דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר
- תן לבך לגינדי — דני רובנשטיין
- הקביים של המדינה — חגי אשד
- כסו את תוחבי המקלות — טדי פרויס
- נלסון מנדלה, אסיר שחור — "אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"
- דבר אחר

מזג אויר
מעונן חלקית עד מעונן.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים 12—18, רמת הגולן 12—19, טבריה 14—25, צפת 10—17, נמל חיפה 18—24, עפולה 11—25, השומרון 12—22, תל אביב 14—24, נמל התעופה לוד 4—26, יריחו 12—26, עזה 15—24, באר שבע 12—26 ואילת 16—28 מעלות.

יום רביעי, כ"ח בכסלו תשמ"ו, 11 בדצמבר 1985 ● גליון 18683 השנה השישים ואחת
היום 12 עמודים ● המחיר 630 שקלים כולל מע"מ

הוועדה לחקירת אסון הדליקה החלה בעבודתה

שמונת הקורבנות הובאו למנוחות בטקסים צבאיים

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

אמש החלה בעבודתה ועדת חקירה בראשות תת־אלוף עמרם מצנע שמינה הרמטכ"ל לבדיקת נסיבות השריפה בבסיס התותחנים בשומרון, לצורך הפקת לקחים.

עד לשעה זו, על אף עבודתם המאומצת של חוקרי משטרה וצבא ואנשי מקצוע אחרים, לא ידועה סיבת הדליקה שגרמה ביום שני לפנות בוקר למותם של שמונה חיילים.

מתחקירים ראשונים ולאור עובדות ברורות כבר עתה, נעשו מספר פעולות שאפשר לכנותן לקחים ראשונים:

- ● אג"א נדרש לערוך סקר מבנים ועמידותם באש בכל מחנות צה"ל;
- ● נבדקים מבנים דומים במיקמים שונים של גודל הצפיפות בבסיסי צה"ל;
- ● נבחנות הוראות לינה במבנים מסוג זה והנחיות במיוחד.

מפקד מרכז בינוי בצה"ל, אלוף שאול עמית, אמר אתמול ל"דבר" "צריך לבחון את סדרי הבטיחות. יש צורך לבדוק האם קיימים תנאים לכיבוי שריפות, כמו מים זורמים, שאין בכל מחנות צה"ל ואני לא בטוח שצריך להוציא הוראות חדשות, אלא רק לקיים את ההוראות הקיימות".

אחרי רבע שעה הכל נשרף

מפקד מרכז בינוי הבהיר כי סוג המבנה הזה הוא אחד ממספר הסוגים המובלים ממומה למותה, שהורבה לתנות צה"ל מאלכלסים בהם. אלים עמית הוסיף כי אף שיש הנהלים בין ג־ז המבנים הללו, הרי שמבחינת עמידות בגד אש, דומה סוג זה שהוא ידועה של האמריקאים, לסוגים אחרים במכולות קבועות.

(המשך בעמוד 2)

"בימים שבהם מדליקים שמונה אורות בבתיהם, כבה האור בשמונה בתים בישראל" — כך הספיד הרב הצבאי של פיקוד המרכז זאת טוראי משה אהרון, אחד משמונת החיילים קרבנות הדליקה בבסיס בשומרון, שהובאו אתמול למנוחות בירושלים ובמקומות אחרים בארץ. צילום רחמים ישראלי

מאת חגה סאר, סופרת "דבר", ו"המבשר" סוכנות עתונים

שמונה חללי אסון הדליקה בבסיס התותחנים בשומרון הובאו אתמול למנוחות בבתי עלמין צבאיים ברחבי הארץ.

"דווקא בימים שבהם מדליקים בישראל שמונה אורות בבתיהם כבה האור בשמונה בתים בישראל", אמר הרב הצבאי של פיקוד המרכז בעת הלוויות.

אברהם אביזרך

בבית העלמין הצבאי בשכונת בן־ציון בנתניה הובא למנוחות טוראי אברהם אביזרך. עם קהל אלפים שליווה אותו היה גם הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, קצין תותחנים ראשי וראש עיריית נתניה.

סגן מפקד היחידה הקצין הבכיר ביותר בה הספיד את ... השנה ... להמשיך ... הגדוד.

אביזרך, בן 19, יליד אלג'יריה, היה החמישי מבין שמונה אחים. מאז עלותם לארץ לפני כ־10 שנים מתגוררת המשפחה בשכונת קרית־נורדאו בנתניה. הוא סיים בית־ספר ממלכתי דתי ושירת בשכונת מגוריו ואחר כך בית־ספר תיכון דתי "בר־אילן". לצה"ל התגייס לפני כשנה ושרת בחיל התותחנים.

יעקב אברג'יל

(ע). — "יעקב בהרב באמת ש־

(המשך בעמוד 2)

אישים מיו"ש לירדן לרכך עמדת ערפאת

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

כמה מראשי הציבור הערבי בשטחים המזוהים עם אהודי ה"פתח" מתכוונים לצאת בשבוע הבא לירדן כדי להיפגש עם יאסר ערפאת ולהשפיע עליו לרכך את עמדתו בנוגע לדחיית החלטות האו"ם 242 ו־338.

מגעים ברוח זו היו בשטחים מאז נודע על תוצאות פגישת ראשי אש"ף בבגדאד, שבהן נדחתה פעם נוספת אפשרות שאש"ף יקבל החלטות אלה.

אמש נמסר במזרח ירושלים כי לראשי הציבור בשטחים ברור שאש"ף אינו יכול לקבל במלואן החלטות אלה של האו"ם, שאינן מאזכרות את הפלשתינאים, אולם בדעתם לנסות ולהשפיע על צמרת אש"ף להגמיש עמדתה בנושא זה.

הנושא עלה אתמול גם בפגישת שר החוץ הצרפתי רולן דיומא עם חמישה מראשי הציבור הערבי בשטחים.

דורשים להכניס כוח מג"ב למאה שערים

מאת סופרת "דבר" בירושלים

ועד תושבי ירושלים נגד אלימות שלח אתמול מברק לשר המשטרה חיים ברלב ובו דרישה להכניס כוחות של משמר הגבול ויחידות בטחון מיוחדות לשכונת מאה שערים, על מנת להפעיל בשכונה החרדית "את השיטות המופעלות כלפי מחבלים במחנות הפליטים בעזה".

הדרישה להכנסת כוחות אלה באה בעקבות "הפעולות הכמו־חבלניות של החוגים האנטי־ציוניים במאה שערים", נאמר במברק.

חברי ועד תושבי ירושלים נגד אלימות הודיעו, כי הם מוכנים להצטרף לכוחות השוטרים המתנדבים במטרה לעצור את ההתפרעות החרדית.

על פי ההצעה יתנדבו חברי הוועד לתקופת נסיון בת שישה חודשים במסגרות הרשמיות ובסמכות חוקית. אם תקופת הנסיון תוכתר בהצלחה, תוקם יחידה מיוחדת המורכבת ממתנדבי הוועד, בפיקוד קציני משטרה רגילים.

שולץ: לא חוקרים עוד פרשיות ריגול ישראלי

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"דבר"). — בנסיון להבהיר כי הצוות האמריקאי שיגיע היום לירושלים לחקירת פרשת המרגל ג'ונתן פולארד אינו בולש אחר פרשיות נוספות של ריגול ישראלי בארה"ב, אמרו אתמול שר החוץ ג'ורג' שולץ ודוברו צ'ארלס רדמן, כי "לא ידוע לנו על פרשיות נוספות".

מנהל האף.בי.איי. ויליאם וובסטר אמר, שלריגול הנגדי האמריקאי אין יכולת להקצות משאבים לסיכול ריגול מצד מדינות ידידותיות כישראל, אך בכל מקרה שבו נחשף סוכן אמריקאי של שירות ידידותי כפולארד, "אנחנו משלימים עם כך ואנו מעמידים אותו לדין".

הצוות עמד להמריא אמש. לרשימת השמות שפורסמה לפני כן צורף סוכן האף.בי.איי. יוג'ין גול־טקספר, שעדותו בבית המשפט לפני שבועיים שכנעה את השופט פטריק אטרידג' להאריך את מעצרה של אן הנדרסון פולארד.

בשעה מאוחרת שלשום פרסם הסטייט דיפרטמנט הודעה רשמית על צאת הצוות לישראל. שתי הממשלות "הסכימו להמשיך בדיונים בעניין פרשת פולארד ופעילויות הקשורות בארה"ב, שסתרו את המדיניות הישראלית הרשמית", נאמר בהודעה, שכמה עיתונאים מיהרו לפרשה כמרמזת על הסתעפות החקירה לפרשיות ריגול נוספות. נודע, כי בניסוח אומלל זה השתתף גם פקיד ישראלי.

"ניסוח מרוחב"

במטוסו ללונדון אמר שולץ, לאחר מכן: "אין שום פרשיות אחרות הידועות לנו". הדובר רדמן אמר אתמול בתדרוכו הקבוע, כי המונח "פעילויות קשורות" פירושו "כל היבטי פרשת פולארד", וכי השימוש בו הוא רק "ניסוח מרוחב". רדמן שב הפנה את הצי־תונאים לדברי שולץ על הפרשיות הנוספות, שאינן ידועות לארה"ב.

בהשיבו על שאלות בתום הרצאה ב"מועדון העיתונות הלאומי" אמר וובסטר, כי במוקד חקירות המודיעין הנגדי של האף.בי.איי. נמצא האזרח האמריקאי המועל באמון והמספק חומר מסווג לשירות מודיעין זר — עויין או ידידותי. לפולארד, אמר וובסטר בהרצאתו, היתה גישה ללב־ליבו של החומר המודיעיני בארה"ב. "אף שארה"ב אינה סולחת על ריגול כלשהו, עליה לתת עדיפות לסיכול הריגול הסובייטי וסייעניו ולוותר על התמקדות בשירותים ידידותיים, שבהם הטיפול הוא בערוצים דיפלומטיים או בקריאה להתקפלות", הוסיף וובסטר. מנהל האף.בי.איי. שב והדגיש כי "לא נירתע מלהעמיד לדין אזרחים אמריקאים המעורבים בפרשה זו".

"להחזיר מישראל"

בראיון ל"קול ישראל" אמר וובסטר, כי הטענות שהוטחו ב־

(המשך בעמוד 2)

אופטימיות בקרב נציגי ישראל ומצרים במו"מ

מצרים דוחה הצעת ישראל לניהול משותף בטאבה — בתנאי להסכמתה לבוררות בין־לאומית

מאת סופרו המדיני של "דבר"

נציגי ישראל ומצרים מביעים אופטימיות כאשר לסיכום חיובי של המשא ומתן בין שתי המדינות. ראשי שתי המשלחות אמרו לאחר יום הדיונים הראשון שהסתיים בבית מלון בהרצליה, כי הם שבעי־רצון מהאווירה ומהתקדמות מסויימת, אך סרבו למסור פרטים נוספים.

השיחות יימשכו עד מחר ונועדו לסכם את כל האפשרויות בעניין יישוב המחלוקת על אזור טאבה. אפשרויות אלה כוללות הליך של פישור, בוררות או נוסחה שתשלב את שני ההליכים.

ראש משלחת מצרים לשיחות עבדול חלים באדאוי יפגש הערב עם שר־החוץ יצחק שמיר. בסיום השיחות יצטרף הדרג המדיני הבכיר — ראש הממשלה, ממלא מקומו והשרים רבין וארנס — להכריע אם יש דרך להביא את הנושא לדיון במליאת הממשלה או הקבינט.

התקדמות בשיחות והפער בעינו. היום יתחדשו השיחות ואחר־כך יסעדו המשלחות ארוחת צהריים בביתו של מיופה הכוח המצרי — מוחמד בסיוני.

אחר הצהריים יעלו המשלחות לירושלים לפגישות נפרדות עם ראש הממשלה פרס ועם שר החוץ שמיר.

סיבוב השיחות הנוכחי יסתיים מחר ולפי מקורות מצריים לא יתחדש, עד אשר יחליט הקבינט המדיני בישראל לאמץ את הצעת מצרים להעביר את המחלוקת על טאבה לבוררות בין־לאומית.

הסדרי בטחון בסיני

בינתיים נודע כי הוועדה הצבאית המשותפת מקיימת מגעים בין נציגי מצרים וישראל לקביעת הסדרי בטחון מתאימים בסיני על ידי הכוח הרב־לאומי, במטרה למנוע בעתיד הישנות תקריות כמו בראס־בורקה.

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לעניינים ערביים

מצרים דחתה את הצעת ישראל לבוררות בין־לאומית בעניין טאבה בתנאי שיוסכם מראש כי טאבה תנוהל בפועל במשותף ע"י ישראל ומצרים, בין אם פסק־הדין העקרוני של הבוררות יהיה לטובת צד זה או זה. ההצעה הישראלית הועלתה אתמול בסיבוב השיחות בין משלחות מצרים וישראל בנושא טאבה, הנערך במלון "דניאל" בהרצליה.

במהלך הדיונים התעקשו המצרים כי פתרון המחלוקת על טאבה צריך להתבצע באמצעות בוררות בין־לאומית. ל"דבר" נמסר ממקורות מצריים כי לא הושגה

טנקים סובייטיים מישראל לתאילנד

מאת דליה שורי, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). — ישראל הציעה למכירה לתאילנד כ־100 טנקים של מתוצרת ברה"מ מן הסוגים טי־54 וטי־55 המצוידים במערכת בקרת אש תוצרת ישראל כשעליהם מותקנים תותחים 100 מ"מ מתוצרת ברה"מ או תותחים 105 מ"מ מתוצרת ישראל. ההצעה הועלתה בעת ביקורו הסודי של האלוף חיים ארז בתאילנד בחודש אוקטובר.

"ג'יינס דיפנס וויקלי" המוסר על כך מציין, כי בעת הביקור נפגש ארז עם סגן שר ההגנה התאילנדי פאן יאנג קאנגאראם ועם הרמטכ"ל התאילנדי צ'אוואליט יונג צ'יום ועם מפקדים בכירים אחרים בצבא תאילנד.

נוסף לחימוש המצב בתותחים 105 מ"מ חומשו הטנקים בשכלולים אחרים, לרבות מנוע דיזל אמריקאי, ממסרת חדשה וציוד בקרת אש מתוצרת "אל־אופ" ומערכת הגנה מסוג לייזר.

כ־100 עובדי המועצה המקומית תל מונד שובתים מאז יום ראשון מאחר שטרם קיבלו את משכורות נובמבר. בישיבת הנהלת המועצה המקומית הוחלט לסגור את משרדי המועצה ולא לתת שירותים למושבים עקב הגרעון התקציבי בסך 450 מליון שקל — מוסרת חגה פאר, סופרת "דבר" בשרון.

בכירי הליכוד ערכו סבב שיחות טלפוניות עם נחקרי עסקות הקרקעות

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

בכירי הליכוד ערכו אתמול סבב של טלפונים עם אישים שנחקרו בימים האחרונים ביחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים בקשר לפרשת הקרקעות כדי לבדוק אם נכונה השמועה לפיה נפגש שר המשטרה חיים בר־לב עם סוחר הקרקעות אהרון עודה, במהלך חקירתו בפתח־תקווה.

בכירי הליכוד מבקשים לבדוק אם אמר בר־לב לעודה: "אתם מרחיקים דק את הצדק", ובתשובה אמר עודה:

"אם אתם מחפשים את הצדק — תחזירו את רמלה ולוד". שיחה זו, טוענים בכירי הליכוד, היא הוכחה כי שר המשטרה התערב במהלך החקירה ביחידה לחקירת פשעים חמורים.

חוקרי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים חוקרים בימים האחרונים יזם בשם אלי ישראלי, הקשור לפרוייקט "ארגנית". בין השאר נשאל ישראלי אם מימן טיול לקניה לעוזר סגן שר החקלאות לשעבר, אבי צור, והאם העביר כספים לידי סגן שר החקלאות לשעבר ח"כ מיכאל דקל.

היום יובא להארכת המעצר לבית משפט השלום בתל אביב הקבלן אברהם גינדי, שנחקר ארוכות ביחידה הארצית. בפני השופטת יוצג עימות שנערך בינו לבין סוחר קרקעות ידוע, ועל פיו מכר הקבלן אברהם גינדי אדמה שלא היתה קיימת מאחר שהחוזה בינו ובין הסוחר בוטל. חוקרי היחידה יבקשו להאריך את מעצרו של הקבלן אברהם גינדי בטענה כי הוא יכול להדיח עדים ולתאם עדויות ברגע שישוחרר.

הקבלנים משה ויגאל גינדי נמצאים, כפי הנראה, בדרכם לברזיל לאחר שהתברר להם כי משטרת ישראל מתכוונת לבקש את הסגרתם. לא ניתן לכך אישור רשמי.

אתמול נמצאה שמועה כי חוקרי היחידה לחקירת פשעים חמורים ינסו לשכנע את הקבלן אברהם גינדי להפוך לעד מדינה נגד אנשיו של ח"כ מיכאל דקל או לערוך אתו הסדר שיגלה את שיטת ההזרמות מן הסוחרים לליכוד.

מן החקירה המתנהלת מזה זמן מה אודות העברת הכספים לליכוד מתבררות שיטות שונות של העברת כספים מסוחרים ויזמים לליכוד באמצעות קרן "אנו מבטיחים". לא מן הנמנע כי סגן שר החקלאות לשעבר ח"כ מיכאל דקל ייחקר בנושא זה כבר בימים הקרובים.

ח"כ כץ־עוז: כוונות פוליטיות

סופרת "דבר" לענייני מפלגות מוסרת: סגן שר החקלאות, ח"כ אברהם כץ־עוז התריע אתמול מפני הנסיון לקשור מאבק פוליטי למוסדות החוק במדינה.

בהרצאה בפני המועדון הציוני־חברתי של מכון שרת בירושלים אמר ח"כ כץ־עוז כי "יתכן שכוונות טובות פוליטיות של אישים שונים הוליכו רבים שולל ולבסוף נעשו דברים שאינם על פי כללי החוק והמשפט. אבל מכאן ועד התקפותיהם של רוני מילוא, חיים קופמן ואחרים על שר המשטרה ונסיונם לייחס למערכת החוק כוונות פוליטיות ארוכה הדרך".

עוד אמר סגן שר החקלאות כי יש לו חשד "שמשרד עורכי הדין שאחד מהמתקיפים שותף בו עסק לא מעט בהסכמי קרקעות, שאולי אף הם קשורים לנושא".

(עוד בנושא זה בעמ' 3)

ההטבות הרפואיות לבכירים יבוטלו ב־1 באפריל — אבל ייתכנו חריגים

החלטת ועדת הכספים סותרת החלטת ועדת הכנסת בעניין ביטול כל ההטבות לחברי הכנסת ה־11

מאת צבי רוזי, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

ההטבות הרפואיות לבכירים יבוטלו ב־1 באפריל הקרוב וועדת משנה מטעם ועדת הכספים תבדוק את הנושא. בכנסת העריכו כי יתכן שוועדת המשנה תוכל לאשר הטבות לבכירים במקרים חריגים.

החלטה זו של ועדת הכספים סותרת החלטתה של ועדת הכנסת מאתמול, לפיה עד לישום מסקנות ועדת גבנצל לבדיקת ההטבות לבכירים, מתבטלות כל ההטבות הרפואיות לחברי הכנסת ה־11. ועדת הכנסת קבעה עוד, כי חברי הכנסת לא יקבלו שרותים נוספים מעבר לשרותים להם הם זכאים מתוקף חברותם בקופות החולים. החלטה זו אינה חלה על ח"כ גימלאים.

בוועדת הכספים צידד הרוב בביטול ההטבות לבכירים.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי פנה למזכיר הממשלה לפני 13 חודש והציע לבטל את השירות הרפואי המיוחד הניתן לבכירים. עוד אמר כי על הממשלה לקבוע נורמות חדשות ולבטל השרות הרפואי המיוחד גם לח"כים. בשבוע שעבר חזר יעקבי על הצעתו, לאחר שלא נעשה דבר למימושה בעבר, למרות שהוחלט ששר הבריאות ושר המשפטים יגישו הצעה לממשלה בנדון תוך שבועיים.

תשלום כספי כשכר

ח"כ יגאל כהן אמר כי יש לבטל טיפול רפואי חינם בחו"ל ולחייב את כל הנוגעים בדבר להיות חברי קופת חולים.

ח"כ מרדכי בר־און גם הציע ביטול הזכויות המיוחדות בחו"ל וכן זכויות לטיפולים לא־רפואיים.

ח"כ דאוק אמיר הציע לבטל את ההטבות לשרים וסגני שרים בכהונה ולפנות לממשלה לבדוק מתן תשלום כספי להטבה לבכירים, וביטוח למי שאינם יכולים להתקבל לקופת חולים, ולבטל זכויות טיפול בחו"ל. "כל האמור צריך לחול גם על המערכת המשפטית", אמר ח"כ אמיר.

ח"כ דן תיכון אמר שיש לבטל את כל ההטבות לכולם, ולהקים ועדת משנה לעניין שכר ותנאים של שרים, סגני שרים ואנשי מערכת השיפוט, עם זאת, "לפגוע באנשים הנוגעים בדבר מבלי לשמוע אותם — זו דרך לא טובה", אמר.

ח"כ גרשון שפט אמר כי כולם צריכים להיות שווים בעניין הבריאות.

ח"כ גדעון גדות אמר כי הממשלה נתנה את כל ההטבות לרוב הבכירים. "טוב עשתה ועדת הכנסת שהטילה על ועדה חיצונית לבדוק תנאי ח"כים, כי ח"כים אינם גומרים את החודש עם שכרם הנוכחי", אמר.

אזהרה-משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

שחל מציע לבריאות — עודף תקציב משרדו 40 מיליארד ש'

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

עודפי תקציב בסך 40 מיליארד שקלים שהצטברו במשרד האנרגיה יצרו אפשרות לתת פתרון מיידי זמני למשבר במערכת הבריאות — נודע לסופרת „דבר".

שר האנרגיה משה שחל נפגש אתמול עם ראש הממשלה שמעון פרס והודיע לו, כי בקופת משרדו נותרו 40 מיליארד שקלים והוא מוכן להעביר את הכספים לסיוע במשבר העובר על מערכת הבריאות והחקלאות. ראש הממשלה שמעון פרס אמר שישקול את ההצעה.

בחוגי משרד הבריאות הגיבו על הצעתו של שחל בברכה וציינו כי הסיוע יאפשר להחזיר את המערכת לתיפקוד תקין.

בתי החולים הממשלתיים יעברו לעבודה במתכונת שבת מהשבוע הבא ולאישפוז יתקבלו מקרי־חירום בלבד, אם לא יוזרמו כספים להפעלת המערכת — הצעת החלטה ברוח זו התקבלה באיגוד מנהלי בתי־החולים בארץ ואישורה צפוי ביום א' הקרוב.

מנהלי בתי החולים אומרים, שיהיה זה מוסר אחריות לאשפז חולים כאשר אין אמצעים לטיפול. מערכת האישפוז הממשלתית פועלת באחרונה על בסיס „שנורר" ותלויה ב„רחמיהם" של גופים המספקים בהתנדבות מה שביכולתם לבייס. „אנחנו מאלתרים מיום ליום ומשעה לשעה" — אמר מנהל בית־החולים הממשלתי בנהריה ד"ר אליעזר חוני. „הזקנים המאושפזים אצלנו זועקים מקור, קר גם לפנים אך הם לא יכולים לצעוק" — סיפר מנהל „וולפסון" ד"ר חיים זכות. ב„הלל יפה" מסיקים בתנורי חשמל רק בחדרי הטיפול הנמרץ לדברי המנהל ד"ר שמואל משיח.

כתב „דבר" בדרום דני צדקוני מוסר, כי ראשי הערים ראשון־לציון, רמלה, לוד והמועצה של באר־יעקב ונחלת־יהודה מינו צוות מסה־חירום של בית־החולים „אסף הרופא" והזהירו ש„לא יהיה מנוס מנקיטת צעדים חריפים, כמו הוצאת תושבים להפגנות".

האוצר לא העביר אתמול את ההקצבה בסך עשרה מיליון דולר, שאושרה לקופת חולים הכללית שלשום על־ידי ועדת הכספים של הכנסת בעקבות החלטת הממשלה. ממשרד האוצר נמסר, שיידרשו עוד ימים ספורים עד שתסתדר ההעברה. האוצר טוען, שמחובתו לדאוג שמכספי ההקצבה ייפרעו קודם כל חובות קופת חולים למערכת הממשלתית, ואנשי המשרד מתכוונים להחליט בעצמם על חלוקת הכספים. מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי כבר הציע תביעה לחמישה מיליארד שקל שהם כשליש מכלל ההקצבה שאושרה לקופת חולים.

שר הבריאות ומשרד האוצר חזרו אתמול לראש הממשלה שמעון פרס בבקשה להעביר מיידית למערכת האישפוז הממשלתית עשרה מיליארד שקלים, שהם כשליש מכלל גובה השחיקה שחלה בתקציב המשרד.

שר הבריאות ומשרד האוצר חוזרים ומעלים בימים האחרונים את החלטת הממשלה שהתקבלה בחבני בעניין הגדלת ההכנסות בתקציב משרד הבריאות ב־60 מיליון דולר, בין היתר בגביית תשלומים בעד שירותי בריאות שונים. ביצוע החלטה זו נדחה במשך השבוע בגלל התנגדות ההסתדרות וקופת חולים הכללית. לדברי הממונה על התקציבים „המפתח לפתרון הבעיות של מערכת הבריאות טמון במימוש החלטה זו".

„המשבר בבריאות כמו מלחמת לבנון"

סופר „דבר" בכנסת מוסר: שר הבריאות מרדכי גור אמר אתמול בכנסת כי היתה טעות בידי מי שהוסיף להתוכנית הכלכלית מטרות כלכליות ללא תאום עם המציאות האנושית־חברתית.

בהשיבו להצעת אי אמון של „חדש" בנושא המשבר במערכת הבריאות אמר גור, כי התוכנית הכלכלית מוצלחת אינה מחייבת קישוחות חברתיות והתעלמות מצרכים אנושיים בסיסיים. „הטבה נפגעו אנשים מעל ומעבר למה שהתוכנית הכלכלית חייבה. כל מי שמצפה להצלחה בצורה של קווים ישירים בספר של דבר יהפוך אותה לכשלון".

הכנסת דחתה אתמול ברוב קולות הקואליציה נגד קולות האופוזיציה את הצעת האי אמון. גור השווה את התוכנית הכלכלית והמשבר במערכות הבריאות לשלבים המתקדמים של מלחמת לבנון. „לו ידעו לעצור ברגע הנכון זו היתה יכולה להשאר הצלחה".

שר הבריאות אמר כי התוכנית הכלכלית הכרחית ומוצדקת ועל הממשלה להמשיך בה. אך אם יש תוך כדי מימושה נסיון להגיע לפגיעות פוליטיות, כמו זו בקופת־חולים, ולפגיעה בחולים ונזקקים, הרי שמתעוררים סימני שאלה.

גור שאל מעל בימת הכנסת מדוע הסכום הכספי שהוקצב על־ידי ועדת הכספים לקופת־החולים אינו מגיע לנזקקים. הוא רמז שיש כוונה מיוחדת לפגוע בקופת־החולים על־ידי עיכוב כספים.

ח"כ תופיק טובי, שהגיש את הצעת האי אמון, אמר כי המשבר במערכת הבריאות הוא מדיניות המתוכנן של ממשלת האחדות.

עינוי חולים וזעקות שבר

בריון שהיה לאחר מכן אמר ויקטור שם טוב (מפ"ם) כי נחצו כל הקווים האדומים, עד כדי כך שנוצרה סכנה לחיי אדם וזרקא במערכת המופקדת על שמירת החיים. הוא אמר שמתמוטטות ונסוגים ההישגים הרפואיים והערכים הנפלאים של מערכת הבריאות. שם־טוב ייחס את המשבר במערכת הבריאות לצורה ידידת השתתפות הממשלה בתקציב קופות־החולים, מ־28 אחוז בשנת 1977 ל־8 אחוז בשנה זו.

ח"כ המר (מפד"ל) קבל בדבריו על כך שהממשלה הניחה למצב בבתי־החולים להדרדר. „לא בשאלה מי צודק, כולם צודקים שכן לא יתכן שדיונים אין־סופיים ומסובכים יביאו לעינוי חולים וזקנים ולזעקות שבר של אחיות חסרות אונים".

קצב: מודעי משרת את שרי המערך; מודעי: הציבור מייחס לו הצלחה

מאת צבי זרחיה, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

חילופי דברים חריפים היו אתמול בין שר־האוצר ושר העבודה והרווחה בעת שדנה סיעת הליכוד בתקציב המדינה לשנה הבאה.

שר העבודה והרווחה משה קצב האשים את שר־האוצר כי הוא משרת את שרי המערך בעוד שהתומכים היחידים בתוכנית הכלכלית הם דווקא שרי הליכוד.

מודעי דרש מקצב לחזור בו מהתבטאות זו ולא לכלול אותה בפרוטוקול. קצב סרב.

מודעי: „אין פלא שהקרדיט על הצלחת התוכנית ניתן למערך. רוב שרי הליכוד הצביעו נגד התוכנית, שעה שכל שרי המערך תמכו בה".

קצב בכעס: „איך אתה מעז לומר זאת? אלה דברים חמורים, לא הגיוניים ולא נכונים. אני הצבעתי נגד ואני שותף להצלחה ולכשלון".

מודעי: „לא ייחסתי את ההצלחה למערך, הציבור מייחס את ההצלחה למערך".

קצב: „אנו עוד נבחון זאת".

מודעי: „לא תספיק לבחון".

קצב: „אתה לא תדבר אלי כך".

מודעי: „אתה לא תדבר אלי כך".

קצב: „בזכותנו אתה יושב בממשלה".

כאן קם מודעי וביקש לעזוב את הישיבה תוך שהוא מפטיר „מצטער, עוד נמשיך החשבון".

מודעי תקף „שניים מחברינו" (לוי ופת) שהצביעו בעד הקצבת תוספת של 10 מיליון דולר לקופת החולים. „על ברכי אני אומר שבציבור הרושם הוא שהליכוד נגד והמערך בעד התוכנית. המערך מצביע תמיד כבלוק, והליכוד תמיד מפוצל".

במהלך הדיון התייחס שר הבריאות לשעבר אליעזר שוסטק למצב מערכת הבריאות. ואמר כי לא היה מצב כמו עכשיו ולא יסולח לנו. „תן כסף ואחר כך תסדיר את החשבונות" קרא שוסטק.

ח"כ מרים תעסה־גלזר אמרה כי היא סבורה שהמצב בבתי־החולים אינו כמו זה המתואר בכלי התקשורת. „הם תאורים הם תעמולה" אמרה.

מודעי השיב: „לצוות בבתי החולים יש לבניה וחלב ולתינוקות אומרים — איך".

שולץ חולק על „ידידים מאירופה" בעניין „תשלום מקדמה לאש"ף"

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — כמה מבכירי ממשל רייגן התבטאו אתמול נגד אש"ף ובעד גמישות ישראלית בתהליך השלום.

שר החוץ ג'ורג' שולץ הדגיש בלונדון, כי ארה"ב חלוקה על „כמה מידידנו באירופה" על תפקיד אש"ף, אך קרא לישראל „לחתור לפרים ולפשרה בתום לב ובמסירות".

שר־המשפטים אדווין מיז, שנאם בווינה, כרך את אש"ף בחברת ה„איי.אר.איי." האירי וכנופיית באדר־מיינהוף ברשימת ארגוני הטרור. רוברט מקפארליין, הפורש בסוף החודש מתפקידו כיועץ לבטחון לאומי, אמר כי תוכנית רייגן מ־1982 כללה הצעות חדשניות „והיא עדיין הגישה המבטיחה ביותר לסכסוך ישראלי־ערבי".

שולץ אמר כי „לנו ברור שאש"ף מוציא עצמו מהמשחק, כל עוד הוא דוחה את החלטות מועצת הבטחון 242 — 338 ואת זכות קיומה של ישראל. האם נעשה אש"ף לארגון מתון יותר? תאם יתנער ממאבק מזוין נראה. בינתיים, אין אש"ף ראוי לכל מקדמת תשלום, בעודו דוחה את הנחות היסוד של תהליך השלום. אין לצפות ממדינה להתיר למי שנוקטים נגדה טרור ורואים בפרים רק תחנת־ביניים בדרך להחרבתה הסופית. אם תשתנה מדיניות אש"ף — לא נתעלם מכך. תמיד אמרנו זאת. אך שלא ככמה מידידינו באירופה, אנו סבורים כי מחוות כלפי אש"ף קודם שקיבל את 242 ו־338 רק משלות את מנהיגיו לחשוב, שמדיניותם הנוכחית והבלתי מספקת רוכשת למענם מעמד והסכמה בין־לאומיים".

„עידוד המתונים ממתנה מצרים וירדן בעולם הערבי חייב להיעשות הן בתום לב מערבי והן במניעת הצלחות מהקיצוניים ומאויבי השלום, שכלפיהם יש לנקוט בהתנגדות ולא בפייסנות", אמר שולץ. „יש להראות להם, שלא קיימות אופציות צבאיות ושסחטנות ולחצים לא יובילו לשום מקום. המרים הוא התקווה האפשרית היחידה להשגת יעדים ערביים מוצדקים".

עוד אמר שולץ, כי „אנו מאמינים בזכותם של עמים לבחור רבות (שלטון) ומוחיים". שולץ הביע אכזבה מנסיגתה חד־צדדית של ישראל מלבנון, בלא לפרט אם כוונתו היא לפינוי השוף באוגוסט 1983 או להמשך הפינוי. נסיגה זו „שמטה את הקרקע מתחת להגיון כוננו למימוש את הסכם ה־17 במאי 1983", קבל שולץ.

62 מתמודדים ב„עבודה" על 18 מקומות בוועדה המרכזת

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

62 איש יתמודדו במרכז מפלגת העבודה בשבוע הבא על 18 מקומות בוועדה המרכזת.

על פי נוהל הבחירות החדש יכולים חברי מפלגת העבודה להתמודד על חברות בוועדה המרכזת ב־6 משבצות. עד שלשום, היום האחרון להגשת המועמדות, נרשמו להתמודדות 62 חברים על פי החלוקה הבאה:

● על ארבעת המקומות במשבצת המיועדת לראשי מועצות פועלים מתמודדים 11 אנשים;

● על ארבעת המקומות המיועדים לראשי ועדים ארציים מתמודדים תשעה אנשים;

● על ארבעת המקומות במשבצת המיועדת לראשי איגודים מקצועיים מתמודדים שמונה אנשים.

● על ארבעת המקומות במשבצת „אישים" (מועמדים שאינם שייכים לאף אחת מהקטגוריות) מתמודדים 27 איש.

על המקום האחד המיועד לחבר ערבי מתמודדים שלושה, ועל המקום המיועד לחבר דרוזי מתמודדים ארבעה אנשים.

ראש ממשלת סוריה — בעמאן; מסר לחוסיין הזמנה מאסד

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת סוריה עבד ראוף אלקסם הגיע אתמול לביקור בן יומה בירדן ונועד לשיחות עם המלך חוסיין ועם ראש הממשלה הירדני זיד א־ריפאעי. אלקסם מסר לחוסיין הזמנה לבקר בדמשק ונראה שחוסיין ייפגש עם הנשיא אסד עוד החודש או לכל המאוחר בראשית החודש הבא.

לראש ממשלת סוריה נלווים בביקורו שרי החוץ, הפנים, והכלכלה הסוריים. אלקסם דן עם ראשי הממשל הירדני בעיקר בהידוק שיתוף הפעולה הדו־צדדי תוך עקיפת הנושאים המדיניים השנויים במחלוקת שיידונו כנראה בפגישתם הקרובה של אסד וחוסיין.

נודע כי במסגרת שיפור היחסים הדו־צדדיים בין סוריה לירדן סיפקה ירדן לאחרונה נפט סעודי לסוריה, כאשר האיראנים השעו זמנית את הספקת הנפט למדינה זו. כן חידשו לאחרונה הירדנים את הספקת החשמל לכפרים בדרום סוריה, בהתאם להסכם מ־1978 שהוקפא בראשית שנות ה־80.

בתוך כך בירך אתמול הנשיא מובארק על ההתקרבות הסורית־ירדנית בתנאי שהיא לא תפגע ביחסי הקירבה בין מצרים לירדן, ובמחוייבותה של מצרים להסכם השלום עם ישראל.

מפקד כוח או"ם: שקט בגבול הגולן

מאת סופר „דבר" בצפון

„לא ניכרת שום הזרמה או מתיחות ברמת־הגולן. האיזור שקט לחלוטין", כך טען אמש מייג'ור ג'נרל גוסטב הגלונד מפינלנד, במסיבת קוקטייל שנערכה לכבוד חילות האו"ם בטבריה, לרגל השנה האזרחית החדשה.

נציגי כוח יוניפי"ל, בהקיפי אורים וחיל ההפרדה היו אורחי פיקוד צפון של צה"ל ועיריית טבריה.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרהצאר
מנהל כללי אהרן קראוס
הפועל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' הלל 38, טל' 241315, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 36, טל' 231251/2
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3, מיקוד 33104

טלוויזיה

הרחמנות הפרטית והאכזריות הציבורית

מאת יגאל משיח

גברה שלומוביץ' מתל־אביב, זקנה גלמודה, מספרת לי מצלמה על בדידותה והלבבות נעתרים. הזיקנה קשה. כולנו חרדים ממנה, פחות או יותר, וסרטוני ההמרצה של הטלתרום יודעים איך לנגן על רגשותינו. המטרה נעלה ויפה להתבונן ברחמנותו של עם סחוט־מס זה.

אבל המסר אינו על רחמנותו של העם, כמו על סדרי העדיפויות של ממשלותיו ואמות־המידה שלהן. יש משהו חולה מאד בחברה, שזונחת את חוליה וזקניה והיתלצות חירום זו, עם כל אנושיותה המרגשת, מלמדת בעיקר על הפער בין הרחמנות הפרטית והאכזריות הציבורית.

דמי חנוכה, תרומה לעזרת הקשישים והחלשים, נאספו ב־30 ערים ברחבי המדינה במסגרת מבצע טלתרום. בתמונה מרכז ההתרמה בככר מלכי ישראל בתל־אביב. קופסאות ושקים מלאי מטבעות נשפכים למרכז האיסוף באקווריום. צילום מוטי פתאל יפפא

קיסר: לא להסיר פיקוח המחירים לפני אפריל

רה"מ תומך בתוכנית הצמיחה של ההסתדרות

ההסתדרות הביעה אתמול התנגדות להפשרת הפיקוח על המחירים ולהסרה חד־צדדית של מערכת הבקרה בשווקים לפני גמר מועד ההסכם לייצוב המשק באפריל 1986.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הזהיר אתמול את המועצה הכלכלית־חברתית העליונה שהתכנסה בירושלים, בראשות ראש הממשלה שמעון פרס, כי הפיקוח על המחירים והסכמי העבודה תקפים עד אפריל 86. אלה מרכיבים יסודיים של התכנית וההסכם לייצוב המשק, שעליו חתומים נציגי הממשלה, ההסתדרות ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. „כל חריגה חד־צדדית מהתכנית וההסכם התקף, באמצעות הפשרת הפיקוח על המחירים, משמעותה ערעור הסכמי העבודה ותביעות שכר בהתאם", הבהיר קיסר.

קיסר התריע בפני המועצה הכלכלית־חברתית על כך, ש„כוח הקניה נלקח מהעובדים השכירים ולא מההון". הוא הוסיף שיש לפעול להקטנת פערים, לאיזון בין הון ועבודה ולטפל בנכסים הפיננסיים מבחינה פיסקאלית רדיקלית יותר, בלי לפגוע בחסכון.

בתגובה על דברי מזכ"ל ההסתדרות אמר נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורביץ, כי יש לקיים את רמת היציבות בשיעור הדרגתי של ההקפאה בלי שהמחירים יעלו.

ראש הממשלה שמעון פרס אמר כי המדיניות הכלכלית הצילה את המשק.

בדיון שקיימה אתמול המועצה הכלכלית חברתית ציין רוה"מ כי יש להשוות את התוכנית לא לרצוי אלא לצפוי. אי אפשר לדון בתוכנית על־פי פירותיה אלא ציים הסכנות שהתגברה עליהם. זהו הישג עצום.

ראש הממשלה הוסיף כי המתח האמיתי אינו בין העשירונים התחתונים לעליונים אלא בין יכולות המדינה לקיים משק סביר לבין הצורך לקיים רמת־בטחון מינימלית — לדבריו, השכבות החלשות לא נפגעו. בעניין הצמיחה ציין כי ניתן יהיה לפרוץ סיכומים רק לאחר שיתברר גודל הקיצוץ בתקציב המדינה.

ראש הממשלה הודיע כי תוכנית הצמיחה שגיבשה ההסתדרות מקובלת עליו והממשלה תסייע לקרן צמיחה על ידי מכירת חברות ממשלתיות שתבוא להגדלת הכנסה של 15—200 מיליון דולר.

שר האוצר הדגיש את הצורך בקיצוץ התקציב.

הסיעות הדתיות מתכננות הצעת אי־אמון בממשלה

„על מחדליה בסוגיות מי יהודי, המורמונים והשבת"

מאת שלמה ניצוצה, סופר „דבר" בכנסת

הסיעות הדתיות מאיימות להגיש הצעת אי אמון בממשלה השואפה להוביל לפרישה מהקואליציה. חברי הסיעות הדתיות התכנסו אתמול לישיבה מיוחדת ודנו מתוך ביקורת חריפה ביותר על הממשלה בשל „מחדליה" בתחום שמירת השבת, הקמת מרכז המורמונים בירושלים ועיכוב קבלת התיקון לחוק „מיהו יהודי".

ח"כ אבנר שאקי (מפד"ל) אמר בפתח הפגישה: „שמעון פרס אינו מוסמך לדבר בשם עם ישראל ולומר שצריך לדחות את נושא מיהו יהודי ל־10 שנים". יו"ר הקואליציה ח"כ חיים קופמן (ליכוד), אמר כי הצעת משלחת המערך אצל הקונסרבטיבים והרפורמים בארה"ב הגיעו ל־18,888 דולר. ויו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא (אגו"י) אמר כי אם קיים אפילו סיכוי כלשהו שהתיקון ל„מיהו יהודי" יעבור — צריך להעלות אותו בכנסת.

ועוד הוסיף: „אלבש בגדי שבת כדי להצביע אי־אמון בממשלה בגלל מיהו יהודי, חילול שבת, והמורמונים. אם יגרשו אותנו מהממשלה — שיהיה כך. לא נורא."

ח"כ ורדיגר (לשפירא): „אבל אתה תפסיד את הכספים הייחודיים".

ח"כ שפירא: „אני מוכן להפסיד את הייחודיים, מוכן לוותר על תפקידי כיו"ר ועדת הכספים. רומסים את תורת ישראל. בואו נתאחד בהצעת אי־אמון לממשלה. אני אלך אל קברות אבותי ואומר: ברוך שפטרני מעונשו של זה."

שר הפנים הרב יצחק פרץ אמר כי לא איכפת לו כלל לעזוב את הממשלה. „אני אבקש את חוות דעתם של חכמי התורה ואני יודע מה הם ימליצו. בלב שקט אעזוב את הממשלה," הוסיף פרץ.

ח"כ שאקי: „זה כשלון מוסרי של היהדות הדתית, יש התייוונות במדינה, רוצים להפגיש נוער יהודי וערבי".

ח"כ שפירא: „הצעתי שנוח דתיל יקנה את בנין המורמונים ויקים שם ישיבה גדולה."

שר הפנים יצחק פרץ: „אני מוכן להיות ראש הישיבה שם".

בתום הישיבה הוחלט להתכנס שוב בשבוע הבא, ועקרונית סוכם כי כל סיעה תגיש הצעת אי אמון בממשלה בנושא אחר: מיהו יהודי, חילול שבת ומרכז המורמונים.

אמש בקונצרט

נגינה מופתית של הסינפונייטה

מאת יהודית כהן

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע הגישה אמש במוזיאון תל־אביב קונצרט נפלא בניצוח המנצח האורח אורי מאיר, שיצבו באופן מרשים את הסוויטה „פליאס ומליסנדה" מאת סיבליוס ואת הסימפוניה השלישית ברה־מג'ור של שוברט. התזמורת ניגנה באופן מופתי, מותר לנו להתגאות בה.

כסולנית השתתפה מיכלה פטרי מדנמרק בחלילית, אמנית מעולה שריתקה את הקהל אפילו ביצירה חסרת ערך מוסיקלי, קונצ'רטו לחלילית־סופראן בסול־מג'ור מאת אנטון הבורלה, וכן בקונצ'רטו בדו־מג'ור לחלילית־סופרנינו מאת ויוואלדי. היא הפגינה אמנות נגינה מבריקה ואף הוסיפה הדרנים וירטואוזיים.

שולץ: לא חוקרים

(סוף מעמוד 1)

אף.בי.איי. בישראל, על צחות סרטולו בפרשת פולארד, אינן מוצדקות. „המוקד הוא ניהול הליך פלילי נגד האזרח המואשם בעבירות על חוקי הריגול שלנו", אמר וובסטר לכתב „קול ישראל" בארה"ב רזי ברקאי. מעצר פולארד „היה חייב להתבצע מול שגרירות ישראל ולא במקום אחר", הוסיף וובסטר, משום שפולארד „נעצר לאחר שניסה לבקש שם מקלט מדיני, דבר שמנעו ממנו שלטונות ישראל". הנזק שנגרם לבטחונה הלאומי של ארה"ב בפרשה „רב. אך לא אגיב עליהם קודם סיום ההליכים". תשובות רבות יותר לשאלות יינתנו בשוב הצוות שיצא לישראל, כדי „להחזיר מה שנמצא שם" — אמר מנהל ה־אף.בי.איי.

בהודעת הסטייט דיפרטמנט שלשום לא דובר מפורשות על החזרת מסמכים, אלא רק על „מפגש עם פקידים ישראליים לקביעת העובדות באמצעות דיונים ובדיקת עובדות של שיתוף פעולה. ממשלות שתי המדינות שמחות להתמודד עם בעיה קשה זו באופן חיובי, התואם את קשרי הידידות והקרבה ביניהן".

סיווג במחתרת

השבועון „ג'יינס דיפנס" ציטט אתמול את חוקרי חיל־הים, שלדבריהם היו קשרי פולארד עם ישראל ידועים לצי בעת שהתקבל לעבודה והוענק לו סיווג במחתרני גבוה. לחוקרים לא היה הסבר לכך.

בתשובה לשאלה אחרת, אמר וובסטר, כי הף.בי.איי. מרכז מאמץ בחקירת התנכלויות לערבים אמריקאים ו„אויבי ישראל". וובסטר רמז, כי נבדקים חשדות נגד „הליגה להגנה יהודית", אך עדיין אין ראיות מספיקות.

היום איזורות „מגדלים" בשומרון

יעקבי: „משגה"

מאת סופר „דבר"

שר הכלכלה והתיכנון גד יעקבי קורא לממשלה שלא להקים ישובים ביהודה ושומרון. בהתרכזו על טקס האיזורות שיהיה היום ב„מגדלים" היישוב הראשון העולה על הקרקע בשומרון מאז הקמת ממשלת האחדות הלאומית, סבור יעקבי כי זהו „משגה".

„בשעה שיש משבר חמור בחקלאות ובמגזר סכנת האבטלה בעיירות הפיתוח, מפנה האיזורות גם שיתוף אומלל מבחינה מוסרית", הדגיש יעקבי. על פי ההסכם הקואליציוני בין הליכוד למערך, „ערב הקמת ממשלת האחדות, צריכים להיות מוקמים בשנה הראשונה שישה ישובים ביהודה ושומרון."

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

שאול (סונקה) רוטברג

הלוויה תתקיים היום, יום רביעי כ"ח כסלו תשמ"ו, 11.12.85 בשעה 13.45 בבית העלמין חולון.

המשפחה

קרבנות אסון הדליקה

(סוף מעמוד 1)

נסיבותיו אינן ברורות והן נחקרות עדיין. מדינת ישראל, צה"ל ויחידתו, עמוד אש מרכינים את ראשיהם בפניו ובפני בני משפחתו. זאת אמר קצין תחוקה בלווייתו של יעקב אברג'יל, בן 19 מתל־אביב, בחלקה הצבאית בבית־העלמין בחולון.

סגן אלוף יצחק חלמיש, הרב של פיקוד המרכז, קרא פרק תהילים, חזן צבאי אמר „אל מלא רחמים" ואחיו, שאיבדו את אביהם רק לפני כחצי שנה, אמרו קדיש בצוותא. בשם עיריית תל־אביב אמר דברי פרידה חבר הנהלת העירייה, פרץ אוניקובסקי.

רוני מצלאוי

(עצ). — בחלקה הצבאית של בית־העלמין ברמלה הובא למנוחת עולמים אתמול טוראי רוני מצלאוי, בן 19, מרמלה.

ארונו הובא על קומנדקר צבאי לבית הוריו בשכונת תחיה ברמלה, ומשם יצא מסע הלוויה לחלקה הצבאית בבית העלמין, כשהוא נישא על כתפי עישה מחבריו ליחידה.

מפקד היחידה נשא דברים לזכרו של רוני, והספים, כי הוא היה חייל שקט ועדין שמילא את המוטל עליו בקפידה ובאחריות מלאה.

אמו של החייל סיפרה כי בנה היה בחופשה ושב לבסיסו ביום האסון. בשעה 10 בערב, שעות ספורות לפני פרוץ האש, טילפן לביתו וסיפר לאמו כי הגיע בשלום לבסיסו.

רוני היה בן בכור למשפחה אשר לה עוד שבעה ילדים.

אלחנן נתן

(עצ). — אלחנן נתן התגייס לצבא לפני חודשיים בהיותו בן 17.5 בלבד. בתום טירונות קצרה נשלח ליחידת התותחנים שחנה ליד מבוא שילה. „ראית בצבא שליחות וכזות לבהתמטים", אמר בטקס הלוויה בבית הקברות הצבאי הר הרצל בירושלים הרב הצבאי של היחידה.

האב משה, חולה לב, אמר על קבר בנו: „בפעם האחרונה שהלכתי לטיפול נמרץ אמרתי לך שאם אני לא חוזר תגיד עלי קדיש. אבל אני חזרתי ואני אומר עליך קדיש".

אלחנן הניח הורים ואחות.

דניאל שובל

דניאל שובל מקרית מנחם שירת כממשיק קשר ביחידת התותחנים ועמד להשתחרר מהשרות בימים הקרובים. בשבת לפני האסון ערכה לו משפחתו מסיבת שחרור שאוחדה עם יום הולדתו.

בטקס ההלוויה אמר מפקדו: „בערב נר שני של חנוכה כבה פתיל חייו של דני".

סמ"ר דניאל שובל הניח הורים וארבעה אחים.

דוד מרקביץ

טוראי דוד חיים מרקביץ שירת כשנתיים בתפקיד נהג משאית בחיל תובלה. לפני כמה ימים סופח ליחידת תותחנים עם משאיתו.

מפקד היחידה העלה על נס את אופיו הנוח של דוד.

רב שכונת רוממה, שכונת מגוריו של דוד, הרב יפת, אמר דברי פרידה.

מרקביץ הניח הורים, אח שהתגייס לצה"ל לפני חודשיים ואחות בת 13.

כל הלוויות בהר הרצל נוהלו בטקס צבאי מלא. על קבריהם של שלושה חללי הבירה הונחו זרי צה"ל, אלוף הפיקוד והיחידה. מפקד העוצבה שבמרחבה אירע האסון תת־אלוף דני יתום, וקצינים בכירים מחיל התותחנים ומחיל־התחזוקה היו בטקס.

דוד לנקרי

קהל אלפים ליווה אתמול למנוחות את דוד לנקרי, בן 19, בחלקה הצבאית של בית העלמין באשקלון. ליד הקבר השמיע דברים הרב הצבאי של הפיקוד. הוא אמר, כי אף על פי שאין מספידים בימי חנוכה ניתן לומר את שבחו של המת.

סגן ראש העירייה, יעקב אלון, דיבר בשם העירייה, והרב הראשי לאשקלון אמר דברי פרידה.

לנקרי הניח אמו ואחיו וחמישה בנים וחמש בנות של חביבה ומאיר לנקרי, מוותיקי העיר. משפחתו גידלה את עשרת ילדיה בתנאי מצוקה. דוד, שהתגייס לפני שלושה חודשים בלבד, לא רצה לשרת ביחידת התותחנים וחלם להיות צנחן או להגיע לחיל הים. אך הפצרותיהן של אימו ואחותו הכריעו את הכף.

הוא נקבר ליד קברו של אחיו הבכור שנפל במלחמת לבנון.

משה אהרון

(עצ). — „עוד לא הספקת לפתוח את תהנות הגיוס שלך וכבר הלכת לנו" זעקה אחותו של טוראי משה אהרון, בעת הלוויה שהתקיימה בחלקה הצבאית בבית־העלמין בהר הרצל בירושלים.

מאות ליוו למנוחתו האחרונה את משה, שקיפח את חייו בגיל 18. בין המלווים היו חיילים ומפקדים מיחידתו, תושבי היישוב מעוז־ציון שבו התגורר, ומשפחתו הענפה.

מפאת החג לא נישאו הספדים. הרב הצבאי של פיקוד מרכז אמר: „דווקא בימים שבהם מדליקים ישראל שמונה אורות ובבתיהם כבה האור בשמונה בתים בישראל".

מפקדו של משה אהרון דיבר על שאפתנותו הרבה ועל הרצון העז שלו להצליח ולהוכיח את עצמו.

טוראי משה אהרון התגייס לצה"ל לפני כחודשיים.

למשפחתו של משה 10 ילדים, חמישה בנים וחמש בנות. לאביו אברהם חנות בשוק מחנה יהודה ומשה נהג לסייע לאביו בעבודתו בשוק.

הוועדה לחקירת האסון

(סוף מעמוד 1)

„עוד דקה של בעירה או פחות דקה, זה כל ההבדל. אלה מבנים בחומרים קלים שעברו טיפול אש, בייצרו אותם האמריקאים. אבל זה לא נותן פתרון לאורך זמן ד אחרי רבע שעה הכל נשרף. זה תלוי גם ברוח וכמה מתמשך זה תופס את החומר". יחד עם זאת, ברוב האתרים הצבאיים בהם משתמשים במבנים כאלה, קומבינציית השימוש היא בצלת מעט מרכיבים ואילו בבסיס התותחנים בשומרון היה המבנה מורכב כשלושה אלמנטים. קומבינציה כזאת יש רק בצד מקומות בצפים, ובכליו בודקים אורך כדי להחליט אם לפרק אותם לגורמים קטנים יותר.

„תאונות לא קורות — הן נגרמות"

אל"מ עמית גילה כי אצל האמריקאים, בעת בניית שדות התעופה בנגב, היו המבנים האלה בשימוש קיבוצי רחב של יותר. עוד אמר כי עד כה לא נשרף בעולם שום מבנה כזה ובמבנים דומים שנשרפו לא היו נפגעים בנפש. „תאונות לא קורות אלא נגרמות גם בלי שיהיה עדיין כימאים, נראה שגם התאונה הזאת נגרמה. אם לא נוקטים אמצעי זהירות זה יכול לקרות בכל מקום", אמר אל"מ עמית.

מספר הפתחים — יותר מהנדרש

ראוי להבהיר כי לכל הנראה העמדת המבנים האלה בקומבינציה בצלת מרכיבים רבים איננה נוגדת את הנהלים הואיל ואין נוהל המפרט כמה מבנים כאלה יכולים לעמוד יחד ולאכלס חיילים. קנה המידה לבטיחות הוא מספר הפתחים ובמבנים של מגורי המפקדה בבסיס בשומרון היו ארבעה פתחים, שהם יותר מהנדרש.

דליקות ארעו במבנים דומים ששימשו את צה"ל בלבנון ובנגב לאורך 17 השנים שבהן משתמש צה"ל במבנים כאלה, מאז אילכוס את סיני ונזקק למבנים ארעיים ונידים.

בבסיס — שיגרה כרגיל

בבסיס התותחנים ליד מבוא־שילה בשומרון התנהלו אתמול חיי שיגרה רגילים פחות או יותר. את המבנה שנשרף כליל מחקו מעל פני האדמה ועל מקומו הציבו מערך חדש של מבנים מסוג אחר, לא מחוברים.

קצין תותחנים ראשי ליווה את שר הבטחון אתמול בעת ביקורו בבית החולים „הדסה" בירושלים, שם מאושפזים עדיין שני חיילים. האחד שנכווה בפניו ושעיניו חבושות והשני שבלע עשן וריאותיו נפגעו באורח לא קשה.

רבין: חקירה עד תום

שר־הבטחון אמר באותו ביקור כי נסיבות האסון ייחקרו עד תום ויוסקו כל המסקנות לגבי שימוש במבנים כאלה וקיום הוראות בטיחות. עם זאת נזהר שר־הבטחון בדבריו מלנקוט לשון אחרת או להישמע כמאשים.

חייל ניצל מספר

(עצ). — עדות נוספת למה שהתרחש בתופת שפקדה את הצריף בבסיס התותחנים בשומרון סיפק אתמול חייל שישן בצריף שעלה באש, רמי שמעון מתל־אביב.

שמעון ישן באחד החדרים הקיצוניים של המבנה, שהאש פרצה בקצהו האחר. „קפצתי דרך החלון וכל מה שנשאר לי היה הטרנינג שלבשתי", סיפר. הוא ואחרים הצליחו לחלץ שני חיילים מאותו החלונות.

חברו של שמעון לחדר, סמ"ר דניאל שובל, הצליח לברוח מן החדר למסדרון, אך שם נלכד באש. חייל אחר נלכד במהלך החיפוש בין שני ארונות ונספה. מעדותו של שמעון מתברר כי שלושה חיילים מתו בשנתם, כנראה מחנק.

אתמול בשעות הבוקר צוידו כל החיילים שציודם האישי עלה בלהבות בבגדים חדשים ובנשק. הקצינים בבסיס כינסו את החיילים לשיחה ועשו מאמץ להחזיר את החיים לשיגרה.

חנינה לנאשמי ארגון הטרור בהצעת חוק פרטית של 4 ח"כים

הצעת חוק פרטית לחון את נדוני המחתרת היהודית הונחה אתמול על שולחן הכנסת. על הצעת החוק חתומים ארבעה חכ"ים: דוד דנינו (מפד"ל), אברהם ורדיגר („מורשה"), יעקב יוסף (ש"ס), ומנחם פרוש (אגו"י).

הצעת החוק קובעת, בין השאר כי אדם שלפני כ"ד כסלו התש"מ"ו (תאריך אתמול) עבר עבירה פלילית מתוך מצוקה בטחונית כתגובה לטרור הערבי, ללא כוונה לחתור תחת עצם קיום מדינת ישראל ומבלי להשתייך לארגון עוין את מדינת ישראל, וביום תחילת חוק זה נושא עונש מאסר שהוטל עליו בשל אותה עבירה, ישוחרר מבית הסוהר ובלבד שי יתחייב על התחייבות שלא יחזור בעתיד על אותה עבירה.

משלחת שבה ישתתפו הח"כים אולמרט (ליכוד), המר (מפד"ל) תיפגש בשבוע הבא עם ראש הממשלה ותבקש להקל את תנאי המעצר של אסירי המחתרת. ח"כים אלה לא יעלו עם ראש הממשלה על חנינה לאסירי המחתרת.

הכנסת הסירה אתמול מעל סדר יומה את הצעת אי האמון של סיעת „כך" בנין בניית האוניברסיטה המורמונית בירושלים.

ח"כ אברהם ורדיגר („מורשה") נמנע בהצבעה אף כי שכנו לסיעה הרב דרוקמן הצביע נגד האי־אמון. הוא נימק המנעותו בכך שהממשלה וראשה לא מימשו את הבטחתם לעזור לסיעות הדתיות בעצירת המיסיון המורמוני. לדבריו, על הסיעות הדתיות לפרוש מהקואליציה אם בממשלת ישראל לא תפעל לסילוק המרכז המורמוני ותדחה את קבלת חוק „מיהו יהודי".

„הפרעיים" — 2 חוות דעת

המשטרה לא פתחה בחקירה בתלונת ח"כ ז'ישובסקי על „חריגות" בבנק הפועלים, כיוון שהגיעו אליה שתי חוות דעת סותרות בעניין זה. האחת, של היועץ המשפטי של בנק ישראל, והשניה של היועץ המשפטי של הבנק הנוגע בדבר. המשטרה העבירה את שתי חוות הדעת ליועץ המשפטי לממשלה.

כידוע זה נמסר אתמול לוועדת החוקה חוק ומשפט. כל חברי הוועדה הביעו דעתם שיש כאן סחבת לא רצויה. הוועדה החליטה לקיים דיון בנושא שאליו יוזמנו שר המשטרה, המפכ"ל והיועץ המשפטי לממשלה.

ביצוע פסקי דין

שר המשפטים משה נסים התריע אתמול בישיבה סוערת של ועדת חוקה חוק ומשפט מפני כל מגמה, תופעה או נסיון למנוע ביצוע פסקי דין.

„התערבות בביצוע פסקי דין היא דבר שאינו נופל בחומרתו מכל דבר אחר שיש בו כדי לפגוע בשלטון החוק או בהפרדת הרשויות", אמר שר המשפטים, בהתייחסו להריסת בניה במיגזר הערבי „בשל התערבות פוליטית". לדבריו יש להעלות נושא זה בממשלה.

נסים קרא לשר הפנים יצחק פרץ לעשות הכל להחשת הכנתן של תוכניות מיתאר, והוסיף שלא ייתכן שהמשטרה לא תתן סיוע לביצוע הצווים. פרץ הבטיח כי אין כוונה לצמצם את אפשרויות הבניה במיגזר הערבי והוסיף, כי לא מקובלת עליו דעתו של השר עזר ויצמן, כי יש לעכב ביצוע צווי הריסה כל עוד הוועדה המשותפת המופקדת על כך לא סיימה את עבודתה.

השר עזר ויצמן גרס כי בעיית הבניה הבלתי חוקית היא בעייה של מדיניות הממשלה. הוא הזכיר את הישיבה שנתקיימה באוגוסט השנה עם ראש הממשלה ובהשתתפותם של שרי הפנים, המשטרה ומנכ"ל משרד ראש הממשלה. באותה ישיבה סוכם שעד שהוועדה המשותפת בראשותו של מנכ"ל משרד הפנים תסכם את ממצאיה בנושא הבניה הבלתי חוקית, יש להמנע מהריסת בתים. ויצמן אמר כי עובדות אלו מצביעות בברור שלא היתה התערבות פוליטית. כל דיחוי בביצוע צווי הריסה נעשה ע"י [illegible] הפנים, מנכ"ל משרד הפנים ולפעמים גם דרך שר הפנים. לעתים נעשה הדבר גם בהתערבות [illegible].

השר ויצמן אמר: „אני מצפה בכליון עיניים ליום בו לא יהיה ביידיעה משרד לענייני ערבים. אני קיבלתי את התפקיד שהוטל עלי על ידי ראש הממשלה ואני מבצע אותו באהבה".

הרוב: קודם הסכמה בין הזרמים ביהדות ורק אח"כ חקיקה בסוגיה מי יהודי

מאת נח זבולוני, סופר „דבר"

סקר דעת קהל בעניין תיקון חוק השבות „מיהו יהודי" מראה כי הרוב שולל התערבות הכנסת בשאלות הנוגעות לעם היהודי כולו, בלא שיושגו תחילה הסכמה ושיתוף פעולה בין הזרמים השונים, קודם לחקיקה בכנסת.

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל היא שיזמה את הסקר שנערך במכון המחקר „דחף" בהנהלת ד"ר מינה צמח. רואיינו 1,006 אנים. המרואיינים מדגם מייצג לאוכלוסיה היהודית הבוגרת בארץ, להוציא חברי הקיבוצים.

הסקר שנערך במכון המחקר „דחף" בהנהלת ד"ר מינה מים השונים על נוסח החוק, לצומת התכתיב של התנועה האורתודוכסית, והתייחסות להצעה לתיקון חוק השבות אשר לפיה לא יוכרו כיהודים אנשים שגוירו על־ידי רבני אחת התנועות הליברליות, כגון: קונסרבטיבים ורפורמים.

המרואיינים שהתבקשו לבחור אחת מהאפשרויות הבאות המתייחסות לחקיקה בשאלת „מיהו יהודי", התפלגו כמפורט:

	כלל המדגם 1006 כלל הנשאלים	דתיים 130 דתיים	מסורתיים 303 מסורתיים	חילוניים 550 חילוניים
שההגדרה מיהו יהודי תהיה על פי החקיקה בכנסת ללא התייעצות עם יהדות העולם	29.3	51.4	33.9	21.8
שההגדרה מיהו יהודי תהיה מבוססת על הסכמה בין הזרמים והתנועות העקריות ביהדות העולם	44.5	32.3	45.5	47.2
שכל זרם יהודי המוכר ביהדות העולם יגדיר מיהו יהודי לפי הבנתו ללא קביעת הגדרה בחוק	18.8	—	14.8	25.2
לא השיבו	7.4	16.3	5.8	5.8
סה"כ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

החוקרים העבירו חשד קבלת השוחד מקלוד מלכה לאבי צור

מאת נתן רועי

„אם תתרמו לליכוד, יואץ קצב אישור הקרקעות" — כך, על פי חשד חוקרי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים אמ־ בכינוס יומים בשומרון. אבי צור בהיותו עוזר סגן שר החקלאות בשעתו מיכאל דקל.

אבי צור הובא אתמול לבית משפט השלום בתל אביב לדיון בהארכת מעצרו. הוא ישב מאר חייך חיוך לעבר רעייתו ואביו, שעיניו זלגו דמעות. אולם בית־משפט השלום בתל אביב היה החליט „להכניס חיים" בשידור הטלוויזיה של ערב אתמול, ר לאולם הובאה ציירת שציירה את מהלך המשפט, — כמו בכמשפט שרוך „חיים" בניו יורק. בהפוגות שבין הדיונים נועץ צור בעורכי הדין שלו. לאחר שהשופטת דבורה ברלינר האריכה את מעצרו בשבעה ימים, התחבק עם קרוביו, הורד לחדר המעצר והוסע ב„פוסטה" של המשטרה לבית המעצר.

חוקרי היחידה הארצית לחקירות פשעים חמורים הגיעו אתמול בהרכב בכיר. באולם בית המשפט נכחו האחראי על נושא חקירת הקרקעות ביחידה, אירידור סלוק, אהכם איש־שלום, עוזרו של מפקד היחידה תנ"צ שמעון סביר וכן פקד יגאל אלון. זה האחרון הגיע מצוייד בארגז של חשדות שהובא לפני השופטת.

פקד יגאל אלון טען אתמול בבית המשפט, כי החשד כאילו קלוד מלכה נטל לכיסו 10 אלף דולאר — הופרך ו„שייך" כעת לאבי צור. פרשת השוחד החדשה שהובאה אתמול לבית המשפט, נחשפה רק בימים האחרונים. על פי החשד התרים אבי צור ביוזמתו, וללא תיאום עם מטה הליכוד, יזמים וסוחרי קרקעות למען „הליכוד". חלק מן הכסף העביר למפלגה וחלק עבר לעמותה שנוהלה על ידו ללא רישומים „ובצורה כושלת", על פי דברי החוקר. באחת מן ההתכנסויות של היזמים ביקש מהם לתרום לליכוד כתנאי לאישורי הקרקע לבניה, חלק מן הכסף העביר לעמותת „אנו ממשיכים" חלק אחר של הכסף לא העביר.

חוקרי היחידה טענו עוד, כי ב־27 באפריל 1983 הוציא אבי צור מכתב כוזב לאברהם גינזי. פרט לכך תיאם עמדות עם הסוחר שנתן לו מזומן לביתו ואמר לו: „אני אמרתי בבית שנתתי לך 250 אלף שקלים בעד המגנון הזה". החוקר טען אתמול בבית־המשפט, כי בנושא זה התגלו סתירות רבות עד כדי כך שלא יכלה היחידה לעשות מאמץ לבודקו.

500 אלף שקל — ישר מהבנק

החוקרים טענו עוד, כי באחד מן הימים הגיע אבי צור לביתו של יזם ערבי בשומרון. התלווה אליו אחר לביתו של היזם הערבי ואבי צור המתין לו כשעה, לאחר מכן הלכו השניים — היזם הערבי והמלווה — לבנק, הוציאו 500 אלף שקלים, ואת הכסף קיבל אבי צור לידו במזומן. החוקרים טוענים, כי נוסף לכך ניצל אבי צור גם את מעמדו כפקיד בכיר ואת קשריו עם יזמים פרטיים ר־ ישב במסעדות יקרה עם אחד היזמים.

החוקרים טענו אתמול בבית המשפט, כי אבי צור לקח 37 מיליון שקלים + 10 אלף דולרים וכספים נוספים, פעולה שיש בה חשד לעבירה לגניבה על ידי מורשה ולא קבלת שוחד.

חוקרי היחידה התרשמו, כי נוהל עמותת „אנו ממשיכים" לא היה תקין למרות שלא ראו את כל המסמכים. דבר אחד, טוענים החוקרים, ברור: מכתבים ניתנו, על פי החשד, ליזמים שתרמו ל„ליכוד". הדבר כולל את המכתב שהוציא אבי צור לקבלנים האחים גינדי.

מיכה לקניה

פרט־שוחד נוסף שהתגלה רק לפני יומיים: מיכה על חשבון יזם פרטי לקניה. החוקר יגאל אלון סירב לאשר להיכן הכרטיס היה מיועד, אך שמו של האתר צויין במסדרונות בגלוי כמעט. „אנו עובדים מדי יום עד שלוש לפנות בוקר ואנו חייבים לסיים את חקירת החשוד עד תומו", טען החוקר בפני השופטת.

פרקליטו של אבי צור אמר: צריך לקרוא למיכאל דקל ולא לעצור את אבי צור. קרובי משפחתו של צור הוזר־החזיקו אחריו.

נפתחה תערוכת ראשית „דבר"

תערוכה ארכיונית על שנותיו הראשונות של „דבר" נפתחה אמש ב„מכון לבון" בתל־אביב. בתערוכה תעודות ומיסמכים שרובם לא ראו אור מעולם — כגון ספרי חשבונות, כתבי יד ערוכים של גדולי הסופרים המשוררים, מאמרים שנפסלו על־ידי הצנזורה המנדאטורית.

למעלה: מבקרים מעיינים במוצגי התערוכה: למטה: ראש מכון לבון ירוחם משל עם העורך הראשי לשעבר של „מעריב" שמואל שניצר

צילום יפפא

בטקס הפתיחה של התערוכה המתקיימת במלאות ל„דבר" 60 שנה נכחו אתמול מזכ"ל ההסתדרות, חברי הוועדה המרכזת, עורכים ועתונאים עמיתים ועובדי „דבר" בעבר ובהווה, מן המערכת, הדפוס והמינהלה, ובהם גימלאים ותיקים, מהם שזוכרים את השנים הראשונות. ירוחם משל העומד בראש המכון גילה בדברי הפתיחה שלו, כי נבר במיסמכים, הערכיו זאת בדבריו: בין השאר מצא, לדוגמא, כי שכר הסופרים הגבוה ביותר שולם לאורי צבי גרינברג. משל אמר כי המכון יוציא לאור את השירים והמאמרים שנפסלו על־ידי הצנזורה הבריטית בשל רוחם הלאומית. הוא הפנה את תשומת לב הקהל לפרתיות שגילה ברל כצנלסון לחדשות מארצות חוץ, כולל טכנולוגיות, וסיפר על קטע שהתפרסם בעתון ובו דיווח מרעיש על שני מטוסים שנבנו באנגליה, ל־20 איש כל אחד, שבהם הנוסעים יכולים גם לעמוד תוך כדי מעופם...

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הדגיש בדבריו ברכתו את עצמאותו של „דבר" ועמד על חובתם של אישי־ציבור לקבל על עצמם את „הצרות" שמזמן להם חופש העתונות.

עורכת „דבר" חנה זמר מצאה כי על אף השינוי המהפכני שעבר על העתון בשישה עשורים, המשותף בין אז לבין עכשיו הוא בעושר האנושי של העתון ובמחויבות ההכרתית והרגשית של עובדיו לערכי היסוד של מייסדיו. היא בירכה את ישעיהו אברך שזכה לפרס ישראל תשמ"ו לפובליציסטיקה ע מאמריו ב„דבר".

הרשויות הערביות דחו קריאת שר־הפנים להפסיק השביתה

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

הרשויות המקומיות הערביות דחו אתמול פנייתו של שר הפנים להפסיק את השביתה שפתחו בה אתמול, ודרשו ממנו לממש את התחייבויותיו האישיות ולהזרים לקופות המועצות הערביות את כל הסכומים שהובטחו.

השביתה הקיפה את כל 46 המועצות המקומיות הערביות, והצטרפה גם המועצה המקומית בכפר הדרוזי מר'אר.

יו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות איבראהים נימר חוסין, הדגיש שלא מן הנמנע שתחרוף השביתה בימים הקרובים ותקיף גם את מערכת החינוך, שרותי הניקיון ואף שביתה כללית של הציבור הערבי בכל הארץ.

תכניות חדשות. מסלולים משופרים והטבות.

ב־מסלולי קרן הבינלאומי

יותר ריבית וגם מדד נוסף

* 25 מדדים מלאים ל־24 חודשי חסכון
* ריבית 5% לשנה, כבר אחרי שנתיים, הגדלה עד 7% לשנה בשנה השמינית
* 75% מריבית ח.ח.ד יינתנו כבר במהלך השנה הראשונה, ו־85% עבור השנה השניה.

למי שאינו מעוניין במענק מדד נוסף: 6% ריבית לשנה, כבר אחרי שנתיים, מובטחת ל־8 שנים.

משופר

לתקופה מוגבלת בלבד

ב־מסלול תשואה להכנסה חודשית

בלעדי

הכנסה חודשית צמודה למדד

* הכנסה חודשית צמודה למדד בשיעור של 0.55%, מובטחת ל־5 שנים.
* בתום תקופת החסכון מקבלים את מלוא הסכום שהופקד בתכנית, צמוד למדד ופטור ממס.
* אפשרויות משיכה מגוונות כבר אחרי שנתיים.

חדש

פריים* ל־30 יום

מסלול הפקדה חדש ל־30 יום בריבית המשתנה לפי השינויים בשיעורי הריבית הבסיסית בח.ח.ד (ריבית „פריים").

* פקדון רב מסלולי

ריבית מועדפת לתקופה מוגבלת בלבד!

פרטים בכל אחד מסניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

שדרות השקעות מקיף

אצלך בסניף

בנק הפועלים

אבנת|קרתון|שרפרין|נעמן

אנשים · אנשים · אנשים

מה שהיה היה

הארוע, בעצם, לא היה אלא חברתי, כמעט משפחתי. אף על פי כן הוא משקף מציאות פוליטית פיומית במפלגת העבודה, ומוהוה מעין אישור כי ביחסי פרס־רבין לא נותרו משקעים של ממש.

השבוע, שבוע חנוכה, התארח ראש הממשלה שמעון פרס, ורעייתו סוניה בארוחת ערב בביתם של שר הבטחון, יצחק רבין, ורעייתו לאה, בחברת קומץ ידידים. המארחת קבלה פרחים מהאורחי ה־כבוד; השיחה קלחה ומטעם לפשר פרשו השניים לחדר הסמוך, כדי להנות גם „ביונגי". לאה ויצחק רבין כבר התארחו בביתם של סוניה ושמעון פרס בירושלים.

צ'יק על המקום

אחד האנשים החשובים ביותר ברשויות ג„אמיקה הוא חיים קוברסקי, (בתמונה), מנכ"ל משרד הפנים, בין היתר בכלל הבעיות התקציביות המתמידות מהן סובלות הרשויות. בביקורו ביום שלישי בנתניה הוכיח קוברסקי כי הוא דיפלומט טוב. קוברסקי היה אורח העיר נתניה למשך כמה שעות. כרגיל הועלו בפניו, בצד ה־הישגים, בעיות הרשויות את פתרונן ב־סיוע תקציבי של מיליוני דולרים. לאחר ששמע קוברסקי על הבעיות ועל סכומי ה־כסף הדרושים שלף מכיסו פנקס צ'יקים ואמר לנוכחים שאותם והוא נושא עימו פנקס צ'יקים אך איננו נוהג לכתוב צ'יקים לפני שהוא לומד את הנושא.

חנה מאיר

יא אופטימי...

מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר נאלץ לעמוד אמש בפני העתונאים מדוע הוא כל כך אופטימי בדבר הסיכויים להשגת הסדר לבעיית טאבה בין ישראל למצרים. היתה לו תשובה מעניינת: „תמיד באים אלי בטענות מדוע אני כל כך אופטימי. הבכן, מקו של אופטימיות יכולים לצמוח חזון ואמונה וכל מיני דברים טובים. אולם, מקו של פסימיות אפשר להוכיח גם לדכאון וללכת, כסתם של דבר לבית משוגעים. לכן אני אופטימי ביחס למה שהושג עד עתה בשיחות עם המצרים וכן לגבי סיכויי התקדמות המרים בעתיד".

מי שהיה הרבה פחות אופטימי הוא מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, ולו מהסיבה הפשוטה שבתום סיבוב השיחות עם ה־משלחת המצרית התברר לו שמטפחות מכוניתו אבדו.

דן אבידן

היכל תרבות

בימים אלה נפטר העיתונאי וידיד ה־מוזיקה הציונית בישראל אריה צימוקי ז"ל. שלושים נערך טקס הנחת אבן פינה ל„היכל תרבות" בלוד, שישא את שמו.

בטקס השתתף השר דוד לוי, שהזכיר, כי למרות היות צימוקי כתב מדיני היו ענייני התרבות בישראל קרובים מאוד ללבו.

היכרות בבית כנסת

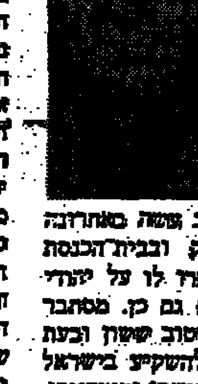

שלשום יצא את הארץ המשקיע היהודי דאוק נאסר שהגיע לישראל ע"י מזכיל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר כדי לנסות להפעיל שוב את תשלובת „אתא". כפת אפשר לגלות שהמשקיע דאוק נאסר נתוודע אל קיסר באמצעות ידיד אישי של השניים, ששון סימן־טוב (בתמונה), מראשי העדה העיראקית בישראל וידיד בית־כורש. סימן־טוב שהה באחרונה בשליחות עדתו בניו־יורק ובבית הכנסת של יהודי איראן בעיר סיפר לו על יהודי ממוצא סורי שמתפלל שם גם כן. מסתבר שדאוק נאסר בקשר לסימן־טוב ששון ובעת רצון הציע לו סימן־טוב להשקיע בישראל מהונו בפרויקט המתאים לכישורו ומומחיותו, הטכסטיל; ואם טכסטיל או „אתא", שה־מזכ"ל קיסר עושה רבות להצלחה מחדש.

חג ועצב

טקס הדלקת נר הראשון של חנוכה נערך במוצאי שבת בבית הכנסת היהודי בקאהיר ברחוב עדלי. בהדלקת הנר הראשון התכבד מאיר שמנה, נשיא בית המשפט העליון. המבקר בימים אלה במצרים. על הטקס כולו הל... הברכות ניצח שגריר ישראל במצרים משה ששון. השתתפו כל עובדי השגרירות הישראלית בקאהיר וכן בני הקהילה היהודית הקטנה במצרים. השגריר ששון סיפר כי לאחרונה הוסב שמה של הספריה בשגרירות ישראל בקאהיר על שמו של הדיפלומט הישאלי שנרצח במצרים — אלברט אטרקצי. לצורך זה הוזמן מהארץ לוח מיוחד הנושא את שמו של אטרקצי, ותוצב בחדר הספריה הסמוך לחדרו של השגריר ששון. המועד שבו נערך הטקס נקבע במיוחד ליום שבו הגיעה משלחת המנכ"לים הישראלית לקאהיר לסיבוב השיחות הקודם על טאבה וזאת כדי להמחיש שגם השלום עם מצרים תובע מ־ישראל קורבנות כאלברט אטרקצי וכרצחני תקרית ראס בורקה.

דן אבידן

גפילטע־חומוס

בנישואים של זוגות מעורבים דתיים, אשכנזים וספרדים מצליחים הרבה יותר מסתבר, מבנישואים ההומוגניים, מה שמוכיח את העובדה שניגודים מושכים יותר משהם דוחים.

נתוני הצלחה אלו נמצאים במחקר שערכו פרופ' יוחנן פ"ם ורות שריפס מאוניברסיטת תל־אביב. על־פי מחקר זה התגרשו בשנת 1981 רק 617 זוגות מעורבים לעומת 2885 זוגות הומוגניים.

ילדיהם של זוגות בין־עדתיים אינם סובלים מכך שהוריהם אינם מאותה עדה, הם מקובלים בקרב שאר הילדים ובקרב משפחות הוריהם. המחקר התפרסם בירחון „בעמת" האחרון.

זכויות האזרח

גם מצפון זוכה לעיתים בפרס. ועדת הפרס ע"ש אמיל גרינצווייג ז"ל החליטה, פה אחד, לתת את הפרס השנתי, המוענק ע"י האגודה לזכויות האזרח בישראל, ליעקב ...? לעיתונאי ברוך מאירי, סופר „מעריב".

הפרס ניתן לו על פעילותו בהגנה על השכבות הפגועות בקיבוצנו, לחשוף פגיעות בזכויותיהן ולעזור להן במצוקתן.

שר החוץ של צרפת, רולאן דומא, נראה נרגש במיוחד בטקס בעמק האלה. דומא נטע עץ ראשון ביער שליד מושב רוגלות שיהיו בו 24 אלף עצים, לזכר יהודי צרפת בעוון של השתרת יהודים. שר החוץ שנספו בשואה. רק לאחר הטקס גילה דומא כי אביו, שהיה חבר במחתרת — ב„רזיסטאנס" נגד הכיבוש הנאצי הוצא להורג לאחר שנתפס יצחק שמיר הודה לאורחו על הטאום ואמר: „אנו יודעים כי דבריך לא רק שיקפו רגשות פוליטיים אלא גם רגשות אישיים עמוקים".

יוסי מלמן

מאה שערים · מאה שערים · מאה שערים · מאה שערים

ביקושים ועליות בשוק המניות; גדלה הצבירה בקרנות הנאמנות

מאת ורדה בר

מגמת ביקושים כללית איפיינה אתמול את מהלך המסחר במניות השוק החופשי. עיקר הביקושים הופנו גם אתמול למניות ה„כבדות" וה„חצי כבדות" ואלו עלו בין 2 ל־5 אחוזים בדרך כלל.

התחדשות מגמת הביקושים ב־מניות השוק החופשי מקורה ב־סיום חיובי של גל מימוש הרווחים שהיה בחלת השוק במשך שלושת ימי המסחר החולפים, וב־התרחבות נוספת בצבירת הכס־פים במערכת קרנות הנאמנות.

מערכת הקרנות צברה אתמול כ־13 מיליארד שקל ב־30 אחוזים יותר מהצבירה היומית של שלושת ימי המסחר שחלפו. התפלגות ה־כספים בקרנות נשארה כפי שהיתה דהיינו כ־80% מהכספים הופנו ל־קרנות הנאמנות והסולידיות ו־20% הופנו לקרנות המנייתיות.

הכספים הרבים המופנים ל־מערכת קרנות הנאמנות משפיעים בצורה זהה על שוק המניות בעוד שלגבי השווקים הצמודים השפעתם מורגשת יותר וזאת הן מכיוון ש־שווקים אלו עלו כבר בשיעור חד יחסית והגיעו לרמות תשואה נמו־כות ביותר והן בשל ההנפקות החדשות של בנק ישראל והמצלי־חות לנקז את כספי הקרנות ה־סולידיות.

לעומת השווקים הסולידיים, ב־שוק המניות אין כידוע כל הנפקה חדשה ובכך כאשר כמות גדולה של כספים צריכה להסתפק בכמות נתונה של מניות — אך טבעי הוא שרמת השערים תעלה לרמה גבוהה יותר שתהווה את נקודת האיזון.

יצויין שהצטרפותם המאסיבית של קרנות בליל לשוק המניות תרמה גם היא לאווירה החיובית בשוק, ועוד יותר מכך היא תרמה לגידול ניכר בהיקף הביקושים למספר רב של מניות.

קרנות הנאמנות קונות

עיקר הביקושים למניות שוק החופשי הורמו אתמול על ידי מנהלי קרנות הנאמנות. אלו ה־אחרונים אינם קונים מניות בכל מחיר וכך יצא שבמניות רבות נרשם מחזור עסקות קטן יותר מעודף הביקוש ההתחלתי וזאת בכדי ליצור עליות שערים מתונות ומבוקרות.

בלטו מניות „פי.בי" להן נרשם עודף ביקוש של 12 מיליון שקל ע"נ. בעליית שער של 4.4% נסוגו הקונים מבוטת הרכישה וכך נרשם בהן מחזור עסקות של 8 מיליון שקל בלבד.

מניות „כלל תעשיות אלקטרוני־קה" עלו ב־2.6% וזאת תוך מחזור עסקות המהווה כ־40% מעודף ה־ביקוש ההתחלתי.

עודף ביקוש גדול במיוחד נר־שם במניות „קופסאות פח". ה־מניות בנות 1 שקל ריכזו עודף ביקוש של 20 מיליון שקל ע"נ ושערן עלה ב־9.3% תוך מחזור עסקות של 12 מיליון שקל ע"נ.

עודפי ביקוש גדולים נרשמו גם לכל המניות „הכבדות" מבין הח־ברות השקעה.

מניות „פועלים השקעות" ריכזו עודף ביקוש של 4.2 מיליון שקל ע"נ ושערן עלה ב־9.4%. מניות „כלל תעשיות" ריכזו עודף ביקוש של 22 מיליון שקל ע"נ ושערן עלה ב־2.9%. למניות „דיסקונט השקעות" נרשם עודף ביקוש של 7 מיליון שקל ע"נ ושערן עלה ב־4.4%.

מחזור עסקות גדול ב„הסדר"

מניות הבנקים שב„הסדר" נר־שמו אתמול מחזורי עסקות הגדו־לים בהרבה מעודף הביקוש או ההיצע ההתחלתיים.

מימוש הרווחים במניות „ההס־דר" מקורו במעבר של משקיעים פרטיים מהשקעה באפיק זה לעבר מניות השוק החופשי וכן בשל רמת התשואה הנמוכה בהן.

מרבית מניות הבנקים ש„בהס־דר" נותרו ללא שינוי בשער.

הנפקות חדשות — גם אג"ח דולרי

ביום ה' הקרוב ינפיק בנק יש־ראל שלוש סדרות של צמודים ביניהן גם הנפקה של אגרות חוב דולריות מסוג „רמוני".

הנפקת אגרות „שגיא" תהיה ב־היקף כספי של 25 מיליארד שקל ומחיר מינימום של 85%. הנפקת „גליל" הינה בהיקף כספי של 15 מיליארד שקל במחיר מינימום של 89%. הנפקת „רימוני" הינה לפי מחיר מינימום של 90% ובהיקף כספי של 10 מיליארד שקל. סך הכל יגייס בנק ישראל סכום של 50 מיליארד שקל.

חסר מיליארד שקל — פדיונות בחודש דצמבר

ביום הכספית המאסיבי יוכל בנק ישראל לנקז היקף הפדיונות הגדול של כ־50 מיליארד שקל לחודש דצמבר.

הפדיונות הם של אגרות חוב הייחודיות בחוב ואגרות חוב מיו־חדות של קופות הגמל ותוכניות החסכון.

מתחילת החודש היה כבר פדיון של כ־200 מיליארד שקל ולפיכך בנק ישראל משתדל להדביק את קצב הפדיונות בהנפקות חדשות של אגרות חוב מכל הסוגים.

היצעים בשוק הצמודים

באגרות החוב המדדיות נרשמו אתמול היצעים בהיקף של 5.8 מיליארד שקל. עיקר ההיצע נר־שם באגרות „ארבל" ושעריהן ירדו עד 0.5%. באגרות גליל נרשם היצע של כ־1.6 מיליארד שקל ושעריהן ירדו בין 3 ל־6 אחוזים.

באגרות החוב הדולריות נרשם עודף היצע נמוך של 400 מיליון שקל והן נסחרו בדרך כלל ללא שינוי בשער.

רכוש ספר
ספרית
דבר

שערי מטבע חוץ ליום 10.12.1985

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—5.11	1450.6	1515.8	1452.5	1517.9	1452.5	1517.9	1474.799	1493.200	1476.786	1495.213	1476.786	1495.213	1485.0
1 לירה שטרלינג	+65.25	2086.5	2180.4	2090.6	2189.9	2093.8	2190.2	2126.660	2153.195	2128.049	2154.602	2128.788	2155.349	2141.1
1 מארק גרמני	—3.43	571.11	596.81	571.63	598.79	572.21	598.56	580.6296	587.8743	581.8703	589.1305	581.7556	589.0144	584.30
1 פרנק צרפתי	—1.34	184.37	195.60	184.75	196.01	185.57	196.08	190.2967	192.6714	190.4671	192.8436	190.5077	192.9656	191.54
1 גולדן הולנדי	—3.19	507.21	530.03	508.16	532.31	507.09	530.44	515.6641	522.0982	517.2633	523.7174	515.5478	521.9805	518.70
1 פרנק שווייצרי	—6.14	683.61	714.37	684.98	717.53	684.52	716.04	695.0043	703.6762	697.2563	705.9552	695.9409	704.6245	698.91
1 כתר שוודי	—1.56	187.99	196.45	187.93	196.86	188.09	196.75	191.1228	193.5075	191.2936	193.6805	191.2316	193.6177	192.32
1 כתר נורווגי	—2.28	188.39	196.87	188.45	197.41	188.57	197.25	191.5324	193.9222	191.8279	194.2214	191.7157	194.079	192.84
1 כתר דני	—1.21	157.63	164.73	157.80	165.30	157.88	165.16	160.2607	162.2603	160.6294	162.6337	160.5203	162.5231	161.41
1 מארק פיני	+3.06	262.79	274.62	262.86	275.34	262.95	275.06	267.1738	270.5074	267.5581	270.8965	267.3401	270.6758	268.95
1 דולר קנדי	—8.32	1036.1	1082.7	1036.1	1085.4	1036.8	1084.6	1053.428	1066.572	1054.734	1067.895	1054.170	1067.323	1060.3
1 דולר אוסטרלי	—1.93	955.52	1051.0	990.82	1043.9	978.87	1045.6	1004.338	1016.869	1005.913	1018.464	1005.248	1017.791	1011.3
1 ראנד דרומי	—8.51	486.86	535.55	473.47	557.42	509.29	566.75	550.1001	556.9639	550.5461	557.4155	550.8414	557.7145	553.16
10 פרנק בלגי	—3.11	279.23	291.80	277.14	294.41	279.76	292.65	283.8882	287.4304	286.0881	289.6577	285.4797	289.0417	287.18
10 שי' אוסטרי	—5.96	811.53	848.05	811.41	849.96	812.62	850.03	825.0625	835.3571	825.9433	836.3489	826.1744	836.4829	830.77
1000 לירה איטל'	—4.26	835.28	881.64	838.98	892.00	836.64	890.11	853.4718	864.1208	856.0991	866.7809	854.8693	865.5358	859.19
100 ין יפני	—2.88	712.83	744.90	712.29	746.14	712.91	745.73	724.7171	733.7596	725.0516	734.0984	724.8033	733.8469	729.37
1 דינר ירדני	—13.82	3865.0	4104.0	3781.7	4024.3	3791.7	4004.4	—	—	—	—	—	—	3905.6
1 לי' לבנונית	—0.17	—	—	—	—	68.80	87.97	—	—	—	—	—	—	84.560
1 לי' מצרית	—2.86	797.47	848.02	802.19	853.65	817.50	872.16	—	—	—	—	—	—	839.03

דולר נוסעים: 1,760 דולר שחור: 1585—1590 דולר יציג: 1485.00

שערי המניות

בנקים מסחריים

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אגוד ש	15601		+301	+2.3
המזרחי 0.1	1141	749	+1	+.1
המזרחי א 0.5	396 תב	2161	+36	+10.0
כללי לא כהסדר	34500	3.2	+300	+.9
בנק צפון אמריק 1.	— הפסקת מסחר —			
בנק צפון אמריק 5.	— הפסקת מסחר —			
בנק צפון אמר אפ1	— הפסקת מסחר —			
רמות א 1.0	— הפסקת מסחר —			
רמות 5.0	— הפסקת מסחר —			
רמות שה 2	— הפסקת מסחר —			
הבינלאומי 5.0	2540	6925	+4	+.2
פ.י.בי 0.5	2400	2979	+100	+4.4

בנקים בהסדר ההצמדה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אידיבי רג 100.0	76950	293		
אידיבי ב 100.0	77500	.8	+150	+.2
אידיבי בב 2.0א	473000	1.4	+3000	+.6
אגוד 0.1	57800	51.5	-30	-.1
דיסקונט ב	98700	11.3	+100	+.1
דיסקונט א	98485	208		
דיסקונט שה 3	11700	84.8	+50	+.4
המזרחי ש	31515	731		
המזרחי ב	31710	340		
המזרחי שה 9	14480	109	+110	+.8
הפועלים מבב	117359 תב	2.4	-13040	-10.0
הפועלים ש	51730	1802		
הפועלים ב	51600	1085		
כללי א 1.0	134050	38.5	+50	
כללי אפ 9	130000	14.7		
כללי שה 5	102150	3.5	-50	-.1
כללי שה 7	6435	30.0	+35	+.6
כלל 100.0	33000	2722		
כלל שה 9	45160	.2		
כלל שה 11	12560	196	+100	+.8
מימון ישר 1.0	45400		+300	+.7
מימון ישר 5.0	23100	5.8		

בנקים למשכנתאות

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
ארנים 0.1	6282 תב	11.0	-698	-10.0
לאומי משכנתאות ש	4015	408	+40	+1.0
לאומי משכנתאות ב	3950	169		
כרמל ש	3100	45.0	+100	+3.3
כרמל שה 1	2470	121		
בנין ב' 5.0	3200		-100	-3.0
פת מסב ש	640 תב	505	+45	+5.7
משכן ב ש	2100	59.0	+20	+1.0
עצמאות 0.1	3560	38.8	-30	-.8
טפחות מבב ש	12200	13.4	-400	-3.2
טפחות רג ש	11400	26.1	-330	-2.8
טפחות שה 1	6437	70.0		
טפחות שה 2	3265	569	+15	+.5
ישוב 1.0	660	101		
ישוב 5.0	355	865	-5	-1.4
מרב 1.0	1590	466	+20	+1.5

מוסדות מימון

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
שלמה א ש	295	6941	+14	+5.0
החקלאות מבנב	30000		-1600	-5.0
החקלאות מבב ג	171500			
לאומי תעשיה ש	5330	120	+170	+4.0
מוסד תעשיה	66870 תב		+4500	+7.2
פת תעש בב ב	350000		-5000	-1.4
פת תעש בב בב	205000	.3	+5000	+2.5
פת תעש בב בבב	204000	.6	+4000	+2.0
פת תעש בב ד	209268			
פת תעש בב דד	63694			
פיוט קלנדים 5.0	511	614		
תיירות בב	171000			
כלל ליסינג א 0.1	3944	121	+184	+4.9
כלל ליסינג בב 0.5	1893 תב	100	+172	+10.0
כלל ליסינג אב 1.0	10400	48.2	+400	+4.0

חברות ביטוח

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
שלל סהר 1.0	— הפסקת מסחר —			
שלל סהר שה 1	— הפסקת מסחר —			
אדים 0.1	2445	116		
אדים א 0.5	1380	555		
בטוח משנה 0.1	915			
בטוח משנה 0.5	417	148		
הדר 1.0	1050	93.4	+25	+2.4
הדר 5.0	472	2034		
הסנה ש	2050	2332	+20	+1.0
הפניקס 0.1	3850	152	-150	-3.8
הפניקס 0.5	2110	121	+72	+3.5
המסנה-הראל 1.0	3850 תב	100	+335	+9.5
המסנה-הראל 5.0	1590 תב	400	+93	+6.2
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —			
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —			
מנורה 1.0	12045 תב	9.0	-635	-5.0
מנורה 5.0	5170 תב	53.0	+470	+10.0
סהר 1.0	2701	61.4	+31	+1.2
סקוריטס 0.1	4140	75.0		
צור ש	1260 תב	601	-70	-5.3
ציון החזקות 1.0	6100			
ציון החזקות 5.0	1252	3.6		

מסחר

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אינטרגאמא 1.0	2830			
אינטרגאמא 5.0	915			
אינטרגאמא אפ 1	499	200	+10	+2.0
מגור עזרא 1.0	3925	25.0		
מגור עזרא אפ 1	3550			
ננה 1.0	— הפסקת מסחר —			
ננה 5.0	— הפסקת מסחר —			
כלל סחר 1.0	1452	613	+12	+.8
קרסטל 1.0	2758 תב	260	+250	+10.0
רפק 0.1	22500			
רפקו 1.0	4187 תב	7.5	-275	-6.1
שופרסל א 2.0	4590	404	+40	+.9
שופרסל 5.0	2630	1240		

שרותים

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
דלק ג ש	3765	1784	+75	+2.0
הראל 1.0	2150	2.0	+26	+1.2
הראל 5.0	870	35.9	+13	+1.5
ספנות הספקה 0.1	9844	36.9	+99	+1.0
ספנות הספקה 0.5א	4130	391	+66	+1.6
קיור 0.1	830	11.3	-29	-3.4
קיור 1.0	215	2290	+1	+.5
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —			
מוצרי ערוה 0.1	1980	296		
מוצרי ערוה 0.5	666 תב	850	+50	+8.1
מוצרי ערוה אפ1	365	630		
קונסורסיום 0.1	779 קן		-41	-5.0
קונסורסיום 0.5	335	517	-5	-1.5
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —			
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —			

מלונות ושרותי תיירות

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
גלי זהר 1.0	11000	9.5	-300	-2.7
גלי זהר 5.0	3800	14.7	+100	+2.7
מלונות דן 1.0	3300	140	+100	+3.1
מלונות דן 5.0	2133	50.0	+32	+1.5
חוף הכלמה 0.1	— הפסקת מסחר —			
כסם 1.0	1750			
מלונות ירדן 1.0	2142	14.5	+2	+.1
מלונות יהלום 1	444	352	+4	+.9

מחשבים ושרותי מחשב

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
דטה מיכון 1.0	1250	200		
חי.ל.ג 1.0	6000	31.0		
יעקא 1.0	2350	43.1	-81	-3.3
יעקא אפ 1	2175	47.0		
כלל מחשבים 1.0	2700 קן		+135	+5.0
מ.ל.ל 1.0	5100	62.1	+15	+.3
מ.ל.ל 5.0	2400	20.1	-101	-4.0
משוב מחשבים 1.0	2080			
ניקב מחשבים 1.	3510	31.4		
ניקב מחשבים 5.	1690	10.0		
תים מחשבים 1.0	1280	180	+10	+.8
תים מחשב אפ 1	12500	2.2	+370	+3.1

אחזקת נדל"ן והשקעות

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אברהם גיגי 1.0	441	628		
אברהם גיגי 5.0	268	415		
ארון מבנים 1.0	580 תב	380	+30	+5.5
ארון מבנים 5.0	230	682	+10	+4.6
אזורים 1.0	2184	1930	+104	+5.0
אילון 1.0	950	1291	+5	+.5
אילון אפ 1	990 תב	154	+95	+10.6
אל-רוב 1.0	1800	100	+80	+4.7
אל-רוב 5.0	1397 קן		+67	+5.0
אמנונים 1.0	690	45.0	-10	-1.4
אמנונים אפ 1	599 תב	219	+50	+9.1
אפריקה 0.1	30050	122	+480	+1.6
אפריקה 1.0	21520	385	+600	+2.9
ארזים 1.0	850	382		
אילנין 0.1	6900	51.2		
אילנין 0.5	3750	85.2	+80	+2.2
בן-יקר גג 1.0	2500 תב	20.0	-162	-6.1
ברטונין 1.0	1400	170		
ברטונין 5.0	685	100		
ברטונין אפ 1	595	79.5		
רוקר 1.0	3520	330		
דרוקר 1.0	350 תב	725	+50	+10.0
דרוקר 5.0	178.0 תב	1538	-20.0	-10.1
דרוקר אפ 1	148.0	437		
דרור 0.1	3000	1.1		
דרור 0.5	1650 תב	38.0	+100	+6.5
ת.ב.ב 0.1	— הפסקת מסחר —			
ת.ב.ב 0.5	— הפסקת מסחר —			
נכסים ובנין 1.0	3900	1707	+90	+2.4
נ-ים 0.1	6230	47.9	+300	+5.1
נ-ים 0.5	3900	900	+80	+2.1
הכשרת הישוב 1.0	26550	685	+1200	+4.7
ישפרו 0.1	1700	526		
ישראלום 1.0	5445 תב	15.0	+495	+10.0

בניה ונדל"ן

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
ישרס 10.0	7100	80.8	+300	+4.4
בית פיתוח 1.0	3518	17.9	+168	+5.0
כלל נדלן 0.1	770	1762		
לומיר 1.0	1870 תב	88.0	+170	+10.0
לומיר 5.0	853	255		
מ.ת.ם 1.0	1305	290	+5	+.4
מאגרי בניה 1.0	380	2313	+5	+1.7
מאגרי בניה אפ1	265	818	-15	-5.4
מדדל בנין 1.0	1418	74.0	+68	+5.0
מישגאל 5.0	446	255	+8	+1.8
מבנה 5.0	354	424		
מר-לז 1.0	315	42.9		
מר-לז אפ 1	2750			
לוינשטין 1.0	2462 קן		+117	+5.0
לוינשטין 5.0	568	240		
לוינשטין אפ 1	391	497		
ליסשיץ 1.0	340 תב	667	-60	-10.0
ליסשיץ 5.0	299	367	-1	-.3
ליסשיץ אפ 1	285	445	+2	+1.0
נאות אביב 0.5	15750	12.0	+750	+5.0
נכסי אזורים 1.0	2990 תב	874	+240	+8.7
סהר החזקות 1.0	6850	120	+50	+.7
סהר החזקות 5.0	4580	58.0	+200	+4.7
סוללבונה מבב א	4550	187	+70	+1.6
סוף 1.0	1550	50.3	+2	+.1
סוף 5.0	966	58.0		
סוף אפ 1	625	189	-30	-4.6
עמר ולוע 1.0	634	150	-5	-.8
קיסריה 0.1	1090	20.0	+1	+.1
קיסריה 0.5	455	400	-8	-1.7
רובינשטיין 1.0	— הפסקת מסחר —			
רובינשטיין 5.0	— הפסקת מסחר —			
רומבין 1.0	1450 תב	78.2	+107	+8.0
רומבין 5.0	976	130		
רסקו מבל	2898	152	+138	+5.0
רסקו ג	2940	153	+100	+3.5
רסקו אפ 1	2776 תב	38.0	+284	+11.5

חקלאות

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
מטעי הדר 0.1	2450	414	-120	-4.7
מטעי הדר 0.5	982	135		
מהדרין 0.1	8950	111	-5	-.1
בסבי הדרים 1.0	1755	1116	+60	+3.5
פרי אור 0.5	3800	35.4		
שי-הר 5.0	7500	168	+300	+4.2

מזון וטבק

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
דובק 1.0	1340	24.1	+57	+4.4
דובק אפ 1	5180	7.5	+214	+4.3
אמלגמטד 1.0	— הפסקת מסחר —			
בלדפרוסט 1.0	3550	30.0		
בלדפרוסט 5.0	1125 קן		+54	+5.0
בלדפרוסט אפ 1	801 תב	310	+60	+8.1
ודק מב ש	2810 תב	474	+210	+8.1
ודק מב ב	2800	120		
טלכל 1.0	917	336	-2	-.2
טלכל 5.0	450 תב	356	+35	+8.4
פרי-הר 1.0	4464	272	+101	+2.3
פרי-הר 5.0	2170	111		
ספטר בירה 1.0	7500 תב	16.2	+600	+5.6
ספטר בירה 5.0	4340	12.5		
יצור 1.0	1085	328	+40	+3.8
יצור א 5.0	655	800		
מן 1.0	10655 תב	17.6	-800	-7.0
מן 5.0	4997 קן		-265	-5.0
מגדיהוש 1.0	5100	30.0		
עלית 0.1	9900	28.3		
עסיס ב 0.5	15500	15.8		
שלמה זגל 1.0	1990	80.0	+90	+4.7
שמן מבכל ש	4040	78.5	-60	-1.5

טקסטיל והלבשה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
ארגמן 1.0	528	619		
ארגמן אפ א	1960	49.0	-109	-5.3
אופיס 1.0	1030	64.6	+11	+1.1
אופיס אפ 1	1902		-1	-.1
אופנת ברוך 1.0	1160	116	+45	+4.0
אופנת ברוך 5.0	840	533	-30	-3.5
אמינן 1.0	— הפסקת מסחר —			
אמינן אפ 1	— הפסקת מסחר —			
ארגמן רג ש	3950	13.1	-80	-2.0
אתא ב 1.0	— הפסקת מסחר —			
אתא ב 0.1	— הפסקת מסחר —			
דלתא-גליל 1.0	3377	200	+30	+.9
דלתא-גליל א 5.0	2424	100	-1	
טווית מגשר 1.	— הפסקת מסחר —			
טווית מגשר 5.	— הפסקת מסחר —			
טווית אפ 1	— הפסקת מסחר —			
ויטלבו 1.0	1930 תב	454	+145	+8.1
ויטלבו 5.0	1273	202	+10	+.8
ולד-רון 1.0	2870	145	+130	+4.7
זיקית 1.0	3064 תב	286	+279	+10.0
זיקית 5.0	2030	566	+90	+4.6
טיב-טוב 1.0	— הפסקת מסחר —			
טיב-טוב אפ 1	— הפסקת מסחר —			
יוכטר 1.0	1560			
להדיה 0.1	1280	74.0	-58	-4.3
להדיה 0.4	430	1115	+5	+1.2
ליבת 1.0	460	2149	+8	+1.8
מים גליק 1.0	670 תב	1118	-56	-7.7
מים גליק אפ 1	1354 תב	111	-272	-16.7
מקס 0.1	24800	6.9	+100	+.4
מקס 0.5	5860	57.4	+200	+3.5
עיט 1.0	9077	5.0	-1	
עיט 5.0	3940	404	+160	+4.2
עמק 1.0	1167 קן		-62	-1.0
פולגת א 0.1	7630	367	+130	+1.7
פולגת ב 0.4	4169	1195	+130	+5.2
פולימר א 0.5	2835 *	25.8	+135	+5.0
פרנוד 1.0	842	180		
קלרינה 1.0	8820	90.8	+420	+5.0
תעש רוגוזין 1.0	4585	372		

מתכת ומוצריה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אקסטון 5.0	— הפסקת מסחר —			
אקסטון אפ 1	— הפסקת מסחר —			
אורדן 10.0	15090	77.3	+100	+.8
אורדן 50.0	9880	25.0		
כבלים ש	10500	9.7		
התכוף 1.0	5104 קן		+245	+5.0
התכוף 5.0	3100	245	+100	+3.3
קופסאות פח 1.0	743 תב	11873	+63	+9.3
קופסאות פח 5.0	473 קן		+23	+5.1
מרכן 1.0	550	579	+9	+1.7
מרכן אפ א	420	81.4	+20	+5.0
מתכת מרום 1.0	1790			
מתכת מרום אפ 1	1350	7.8		
כבלי ציון 1.0	1655	299	-45	-2.7
כבלי ציון 5.0	528	1310		
כבלי ציון אפ1	629	1175	+31	+5.2
קרנבי 1.0	— הפסקת מסחר —			
קרנבי 5.0	— הפסקת מסחר —			
נחושתן 0.1	8000 *	30.1	+300	+3.9
נחושתן 0.5	2780 תב	366	-200	-6.7
עוד 3.0	1250	19.5		
פקר פלדה 1.0	3750	110	+110	+3.0
קינג 1.0	6600	60.0	+100	+1.5
קינג 5.0	3510 תב	364	+160	+4.8
קליל 1.0	2762 *	103	+132	+5.0
קליל 5.0	1155	185		
שלדות 5.0	1441 תב	23.0	+100	+7.5
תעשיות לכיש 1.0	1085	158	+30	+2.8
תעשיות לכיש 5.0	570	101		

אלקטרוניקה ואופטיקה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אלביט 3.0	400500	28.3	+1300	+.3
אלקו 0.1	8321	127	+40	+1.2
אלקו 0.25 ש	2500	175	+100	+4.2
אלקו 0.25 ב	2316	55.3	+110	+5.0
אלקטרה 0.1	11165 תב	14.0	+1015	+10.0
אלקטרה א 0.5	6100	21.7	+100	+1.7
אלרון 3.0	387200	11.2		
אריה 1.0	31700	68.9	+1000	+3.3
כלל תעש אלקטרו	2678	1644	+68	+2.6
מטקטרוניקס 1.0	1795	493	+5	+.3
מטקטרוניקס 5.0	1287	1020		
פיכמנור 1.0	1790	166	-30	-1.7
פיכמנור 5.0	820	2082		
ציקלון 1.0	— הפסקת מסחר —			
ציקלון 5.0	— הפסקת מסחר —			
קבוצת אילר 1.	3135	132		
קבוצת אילר 5.	1640	415	-50	-3.0
ת.א.ת 1.0	3200	41.7	+1	
ת.א.ת 5.0	1110	580	+50	+4.7
ת.א.ת אפ 1	8500 תב	20.0	+500	+6.3
תדיראן 1.0	3701	10.0	+101	+2.8

מוצרי בניה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
א.ש. כלל בנין 1.	2380 תב	1191	+130	+5.8
אלקול 5.0	4347 תב	186	-240	-5.2
אקרשטיין 1.0	8590	35.0		
אקרשטיין 5.0	6900	56.1	-300	-4.2
בטון תדיר 1.0	7550 תב	16.0	-500	-6.2
בטון תדיר 5.0	4200 תב	20.0	-250	-5.6
בר-סון 1.0	1760 תב	26.4	+150	+9.3
בר-סון 5.0	522 קן		+25	+5.0
בר-סון אפ 1	340	150		
המסלול 1.0	840	71.2	+40	+5.0
המסלול 5.0	426 תב	245	+21	+5.2
פרומאסבס 1.0	5600 תב	13.0	+278	+5.2
פרומאסבס 5.0	1304 *	10.0	+62	+5.0
מ.ל.ב.ב 1.0	810	51.6	-25	-3.0
מ.ל.ב.ב 5.0	395 תב	285	+22	+5.9
מודל השק בונים	1375 קן		+65	+5.0
מוטיקה ולמבן 1	11781 קן		+561	+5.0
מוטיקה ולמבן 5	7315 קן		-385	-5.0

תעשיות ומוצרים כימיים

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אבן 5.0	13660	57.8	+500	+3.8
אליאנס ב 200.0	820 תב	168	+55	+7.2
גל תעשיות 1.0	4190	47.1		
גל תעשיות 5.0	2300	92.8	+40	+1.8
דקסטר 1.0	3575	42.5		
דשנים 0.1	9120	10.9	-480	-5.0
דשנים 0.5	3828	330	-20	-.5
חרושת כימיקל 10.0	751	2903	+21	+2.9
טבע ש	48600	70.8		
טבע אפ 4	44750	1.0		
ליטסקי 1.0	890	107	-30	-3.3
ים המלח 0.1	12300	878	+290	+2.4
מחזכימיים 10.0	316	9362		
מקסימה 1.0	3900		-50	-1.5
מקסימה 5.0	1410	12.0	+20	+1.4
מקסימה אפ 1	1500	32.0		
נקה כמיקל 1.0	4280	150	-220	-4.9
נכו 1.0	6495	215	+65	+1.0
נכו 5.0	3190	132	-100	-3.0
קרם כימיקל 1.0	5000	11.8	+213	+4.5
קרם כימיק אפ 1	4590	16.5	-160	-3.4
ת.ג.ל 1.0	1417 קן		+67	+5.0
ת.ג.ל 5.0	790	110	+30	+4.0
תיא 5.0	4250	106	+150	+3.7
שרומרום 10.0	8150	14.1		
תפר א 5.0	2830	142		

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
דפרון 1.0	4180	11.0		
דפרון 5.0	2070 תב	72.5	-120	-5.5
ח.ג.ל 1.0	2110	165	+20	+1.0
ח.ג.ל אפ 1	1900		-40	-2.1
יער 1.0	3500	114	-100	-2.9
לבידי אשקלון 1.	300	979	+7	+8.4
לבידי אשקלון אפ1	440	150	+5	+1.2
פלס ב 0.5	15750	13.4		
מפעלי ניר 10.0	127000	56.5		
סקופריה 1.0	1135	150	-20	-1.7
רים 0.1	2508 תב	101	+228	+10.0
רים 0.4	1232	100	+12	+1.0
תעל ב 0.2	10900	86.6	+400	+3.8

תעשיות שונות

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אלומית 1.0	3725	173	+150	+4.2
אלומית 5.0	1738	185	+70	+4.2
אבריך 1.0	2180	63.0	+81	+3.9
אבריך 5.0	1090	85.5	+30	+3.1
אבריך אפ א	622			
חמישה יוד 1.0	7600	28.0		
דיקה 1.0	4470	74.9	+5	+.1
דיקה 5.0	2215	75.0	+100	+4.7
ה.ג.פולק 1.0	6400	21.5	+300	+4.9
ה.ג.פולק 5.0	2670	160	+120	+4.7

השקעות תעשיה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
מרכזית ב 0.1	5090	532	+180	+3.7
כור בכ' 1.0	4988000 תב	1.6	+18000	+6.8
כלל תעשיות 1.0	1186	13362	+31	+2.9
מאגרי טכנולוגיה	485 תב	2069	+35	+7.8
מאגריטכנו אפ 1	349	1350	+10	+3.0

חברות השקעה

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אמיק ש	3960	230	+112	+2.9
אידיבי פתוח 2.0	2900	1976	+80	+2.8
אינקוה 0.1	1388	139		
אינקוה 0.5	790	119	-10	-1.3
אלגר ש	4140	205	+140	+3.5
אלגר ב	4070 תב	117	+300	+8.0
אלרן ש	1890	387	+90	+5.0
אלרן ב	1830	110		
אמישר כב' 1.0	— הפסקת מסחר —			
אפיק 1.0	700 תב	1489	-40	-5.4
אפיק 5.0	570	219	-30	-5.0
גזלת 1.0	1400			
חברה לישראל 1.0	2328 *	227	-122	-5.0
חברה לישראל 5.0	995	287		
חלמון 0.1	57000	1.6	-1000	-1.7
חלמון 1.0 ש	15450	28.3	+600	+4.0
נאמאמ א 0.5	6381	90.0		
פועלים השק ש	5740 תב	1628	+320	+9.4
לאומי השק 0.1	3980	319	+130	+3.4
דיסקונט השק ש	3800	4500	+160	+4.4
מזרחי השק ש	8050 תב	136	-500	-5.9
מנר השק אגח 124	9499			
חירון 1.0	2118 תב	116	+193	+10.0
חירון 5.0	450 תב	1573	+31	+7.8
יצוא ש	7200	27.3	+300	+4.4
ירדן א 0.1	1700	459		
כלל ישראל 10.0	1940 תב	2149	+100	+5.4
כלל ישראל 50.0	1155	455	+47	+4.2
לנדקו 0.1	5600		+96	+1.7
לנדקו 0.5	1954 *	60.1	+93	+5.0
מנור 0.1	5701	51.9	+201	+3.7
מנור א 0.5	2904	13.6		
עוז השק ב 0.1	1710 תב	91.3	-170	-9.0
עוז השק ב 0.5	718 תב	218	-55	-7.2
פז השק ש	17440	185	+590	+3.5
פמה א 0.1	5300	49.8	+200	+3.9
פמה 0.5	2470	528	+90	+3.8

מחקר ופיתוח

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
אמצעים ממוחשבים	1895	214		
אמצעים אפ 1	1714 תב	2.0	-99	-5.5
גליל טכנולוגיות	350 תב	2371	+20	+6.1

חיפושי נפט

הנייר	השער אתמול	המחזור באלפי שקל ע"נ	השינוי היומי בנקודות	השינוי היומי באחוזים
דלק חיפושינפט 1.	2805 תב	364	+150	+5.7
דלק חיפושינפט 5.	1465 תב	1060	+100	+7.3
פז חיפושי נפט	10820	61.2		
פראיל 1.0	1555			
פראיל 5.0	610	161	-9	-1.5
פראיל אפ 1	519	281		
י.ג.א.ל 5.0	999	900	+40	+4.2
מ.ג.ג 1.0	1638 קן		+78	+5.0
מ.ג.ג 5.0	740	485		
סיסמיקה 1.0	1150 תב	412	+93	+8.8
סיסמיקה 5.0	371 תב	920	+21	+6.0
סיסמיקה אפ 1	249	885	+8	+3.3
פראיל ב 0.3	1860	132	+50	+2.8
צפון אמריק נפט 1.	243 תב	820	+19	+8.5
צפון אמריק נפט 5.	163.0	685	+1.0	+.6
צפון אמריקנפט אפ1	412	61.7	+12	+3.0
נפטא ש	830000	.2	+30000	+3.8

שערי קרנות נאמנות

ליום 10.12.85

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון
אב	3376.98	3361.92
אביקה	—	—
אביבי	25032.90	24779.38
אבני	1105.93	1084.21
אדיר	1181.87	1158.30
אדום	1271.86	1247.62
אשיר	1397.54	1369.95
אור	409.12	400.59
אוריין	332.51	325.73
אורלי	17928.99	17709.86
אורן	8424.46	8259.20
איל	2798.34	2743.49
אילת	3592.08	3513.04
אירים	3854.99	3770.86
ארזן	1053.87	1032.21
אלון	7616.45	7453.61
אלמוג	2786.95	2753.01
ארז	514.77	505.14
אש	111.55	109.14
אשל	489.51	749.91
אתרוג	1047.28	1036.95
בדולח	1411.00	1383.42
ברוש	5147.98	5047.68
ברק	5252.94	5143.81
ברקת	11590.18	11363.72
גביש	1004.73	984.88
גבע	768.18	756.86
גורן	7689.31	7539.68
גיא	6988.98	6885.36
גיל	1809.60	1774.77
גלית	476.61	470.80
דובדבן	1383.56	1370.14
דוכיפת	3185.47	3123.17
דולב	1110.62	1086.28
דורון	1148.24	1125.66
דותן	207.03	203.01
דליה	306.55	300.52
דן	—	—
דנית	—	—
הדור	2932.83	2876.48
הדקל	3382.40	3316.39
הדס	24396.09	24160.43
ורד	348.62	341.76
חבצלת	2011.38	1964.40
זהר	14553.98	14337.12
זיו	13933.88	13726.62
זמיר	2782.72	2728.63
חדווה	125.89	123.17
חלמיש	8725.37	8555.01
חמד	1090.33	1064.01
טל	3206.74	3160.20
יובל	3976.19	3929.48
יהלום	1250.31	1226.26
יסודות	27548.27	27279.76
יערה	1017.98	996.20
כוכב	3436.98	3371.91
כרמל	117.26	115.86
כלנית	336.08	329.46
כנרת	9448.23	9352.95
כרם	109.71	107.44
כתר	806.04	789.85
לוטם	2920.78	2864.22
למשקיע	85278.20	83579.30
לשיר	—	—
לקס	1360.08	1332.54
לשם	11444.86	11220.72
מאור	32332.09	32010.52
מבחר	865.61	848.45
מבטח	2478.50	2455.40
מגד	192.54	189.75
מגוון	2235.10	2214.70
מגל	1091.72	1071.41
מור	898.27	885.39
מורן	548.18	543.18
מטח	22083.44	21054.35
מיטר	677.36	664.55
מנוף	2421.40	2374.10
מעיין	631.84	619.89
מקסם	11766.82	11543.25
מרגלית	832.43	816.19
מרום	854.24	837.92
נגה	18836.65	18556.83
נוף	7391.83	7246.99
נטף	304.63	298.52
ניר	2928.92	2896.91
נכוף	319.07	312.79
סגולה	113.09	110.85
סלע	11846.44	11613.68
סנונית	3570.04	3500.07
ספיר	3789.84	3750.96
סהר	8515.45	8558.02
עדיף	7097.97	6968.37
עדית	22008.46	21579.77
עידן	5048.30	4976.39
ענבר	1170.18	1143.24
עמית	1939.76	1922.09
עתידני	1004.91	982.79
ערמון	314.68	308.31
פז	1075.25	1053.82
צבר	1074.06	1052.85
צמרת	1186.15	1163.08
צמיד	760.16	748.97
צפירה	5422.49	5345.47
קורת	1389.65	1362.67
קלע	1460.31	1452.72
רוניתי	15401.12	15264.98
רקפת	345.69	338.86
רשף	4230.63	4170.95
שבים	3460.49	3393.35
שוהם	12638.17	12390.03
שירה	26277.02	25762.65
שמיר	61125.35	60367.70
שנהב	447.08	440.84
ששון	13830.72	13492.31
שקד	640.02	627.24
תאנה	1535.17	1540.43
תבור	700.91	690.83
תדהר	4766.74	4742.93
תירוש	375.13	370.67
תמר	1010.04	990.33
תמנע	1035.46	1027.81
תרשיש	1220.49	1186.72
תשרי	340.07	339.28

* קרן מנייתית
** קלי דיוידנד
*** בלי מניות המכה

שערי אגרות חוב

4% מלווה פיתוח (הצמדה 100%).
פתוח 4001 460500 +500
פתוח 4002 460000 +7829
פתוח 4003 448000 -1080
פתוח 4004 436500
3032 הפסקת מסחר

אג"ח נסחרות בדולרים
הולים 16 103.7 -0.6
הולים 17 104.5 +3
הולים 18 103.4 +0.3
הולים 19 102 -1
הולים 20 102.1 -0.4
הולים 21 100.8 -3
הולים 22 102 -0.8
לאומפכנת 108 89.2
לאומפכנת 109 88.9
2003 90
פתוח תפעל 20 90
פתוח מפד 29 100
פתוח משב 75 87
פתוח מזב 77 87.4
הולים 23 92.2 -0.8
הולים 24 89.7 +0.4
הולים 25 90.3 +0.8
הולים 26 94
הולים 27 92 -1
הולים 28 91 +1.5
הולים 29 91.4 +0.4

3% מלווה פיתוח (גליל)
קצ' 201 תשואה 3.42%
3601 29666 +35
3602 27275 +32
קצ' 202 תשואה 3.32%
3603 25466 +30
3604 22827 +22
קצ' 203 תשואה 3.51%
3605 20658 +25
3606 19459 +23
3607 18052 +20
3608 17447 +20
קצ' 204 תשואה 3.55%
3609 16572 +208
3610 14933 +190
3611 14413 +186
3612 13982 +183
קצ' 205 תשואה 3.90%
3613 12914 -202
3614 12374 -197
3615 11419 -185
3616 10442 -172
קצ' 206 תשואה 3.72%
3617 9933 +12
3618 9417 +12
3619 8647 +10
קצ' 207 תשואה 3.98%
3620 8453 +80
3621 8024 +77
3622 7230 +70
קצ' 208 תשואה 4.06%
3623 6564 -183
3624 6177 -175
קצ' 209 תשואה 4.10%
3625 5624 -152
3626 5196 -142
3627 4813 -134
קצ' 210 תשואה 4.07%
3628 4434 -125
3629 4150 -118
3630 3919 -113
קצ' 211 תשואה 3.90%
3631 3631 -19
3632 3496 -18
3633 3299 -17
קצ' 212 תשואה 3.74%
3634 2933 -167
3635 2772 -159
3636 2667 -155
קצ' 213 תשואה 4.07%
3637 2448 -67
3638 2276 -64
3639 2081 -59
קצ' 214 תשואה 3.70%
3640 1758 +2
3641 1522 +2
קצ' 215 תשואה 3.45%
3642 1384 +6
3643 1200 +6
קצ' 216 תשואה 4.01%
3644 1050 -30
כינוס חליף 51%
3645 945.8 -27.3
כינוס חליף 51%

4½% מלווה פיתוח (גליל)
קצ' 251 תשואה 4.21%
3701 828.7 -23.5
קצ' 252 תשואה 4.13%
3702 626.6 -6.3
קצ' 253 תשואה 4.19%
3703 560.3 -15.7
3704 479.9 -13.6
קצ' 261 תשואה 4.07%
3751 251.3 -14.5
קצ' 262 תשואה 4.16%
3752 102.1 -2.9
3753 97.7 -2.8
קצ' 271 תשואה 4.04%
3901 95.5 -2.6
3902 90.9 -2.5

4% מלווה פתוח (הצמדה 90%)
3101 הפסקת מסחר
3102 269500
3103 265000
3104 255000 -4900
3105 244500 -1000
3106 234500 -2500
קצ' 405 תשואה -2.00%
3107 244593 +254
קצ' 406 תשואה 2.20%
3108 227742 +1620
קצ' 407 תשואה 3.60%
3109 223466 +282
קצ' 408 תשואה 2.29%
3110 223052 -439
קצ' 409 תשואה 2.70%
3111 218590 -1864
קצ' 410 תשואה 3.40%
3112 214030 -380
קצ' 411 תשואה 3.30%
3113 217385 -253
קצ' 412 תשואה 3.20%
3114 210025 +248
קצ' 413 תשואה 3.00%
3115 207932 +2085
קצ' 414 תשואה 3.70%
3116 199648 -975
קצ' 415 תשואה 3.80%
3117 209844 +2048
קצ' 416 תשואה 3.30%
3118 202148 -3936

5%-6%-7% מלווה פיתוח (80% הצמדה)
קצ' 501 תשואה -1.20%
3201 180254 +191
קצ' 502 תשואה 2.40%
3202 174109 -536
קצ' 503 תשואה 3.21%
3203 175454 -174
3204 171659 -197
קצ' 504 תשואה 3.70%
3205 168296 +200
קצ' 505 תשואה 3.00%
3206 167597 +197
3210 163335 +192
קצ' 506 תשואה 3.00%
3211 159131 -939
3212 156436 -987
קצ' 507 תשואה 3.60%
3213 148781 -1227
3214 142864 -1248
קצ' 551 תשואה 3.60%
3501 143020 +1165
קצ' 552 תשואה 4.00%
3502 139523 +415
3503 124738 +372
3504 121948 +373
3505 118704 +360
קצ' 701 תשואה 4.05%
3521 124000 +149
3524 111660 +134
קצ' 702 תשואה 4.20%
3522 118106 -334
3523 111409 -334
קצ' 703 תשואה 4.30%
3525 108781 -343
3526 108665 -358
3527 106426 -352
3528 103460 -339
קצ' 704 תשואה 4.25%
3529 103350 -125
3530 100933 -121
3531 100588 -129
3532 97640 -126
3533 97539 -133
3534 91693 -126
קצ' 705 תשואה 4.40%
3535 91781 -618
3539 86700 -601
קצ' 706 תשואה 4.25%
3536 91926 -132
3537 91707 -133
3538 86316 -125
3540 86124 -131
3541 83163 -128
3542 83077 -142
3543 78881 -136
קצ' 707 תשואה 4.45%
3544 82393 -698
3546 80428 -702
3547 80044 -701
3548 79852 -702
3550 75888 -693
3551 75255 -682
קצ' 708 תשואה 4.35%
3545 80073 -460
3549 79939 -449
3552 69278 -426
3554 69119 -430
3555 69129 -430
קצ' 709 תשואה 4.30%
3553 68497 -425
3571 59219 -404
קצ' 710 תשואה 4.15%
3556 66138 +79
3558 66075 +80
3559 63656 +77
3560 60273 +73
3561 59916 +72
קצ' 711 תשואה 4.17%
3557 67142 +81
3572 60823 +73
קצ' 712 תשואה 4.35%
3573 59754 -532
3574 55062 -492
3577 55067 -503
3578 50741 -466
קצ' 713 תשואה 4.24%
3575 54866 +84
3576 54540 +83
3579 50265 +78
קצ' 714 תשואה 4.25%
3580 49056 -105
3581 42783 -98
3582 39394 -94
3583 36981 -94
קצ' 715 תשואה 4.10%
3584 36543 +44
3585 34575 +42
3586 31304 +38
3588 31275 +38
קצ' 716 תשואה 4.10%
3587 31536 +38
3591 28714 +34
3592 28646 +34
3593 28545 +35
קצ' 717 תשואה 4.09%
3589 28548 +45
3594 27195 +43
3596 25969 +41
3597 25785 +41
קצ' 718 תשואה 3.98%
3590 28432 +165
3595 27055 +160

5% מלוה פיתוח (בריבית כפולה)
קצ' 101 תשואה 4.15%
2001 119350 +144
2002 118643 +143
קצ' 102 תשואה 4.10%
2003 114135 +138
קצ' 103 תשואה 4.35%
2004 115064 -462
קצ' 104 תשואה 4.10%
2005 107672 +130
2006 107572 +129
2007 105369 +126
קצ' 105 תשואה 4.15%
2008 103640 +125
2012 101408 +122
2015 98711 +119
קצ' 106 תשואה 4.30%
2009 105924 -351
קצ' 107 תשואה 4.00%
2010 105387 -397
2011 103341 -350
2013 103374 -366
2014 100485 -357
קצ' 108 תשואה 4.30%
2016 101345 -365
2018 98632 -372
2021 95297 -376
קצ' 109 תשואה 4.30%
2017 97219 -598
2019 96883 -619
2020 94045 -601
קצ' 110 תשואה 2.60%
2022 92353 +2790
קצ' 111 תשואה 4.15%
2023 90167 +109
קצ' 112 תשואה 3.75%
2024 84370 +101
2027 81320 +97
2031 77664 +93
קצ' 113 תשואה 3.70%
2029 85732 +1034
2026 85128 +1032
קצ' 114 תשואה 3.70%
2028 82539 -400
2030 81093 -394
קצ' 115 תשואה 3.40%
2032 77942 +1628
2033 74075 +1598
2035 67971 +1495
קצ' 116 תשואה 3.95%
2032 78356 +94
2034 73982 +89
2036 67836 +62
קצ' 117 תשואה 3.40%
2037 64932 +77
2039 54189 +65
קצ' 118 תשואה 3.40%
2038 62887 +1289
2040 63146 +1280
2051 59773 +1238
קצ' 119 תשואה 2.92%
2041 62943 +74
2042 60618 +70
קצ' 120 תשואה 1.02%
2053 59667 -1406
קצ' 121 תשואה -1.13%
2054 58596 +62
קצ' 121 תשואה 1.08%
2056 50192 +56
קצ' 121 תשואה 0.49%
2058 46757 +52
קצ' 121 תשואה 0.47%
2060 43220 -314
קצ' 122 תשואה 2.49%
2055 52414 +61
קצ' 122 תשואה 1.39%
2057 50473 +1526
קצ' 122 תשואה 1.80%
2059 45252 +52
קצ' 123 תשואה -0.30%
2061 35269 +53
קצ' 123 תשואה -1.00%
2062 33202 -176
2063 31835 -173
פתוח 6001 100000 -2000
פתוח 6002 98365 +2065
פתוח 6003 93000 -2000
פתוח 6004 92500 -2500

רשון צמוד דולר ריבית קבועה
קצ' 901 תשואה 6.73%
רשון 7001 239.1 -0.5
רשון 7002 231.8 -0.5
קצ' 902 תשואה 6.77%
רשון 7003 221.3 -0.4
רשון 7004 211 -0.4
קצ' 903 תשואה 6.77%
רשון 7005 197.3 -2
קצ' 904 תשואה 6.90%
רשון 7006 185.2 -1.2
קצ' 905 תשואה 6.80%
רשון 7007 173.4 -0.5
רשון 7008 164.8 -0.4
קצ' 906 תשואה 6.93%
רשון 7009 158.9
קצ' 907 תשואה 7.05%
רשון 7010 149.1 -1.3
קצ' 908 תשואה 6.95%
רשון 7011 141.5 -0.9
רשון 7012 136.6 -0.9
קצ' 909 תשואה 7.02%
רשון 7013 128.7 +0.1
קצ' 910 תשואה 7.00%
רשון 7014 112.2 -0.4
קצ' 911 תשואה 6.85%
רשון 7015 96.9 -0.8

גלבוע ריבית משתנה
קצ' 801 תשואה 2.30%
גלבוע 6101 11964 -26
קצ' 802 תשואה 2.12%
גלבוע 6102 7462 -4
קצ' 803 תשואה 2.30%
גלבוע 6103 6633 -97
קצ' 804 תשואה 2.05%
גלבוע 6104 6235 -38
גלבוע 6105 5907 -36
קצ' 805 תשואה 2.06%
גלבוע 6106 5733 -17
גלבוע 6107 5522 -17
קצ' 806 תשואה 1.97%
גלבוע 6108 4035 -12
גלבוע 6109 3851 -11
גלבוע 6110 3787 -11
קצ' 807 תשואה 2.07%
גלבוע 6111 3138 -9
גלבוע 6112 3044 -9
קצ' 808 תשואה 2.05%
גלבוע 6113 2086 -6
קצ' 821 תשואה 2.18%
גלבוע 6151 805.7 -14.9
גלבוע 6152 772.1 -14.4
קצ' 822 תשואה 2.80%
גלבוע 6153 676 -9.6
גלבוע 6154 664 -9.4
קצ' 823 תשואה 2.40%
גלבוע 6155 440.5 -1.3
קצ' 824 תשואה 2.80%
גלבוע 6156 351.1 -6.5
קצ' 825 תשואה 2.35%
גלבוע 6157 262.4 -0.7
גלבוע 6158 249.2 -0.7
קצ' 826 תשואה 2.80%
גלבוע 6159 209.4 -2.8
קצ' 827 תשואה 2.84%
גלבוע 6160 193.9 -1.9
גלבוע 6161 180.4 -1.9
קצ' 828 תשואה 2.80%
גלבוע 6162 173.6 -2.9
קצ' 829 תשואה 2.74%
גלבוע 6163 161.7 -0.4
גלבוע 6164 155.6 -0.4
קצ' 830 תשואה 2.70%
גלבוע 6165 146.6 -0.4
קצ' 831 תשואה 2.85%
גלבוע 6166 127.3 -0.4
גלבוע 6167 126.3 -0.3
גלבוע 6168 122.2 -0.4
קצ' 832 תשואה 2.80%
גלבוע 6169 124.6 -0.8
קצ' 833 תשואה 2.80%
גלבוע 6170 156.6 -1.6
קצ' 834 תשואה 1.65%
גלבוע 6171 95.5 -2.2
כינוס חליף 80%

למרות הטענות על מחסור במקורות מימון לזמן ארוך:

נוצלה רק כמחצית ממיכסת הגיוס לסקטור העיסקי

מאת דרור שרביט

הסקטור העיסקי ניצל עד כה רק כמחצית מהסכום שהוקצה לגיוס הון באמצעות איגרות חוב. עם זאת האישורים להנפקות מסתכמים בכ־75 אחוז מהסכום שהוקצה.

תת־ניצול אפשרויות גיוס ההון באמצעות איגרות החוב על ידי הסקטור העיסקי מעמיד באור שונה את הטענות שהועלו לאחרונה על מחסור במקורות מימון לטווח ארוך ואת התוכניות להסטת 150 מיליון דולר מצבירת קופות הגמל לסקטור העיסקי החל מהשנה הבאה.

הסכום השנתי הכולל שמקצה האוצר להנפקות איגרות חוב מסתכם בכ־100 מיליון דולר. נראה שניצול רק כמחצית מסכום זה נובע מהתנאים הקשים ששררו בשוק ההון בחודשים האחרונים — הגידול התלול בתשואות וירידת האטרקטיביות של אג"ח צמודות דולר, שהן מכשיר הגיוס העיקרי של הסקטור העיסקי. על רקע זה הוארכה תקופת הגיוס של כמה חברות, כמו „בללי", „השקעות דיסקונט".

לאחרונה שונתה מדיניות אגף שוק ההון באוצר ושוב אינו מגביל את תנאי איגרות החוב המוצעים על־ידי המנפיקים משיקולים של תחרות עם האג"ח המונפקות על ידי המדינה. ביטוי לכך הינם תנאי איגרות החוב שמתכנן להנפיק בנק דיסקונט למתן הלוואות עבור הקיבוצים. אג"ח אלה יתנו ברירת הצמדה בין ריבית צמודת מדד בשיעור 8 אחוזים לבין ריבית דולרית בשיעור של ליבור ועוד 1.5 אחוז.

באגף שוק ההון באוצר מציינים כי מדיניות ההתערבות בתנאי ההנפקות נובעת מהעובדה שנקבעה לסקטור העיסקי מיכסת הנפקות ובכל מקרה, מיכסה זו אינה יכולה לערער את תוכניות גיוס ההון של המדינה. עם זאת, אם יוצעו תנאים חריגים במיוחד הם לא יקבלו אישור להנפקה על ידי האוצר.

לאחרונה ניתנו אישורי הנפקות של איגרות חוב לכמה מפעלים וקיבוצים קטנים וזאת בתיווכם של „מאכרים" הפועלים בשוק ההון. מדובר באישורי הנפקות בסכומים קטנים של כמיליון דולר, חלקם לחברות שמניותיהן כבר רשומות למסחר בבורסה. בשוק ההון מביעים ספק ביכולתם של הגופים הקטנים להוציא את תוכניותיהם לפועל, בהעדר חיתום או אחריות להנפקה של הגורמים המוסדיים הפועלים בשוק ההון.

חשש למשבר תעסוקתי בעכו

מפעל העירגול בקריית הפלדה בעכו הקטין את תפוקתו בשליש נוכח המשבר החמור הפוקד את ענף הבניה. כיום עובדים במפעל בשתי משמרות בלבד במקום 3 ו־10 ימים פחות כל חודש לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במפעל מועסקים כ־500 עובדים, מרביתם תושבי עכו, והדבר גורם דאגה רבה בקרב פרנסי העיר.

לדאגה זו נתוספה הידיעה שבימים האחרונים ניתנו רשיונות יבוא לתוצרת מקבילה לזו של מפעלי הפלדה וצינורות המזרח התיכון, המצויים אף הם בעכו.

מזכיר מועצת הפועלים יהושע בן מסר אתמול כי נוכח המצב שנוצר קיימת עתה סכנה מוחשית להפסק הפעולה של שלושת המפעלים הגדולים בעיר: מפעלי הפלדה, צינורות המזרח התיכון ופריסאורים. זה האחרון מתלבט קשה בבעיית מימון נוכח חוב של כ־50 מליון דולר שהוא חב לבנקים.

בן מסר כי אם עד סוף השבוע לא תתקבל הודעה ממשרד התעשיה המסחר על ביטול רשיונות היבוא ליבואנים המתחרים בתוצרת שני המפעלים בעכו, תפתח העירייה יחד עם מועצת הפועלים והעובדים במאבק חסר פשרות, מאחר ומדובר בפרנסתם של כ־1,400 משפחות. (צ).

מומלץ לצרף חברת החשמל לפרוייקט חשמל מפצלי שמן

מאת צבי זרחיה

„לישראל עתודות פצלי שמן של כ־12 מיליארד טון ומהן ניתן להפיק כ־600 מיליון טון נפט". כך נמסר לוועדה המשותפת לוועדת הכלכלה ולוועדת חוץ ובטחון של הכנסת לעניין אנרגיה ברשות אריאל לין.

דוד ירושלמי מנכ"ל פמ"א וד"ר גליקשטין המדען של משרד האנרגיה מסרו, כי עד כה הושקעו 15 מיליון דולר בבדיקת היתכנות הכלכלית של ניצול פצלי שמן, הכנת תשתית ואיסוף נתונים.

הם מסרו עוד כי עד שנת אלפיים מתוכננות הקמת תחנת כוח בהיקף של 600 מגווט וכי משרד האנרגיה מתכנן הקמה שני מתקנים ניסויים: אחד לייצור חשמל וקיטור בהשקעה של 17 מיליון דולר והשני לביצוי נפט מפצלי שמן בהשקעה של 16 מיליון דולר. לדבריהם, נעשה נסיון לצרף את חברת החשמל כשותף לפרויקט הניסוי הראשון. הוועדה, לאחר ששמעה את הנתונים בנושא תעביר למשרד הממשלה את ההמלצות הבאות:

* הוועדה סבורה שעל הממשלה להתמקד עכשיו בהקמה תחנת כוח הניסויית לייצור קיטור מחשמל.
* הוועדה מחייבת את צירופה של חברת החשמל כשותף לפרויקט זה.
* על הממשלה לנסות לגייס משקיעים זרים למימון הפרויקט. ולא — יש למבן אותו על ידי חברות התקשורות למשרד האנרגיה.
* יש להכיר בפרויקט זה כמפעל מאושר כי הוא מנצל משאבים מקומיים לחיסכון מובהק במטבע חוץ.
* על משרד התעשיה להבטיח לפמ"א את הזכיונות הדרושים לכריית פצלי השמן.

היצוא הגרמני על הכוונת

היצוא היפאני הגואה בשנתיים האחרונות פגע קשות בתעשיות האמריקאיות והאירופיות אחת התוצאות היה הסכם חמש המדינות התעשייתיות הגדולות להביא לירידת שער הדולר ולעליית שער היאן. ואכן, בעקבות ההסכם קימו היפאנים בדייקנות את חלקם ומכרו כמויות עצומות של דולרים והעלו את שער היאן ב־12 אחוזים ביחס לדולר.

זאת ועוד, יפאן הפחיתה את שערי הריבית על הפקדות יאנים. הגדילה את הגרעון התקציבי שלה ועל ידי כך הגדילה את הביקוש „המטבעי" למטבע היפאני.

גורמים מסחריים אנטי־יפאניים במערב אירופה ובארה"ב טוענים, שאין די בכך שכן „העודף המסחרי העצום של יפאן עם ארה"ב 40 מיליארדי דולרים השנה ועודף מסחרי גלובאלי של 50 מיליארדי דולרים, היא הסיבה לחוסר היציבות בשוקי הכספים בעולם.

אותם גורמים כלכליים בארה"ב ובמערב אירופה התוקפים את יפאן שוכחים, משום מה, את מערב גרמניה, אשר היא יצואנית גדולה יותר מאשר יפאן. הסיבה לכך היא, שאת היצוא היפאני קל יותר להרגיש מאשר היצוא המערב גרמני, שכן, היצוא היפאני לארה"ב מורכב ממוצרי צריכה כמו מערכות סטריאופוניות, אלקטרוניקה ומכוניות בעוד שהיצוא המערב גרמני מורכב מפלדה, מוצרי כימיה ומעוד מוצרים שאינם נראים בחלונות הראווה ולפיכך אינם צדים את העין.

באופן יחסי היצוא של מערב גרמניה גדול יותר מהיצוא היפאני. אמנם, העודף המסחרי השנתי של גרמניה המערבית מגיע ל־30 מיליארדי דולרים אך יחסית לגודלו של המשק המערב גרמני מדובר בעודף מסחרי השווה ל־5 אחוזים מהתל"ג לעומת עודף מסחרי יפאני השווה ל־4 אחוזים בלבד מהתל"ג של ארץ השמש העולה.

זאת ועוד, הגרמנים אינם פועלים באותה נמרצות כפי שפועלים היפאנים כדי להביא לעליית שער המרק ביחס לדולר. כך, לדוגמה, מאז החלטת חמש המדינות התעשייתיות הגדולות ירד הדולר יחסית ליאן בשנים־עשר אחוז לעומת זאת ירד הדולר בהשוואה למרק בשמונה אחוזים בלבד.

הגרמנים לא מפלים את שערי הריבית שלהם וגם לא מגדילים את הגרעון התקציבי על ידי הקטנת המיסים של אזרחיה כאמצעי להעלות את הביקוש ההשקעתי למרקים.

מערב גרמניה מרגישה נוח עם המדיניות הכלכלית שלה כי זו מאפשר לה לשמור על רווחיות את לקונצרנים הכלכליים הגדולים, ובכך היא מצליחה לשמור על רמה נמוכה יחסית של שיעור האבטלה, תוך צמיחה המובלת על ידי יצוא גואה. ספק, אם תהיה גרמניה מוכנה לסכן את ההישגים הכלכליים הללו בלי לחץ מבחוץ.

בינתיים מתקבל הרושם, שמערב גרמניה משתדלת לשמור על שער ריאלי נמוך למרק. המכון לכלכלה הבינלאומית בוושינגטון חישב ומצא, שהשער הריאלי של הדולר חייב להגיע ל־195 יאנים, 0.65 לי"ש ו־2.05 מרקים. במידה והנתונים אלו נכונים הרי הדולר גבוה ריאלית ביחס ליאן רק בחמישה אחוזים, ביחס ללי"ש בעשרה אחוזים אך ביחס למרק שערו של הדולר גבוה ב־25 אחוזים וזה מחזק את אלה החושבים ששלטונות מערב גרמניה פשוט שומרים על מרק נמוך כדי לעודד את סחר החוץ שלהם.

האם הגיע הקץ לקומוניזם?

סוציאליסטים רבים בספרד וצרפת טוענים, שלו מרקס היה חי בימינו, הוא לא היה דוגל בקומוניזם הכלכלי כפי שאנו מבינים אותו היום.

מתברר, שלא רק הסוציאל־דמוקראטים סבורים כך. שתי המעצמות הקומוניסטיות הגדולות סין וברה"מ החליטו, כנראה, גם הן לזנוח את הכלכלה הקומוניסטית ולנסות את הכלכלה של שווקים חופשיים.

הסינים מגשים זאת בהצלחה כבר כמה שנים וההישגים שלהם בתחום הכלכלי הם אדירים. הרוסים בהנהגתו של גורבאצ'וב מתחילים להבין שלאור הירידה בכוח־האדם המיומן (קרי הירידה בילודה בקרב העמים האירופים) וניצול היתר של חומרי הגלם בצד האירופי של המדינה מחייב אותם להגדיל את התפוקה וזה אומר כלכלה המתרחקת מהפיקוח הצנטראליסטי ומתקדמת לעבר כוחות השוק.

מיכאיל גורבאצ'וב הבין שאין לו ברירה הוא מנסה בכל כוחו לקדם את הכלכלה הסובייטית ולצורך זה הוא נעזר בשינויים בקונצפציה. יש אומרים, שהוועד המרכזי מתכוון לתת לחקלאים הסובייטים חופש פעולה ותמורה הולמת עבור עבודתם כדי להעלות את התפוקה החקלאית ובעיקר החיטה. הרוסים רוצים להגיע לתפוקה של 250 מיליון טון חיטה לשנה ויודעים שללא אימוץ השיטה הסינית שתחזיר את הקרקע לאיכרים היא לא תשיג זאת.

כבר כבר רוצה גורבאצ'וב להצמיח את הכלכלה בשניים־שלושה אחוזים לשנה כאשר הגידול בהכנסה יהיה מעט בחמש השנים הקרובות, אך לקראת סוף העשור להגדילה עד לשמונים אחוזים.

הממשל במוסקווה מקווה להעניק למנהלים המקומיים יותר חופש־פעולה ולאפשר תחרות בין מפעלים תוך קביעת מערכת שכר אשר תתבסס על בונוסים לייצור גבוה האיכותי וקנסות של ייצור נמוך וירוד.

כדי להגיע להישגים מתכוון גורבאצ'וב לנקוט צעד נועז והוא לגייס מנהלים מקרב כוחות הצבא והרשויות הבטחון שם הענף היעיל בברה"מ למפעלי התעשיה הסובייטית. הממסד הבטחוני הסובייטי נחשב לחלק היותר אידיאולוגי של החברה הסובייטית ואנשיו נוהגים מזכירות מפלגות הרוקא הם ייקראו למעשה לפרק את השיטה הכלכלית הקומוניסטית.

יוון לא מאושרת ב„שוק"

עברו כבר חמש שנים מאז הצטרפה יוון לשוק המשותף וכל ההיסוסים, שהיו בבריסל ובאתונה על צירוף משק מפגר, יחסית, לקבוצה כלכלית מתקדמת, התגלו כנכונים. הצטרפות יוון לשוק האירופי המשותף הביאה למדינה ים־תיכונית זו בעיות כלכליות רבות, וקשה להעריך אם ומתי [illegible].

לאור ההסתייגויות של יוונים רבים מעצם חברותם בשוק המשותף, נמצאת יוון למעשה „עם רגל אחת בחוץ".

המשק היווני, אשר מתקשה להתאחדות עם המדינות האירופיות העשירות, אינו מצליח לעמוד בתקנות השוק האירופי וממשלת יוון החליטה בעצם הימים האלה לנקוט צעדים כלכליים חריפים אשר במרכזם הגבלות קשות על היבוא. זאת למרות שעל פי תקנות השוק הסחר צריך להתנהל בחופשיות בכל מדינות השוק האירופי המשותף. עוד צעד שממשלת יוון נקטה. וגם הוא בניגוד להסכם, אי־הטלת מס ערך מוסף. עם זאת, אין להניח, שהקשר בין יוון והשוק ינותק, שכן מוסדות השוק בבריסל מבינים יפה את הבעיות של יוון ולא רוצים להכביד עליה.

מאז הצטרפות יוון לשוק האירופי לפני חמש שנים עלה הגרעון שלה במאזן מ־1.5 מיליארד דולר לשני מיליארד דולר וזה כששלושים אחוזים מכוח העבודה היווני, מועסקים בחקלאות לעומת ממוצע של שמונה אחוזים בשאר מדינות השוק האירופי. יש לציין, שספרד ופורטוגל אשר עומדות להצטרף לשוק באחד בינואר 1986 מעסיקות בחקלאות 18 אחוזים מכוח העבודה שלהן לגבי ספרד, ו־25 אחוזים מכוח העבודה לגבי פורטוגל, והן נחשבות למפגרות.

החקלאות היוונית לא הצליחה לנצל בצורה אפקטיבית את הסובסידיות לחקלאות המשולמות על ידי השוק האירופי לחברותיה. המוצרים שלה יקרים ובעלי איכות ירודה והם פשוט לא מצליחים לחדור לשוקי אירופה.

ההטבות היחידות שיוון מקבלת מחברות השוק הן בעזרה כלכלית. כך, לדוגמה, בשנת 1981 קיבלה יוון שני מיליארד אקו כדי לממן את הפיתוח הכלכלי שלה. זאת ועוד, בתחילת 1986 עומדת יוון לקבל הלוואה נוחה בסך 1.5 מיליארד אקו כדי להקל על מצבה הפיננסי החמור של יוון.

שיפור בעיסקי „אוקיאנוס"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שיפור במצב העסקים של „אוקיאנוס" נרשם בחודשים האחרונים מאז הועבר המפעל לניהול חברת „כיתן". בשנים האחרונות צבר המפעל הפסדים והוא עמד לפני סגירה במחצית 1985.

בהנהלת „כלל תעשיות" מציינים כי מאז האיחוד הניהולי עם „כיתן" חל שיפור ניכר בתפעול המפעל הירושלמי „אוקיאנוס". חומרי הגלם של המפעל נקנים במרוכז עם „כיתן", שני המפעלים עשו חלוקה של שוק המגבות והחלוקים וחל שיפור משמעותי במצב הנזילות של המפעל הירושלמי. במפעל זה מועסקים כ־90 עובדים.

לנוכח השיפור שחל במצבו של „אוקיאנוס" עובדה תוכנית השקעות בהיקף של מעל למיליון דולר במפעל הירושלמי.

בשל הקור המוקדם באירופה:

יצוא מוגבר של ירקות ופירות

מאת דויד מושיוב

הקור שהקדים לבוא לארצות אירופה השנה יצר מחסור בירקות שונים מתוצרת מקומית והביא לביקוש גדול לירקות ופירות טריים מישראל. חברת „אגרקסקו" שולחת בימים אלה דרך חג המולד כ־6,000 טונות ירקות ופירות לארצות אירופה, כדי לענות על הביקוש. גם המחירים המתקבלים תמורת תוצרת זו הם טובים. משלוחי התוצרת החקלאית מבוצעים באמצעות אניות קירור, באמצעות מטוס מטען המופעל על ידי חברת ק.א.ל. וכן במטוסים של חברת אל על.

בשבועיים הקרובים לקראת חג המולד תשלח „אגרקסקו" כ־2,000 טונות אבוקדו. כאשר המחיר הצפוי תמורתו הוא קרוב ל־950 דולר לטונה פו"ב. כן ישלחו 500 טונות פלפלי גליה והתמורה הצפויה היא 800 דולר לטונה פו"ב. 1,000 טונות פלפל אדום וירקות בתמורה של 550 דולר לטונה פו"ב: 1,500 טונות סלרי בתמורה של 650 דולר לטונה פו"ב. 300 טונה חסה „אייסברג" וכרוב סיני בתמורה של 1080 דולר לטונה פו"ב.

הבטטה (תפוח אדמה מתוק) כבש לה שוק טוב באירופה ו„אגרקסקו" מייצאת מדי שבוע 100 טונות.

בימים אלה החל יצוא של תות שדה בהיקף של עשרות טונות והמחיר המתקבל הוא 4,000 דולר לטונה פו"ב.

גם לפרחים יש ביקוש טוב ובשבוע האחרון שלחה „אגרקסקו" 6 מיליון פרחים. בשבועות הקרובים, עד חג המולד, ישלחו בין 7 עד 10 מיליון פרחים לשבוע. התמורה המתקבלת בעד הפרחים היא טובה ובסוגים מסויימים היא גבוהה בשיעור 20 עד 30 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

57.5 מיליון דולר אושרו להשקעה בקיבוצים

מאת צבי זרחיה

ב־11 החודשים הראשונים של השנה אישר מרכז ההשקעות במשרד המסחר והתעשיה הקמה והרחבה של מפעלים תעשייתיים בקיבוצים והשקעה כספית כוללת של 57.5 מיליון דולר. המדובר בהקמת 9 מפעלי תעשיה חדשים והרחבתם של 18 מפעלים אחרים כולם בתחומי קיבוצים.

אישור הפרויקטים הללו בא על פי מדיניות שר התעשיה, אריאל שרון להרחיב את מפעלי התעשיה הקיבוציים, או גם מפעלי תעשיה אחרים, ברחבי הארץ. תוכניות ההשקעה שאושרו אמורות להביא עם השלמתן לתוספת ייצור בהיקף של 45 מיליון דולר.

המפעלים שהוקמתם או הרחבתם אושרה עוסקים בייצור מוצרים מגוונים בענפי התעשיה הקלה, העץ, מתכת ואלקטרוניקה ועוד.

עיסקת יצוא גדולה ל„רותם" עם מקסיקו

מאת משה גבע

עיסקת יצוא בהיקף של 5 מיליון דולר מתבצעת בימים אלה בין חברת „רותם דשנים" (חברת בת של „כימיקלים לישראל") לבין מכסיקו. השבוע הפליגה למכסיקו מכולה כשעל סיפונה משלוח של 30,000 טון „מדיסל סופר פוספט" תוצרת „רותם דשנים". זהו המשלוח השני של פוספטים הנשלח לדרום אמריקה לאחר שהשנה כבר בוצעה עיסקה דומה בין המפעל הישראלי לארגנטינה בהיקף של 4.7 מיליון דולר.

שתי העסקות מתבצעות במסגרת ההסכם לסחר גומלין שבין ישראל לבין ארצות אמריקה הדרומית. הסחר עם ארגנטינה המוכרת לישראל כמויות גדולות) הוא פחות בציוד [illegible] שמכסיקו (המייצאת לישראל נפט) הנתונה בקשיים כלכליים היתה מעדיפה לרכוש את הדשנים בארה"ב.

„רותם דשנים" יצאה השנה לדרום אמריקה למעלה מ־15 אחוז מסך היצוא השנתי שלה ובכוונתה להמשיך ולפעול בשוק זה בהיקף דומה גם בשנים הבאות.

מחזור המכירות של „רותם דשנים" הסתכם בשנה האחרונה ב־56 מיליון דולר, כאשר 90 אחוז מתוצרתה מיועד ליצוא. בין הארצות להן מייצאת החברה מצויות גם ארצות מזרח אירופה: בולגריה, צ'כיה והונגריה.

בהנהלת החברה, שהספיקה לסיים את שלושת שנות הפעילות האחרונות ברווח של 21 מיליון דולר, מקווים להגביר את יצואה בעתיד ולהבנות מן הקפאון בהצעית הדשנים השורר לאחרונה במערב אירופה. בארצות אלה מסתמנת תופעה של התנגדות להרחבת המפעלים הקיימים לנוכח מגמת „התקרבות" הערים לאזורי התעשיה וההתעוררות הפוליטית של התנועות לשמירה על איכות הסביבה.

עמותת עסקים בקניון בר"ג

מאת משה גבע

בעלי העסקים שב„קניון איילון" ברמת גן נרשמו לאחרונה בעמותה רשמית מאורגנת במשרדי רשם העמותות.

מטרת העמותה היא ליצור כלים לשמירה ולקידום האינטרסים של חבריה. גבי גרוס, בעל „נות „דימנמיק" שבקניון נבחר לתפקיד יושב ראש העמותה החדשה. גרוס מפרט מספר שטחי פעולה אפשריים של העמותה:

קידום המכירות ב„קניון", התארגנות לצורך משא ומתן עם הרשויות השונות, סילוק מפגעים, כמו למשל גורמים פליליים שהשתלטו על חלק מן העסקים בכבר אתרים;

התארגנות לצורך שיתוף פעולה בין בעלי העסקים, במקרה של ניגוד אינטרסים בינם לבין בעלי הקניון.

עד עתה נרשמו לעמותה כ־25 חברים מתוך 50 בעלי העסקים הקטנים. „בתי העסק הגדולים, המסעדות ובתי הקולנוע, הם מספיק חזקים כדי לייצג את עצמם ואין להם צורך להתארגן", אומר גרוס.

לדבריו, העתיק את הרעיון מארה"ב, שם הוא מקובל ואפילו מוגדר בחוק. דמי החברות בצבור הם 10 דולר לחודש, מלבד הוצאות מיוחדות בלתי צפויות. כל חבר יכול לפרוש או להצטרף לעמותה כרצונו גרוס מקווה ששאר בעלי העסקים בקניון יבינו את היתרונות שבדבר ויצטרפו גם הם בקרוב.

בתגובה, אמר יעקב ארז מנכ"ל החברה המנהלת את „קניון איילון": אנחנו מעסיקים מקדמת מכירות במשרה מלאה ואיני רואה כל צורך בקיום עמותה מסוג זה. לכל אחד מבעלי החנויות יש חוזה אישי עם הנהלת ה„קניון" והוא בלבד אחראי למלא את כל סעיפיו.

הלוח הכללי · ידיעות אחרונות · הלוח הנפוץ ביותר · דבר ראשון בבוקר

לבית-ספר למבוגרים
דרושים מורים
להכנה לבגרות למקצועות: תנ"ך, סוציולוגיה, לשון — בתל־אביב ופיסיקה בראשל"צ
במיידית נא לפנות 9־03־263185

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981

אצלנו תרויח כסף!
דרושות: פקידות, מזכירות, כתבניות, קלדניות, מקבלות תשלומים בטלפניות.
אתה מקבל אותה אצל שרותי כוח אדם חינם!
טלפון — 03־224823

לעתון יומי דרוש
כתב כלכלי
בעל נסיון
נא לטלפון למספר
03־212321

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

מכוניות

שיפוצים

פוליש ונקיון

ריפוי והרזיה

אופנועים וקטנועים

רהיטים

פרסום

מציעים למכירה

רוצים לקנות

הכרזות

שידוכים

המועצה הדתית
בית שמש

במועצה הדתית
חדרה

„הסכם אחים יקרים׳ - בין נימוקי ערעורם של שניים מנאשמי ארגון הטרור

(ע). — „בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספיק למצב ששרר ביהודה ושומרון, שהיה הרקע לפעולות המיוחסות למ־ ערערים. הם סברו כי השלטונות מעוניינים ותומכים בפעילותם". כך נאמר בנימוקי הערעור ש־ הגישו אתמול שניים מנאשמי ארגון הטרור היהודי לבית ה־ משפט העליון. הערעור הוגש על־ידי יצחק נוביק וחגי סגל, הן על ההרשעה הן על חומרת העונש.

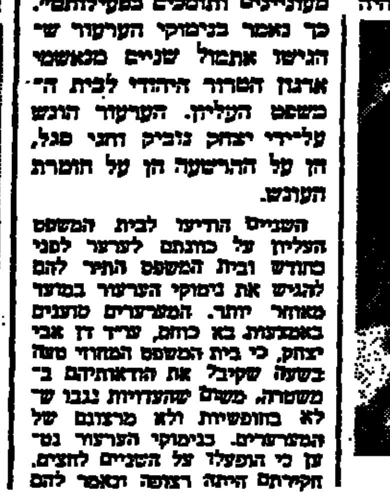
חגי סגל

השניים הודיעו לבית המשפט העליון על כוונתם לערער לפני כחודש ובית המשפט התיר להם להגיש את נימוקי הערעור במועד מאוחר יותר. המערערים טוענים באמצעות בא כוחם, עו"ד דן אבי יצחק, כי בית המשפט המחוזי טעה בשעה שקיבל את הודאותיהם ב־ משטרה, משום שהודעות נגבו ש־ לא בחופשיות ולא מרצונם של המערערים. בנימוקי הערעור נט־ ען כי הופעלו על השניים לחצים. חקירתם היתה רצופה ואמר להם כי לא תופסק עד שיודו במעשים המיוחסים להם.

עוד נאמר, כי היתנו ליצחק נו־ ביק יצירת קשר עם אשתו, ש־

יצחק נוביק

היתה בחודשי הריונה האחרונים, במתן הודאה. לשניים הוצג הסכם המכונה „הסכם אחים יקרים", ש־ נחתם בין חוקרי השב"כ ובין חלק מנאשמי ארגון הטרור, ובו נאמר כי אם יודו, יקלו את תנאי מעצרם והשב"כ ימליץ על מתן חנינה לנאשמים. השניים טוענים כי הס־ כם זה היווה לחץ חברתי עליהם ועל כן הודו.

עו"ד אבי יצחק טוען עוד בכתב הערעור, כי הנאשמים הורשעו במעשה חד־פעמי שאירע חמש שנים לפני ההרשעה ולא הוטל בהם דופי מאז. הם לא היו היוז־ מים, לא המנהיגים ולא המתכננים, ועל כן מבקשים השניים מבית המשפט לבטל את ההרשעה או [illegible] להקל בעונש.

נוביק וסגל נידונו כל אחד למאסר שלוש שנים בפועל ו־ שנתיים על תנאי, באשמת כוונ־ נתם בפרשת הפיגוע בראשי ה־ ערים.

„שביתת הרעב" של אסירים בטחוניים ביו"ש „מדיפה ריח פוליט חריף"

מאת אסירים בבתי הסוהר הבטחוניים ביהודה ובשומרון פתחו אתמול בשביתת רעב. הע־ ילה לשביתה היא דרישתם ל־ שיפור תנאי הכליאה ותנאי ה־ מאסר.

כבר לפני מספר ימים החלו האסירים בפעולות מחאה שהת־ בטאו בקיום ימי צום לסירוגין. יום אחד אכלו ויום אחד נמנעו מלאכול. שלשום הודיעו האסירים להנהלות בתי הכלא על כוונתם לפתוח בשביתת רעב מלאה.

נציב בתי הסוהר, גונדר רפי סוויסה, הורה לפיכך לערוך את־ מול חיפוש בתאיהם ולהוציא כל פרטי מזון, כדי ש„שביתת רעב" לא תנוצל על ידי האסירים רק כטכניקה ליצירת דעת קהל, בעוד שהם אוכלים מזון שנצבר ימים קודם לכן לאחר שנערכו בקנטינה. ואכן נמצאה כמות גדולה של ער־ גות, סנדוויצ'ים, שתיה, דברי מתי־ קה, ועוד.

רק לאחר שבוצעה פעולה זו של הוצאת כל המזון והוגדרו צום האסירים כשביתת רעב על ידי שירות בתי הסוהר.

סוויסה אמר אתמול כי „טענת האסירים לשיפור תנאי מאסרם וכליאתם, אינה אלא פרובוקציה מתוכננת ומתואמת המדיפה ריח פוליטי חריף". הוא הוסיף כי „כל טענות האסירים מכוונות להשיג אוטונומיה בהנהגת בתי הסוהר ובניהול הפעילות השוטפת בהם, לרבות מעורבות בתהליך קבלת ההחלטות. כך לדוגמה, מזה שנים אחדות מסרבים האסירים להתפקד ולקום לספירת בוקר" דבר המנוגד לכללי המשטר והמשמעת בכל בתי הסוהר בארץ והיא בחזקת עבירה משמעתית חמורה. הנציב החליט לחסל תופעה זו ובעקבות דרישתו מן האסירים לקום להתפקדות כ־ מתחייב, החליטו האסירים לנקוט צעדי מחאה.

בשל הפרות הסדר, כללי ה־ משטר והמשמעת על ידי האסירים החליט הנציב ליטול מהם את ה־ הטבות שהעניק להם כמו טרנזיס־ טורים, שעון יד וקיצור זמן הטיול בחצרות הכלא. שעה יטיילו שעה אחת במקום 2.5 שעות.

עד למעבר הסופי לשקל החדש אפשר להשתמש בטפסים שמצוין בהם שקל ישן

מאת צבי זרחיה, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בעלי מוניות, המשתמשים ב־ רישום תקבוליהם להוצאת כר־ טיסי נסיעה משולבים עם המו־ נה במונית, יעדכנו אותו לרי־ שום בשקלים חדשים לא יאוחר מה־2.1.86. כך עולה מהוראות שיפורסמו בימים הקרובים על־ ידי אגף מס ההכנסה ומס רכוש, לקראת המעבר לשקל החדש.

בהוראות נקבע כי לצורך ה־ מעבר לרישום בשקלים חדשים חייב כל נישום, המקבל פנקסי חשבונות, לבצע את הפעולות ה־ באות: לסכם ב־31.12.85 את ה־ תנועות בכל ספרי החשבונות, לתרגם את סכומי התנועות לשק־ לים חדשים על ידי חילוקם ב־ 1,000 וכן לעגל את הסכום שית־ קבל לאגורות חדשות שלמות.

נישום המנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, יערוך מאזן תנועות ויתרות ב־ שקלים ובשקלים חדשים עד ליום האחרון של דצמבר 1985. היתרות בשקלים חדשים יירשמו בספרי החשבונות כיתרות פתיחה ליום ה־1.1.86.

עד לחיסול המלאי של טפסי תיעוד ישנים — שוברי קבלה, תעודות משלוח, חשבוניות וכ־ יוצא בהם — ניתן בטפסים היש־ נים, אך לצורך הרישום בשקלים חדשים יש להטביע עליהן את חותמת השקלים החדשים. החל מה־1.1.86 ייעשו הניכויים והתש־ לומים למס הכנסה, [illegible] מוסף, למס רכוש, למס שבח ו־ למס רכישה, על גבי הטפסים החדשים בלבד ובשקלים חדשים שלמים.

בגלל מחסור בכבאים נגרם נזק בעשרות מיליוני שקלים במעונה בגליל המערבי

(ע). — נזק הנאמד בעשרות מיליוני שקלים נגרם אתמול בשריפה שכילתה את המכון ל־ מיון ביצים במעונה בגליל ה־ מערבי.

מכוניות הכיבוי הגיעו למקום רק שלושת רבעי שעה לאחר ש־ נקראו, בשל המחסור בכבאים. סי־ בה נוספת לאיחור נבעה מכך שעשרות הכבאים שהיו במשמרת בארבע תחנות הכיבוי באיזור הי־ ו עסוקים אותה עת בכיבוי דליקה בעבדון, ובשריפה בעין שרה.

מסר נסים אלפנדרי, ראש שי־ רותי הכבאות בגליל המערבי, מסר אתמול כי הדליקה החלה במחסן קרטונים המיועדים לאריזת ביצים וכתוצאה מהרוח המזרחית הגיעה האש למכון.

אלפנדרי הוסיף כי העובדה ש־ הגיע למקום עם שבע מכוניות כיבוי רק כשלושת רבעי שעה לאחר הקריאה, היתה משמעותית לגבי הנזק שנגרם למכון. לדבריו, המחסור בכוח אדם הנובע מהת־ פטרות כבאים בשל השחיקה ב־ שכרם.

להערכתו נגרמה הדליקה מבדל סיגריה.

אשה נדרסה למוות לעיני בעלה

(ע). — לעיני בעלה נדרסה אתמול למוות תושבת הקריות, שחצתה את הכביש במעבר חציה מרומזר בצומת וולקן ב־ מפרץ חיפה. בעלה נפצע פצ־ עים קלים ופונה למרכז הרפואי „רמב"ם".

בני הזוג חצו את הכביש ב־ מעבר חציה מרומזר, בעת שעל ־ עו העצירה עצרה מיכלית דלק באור אדום. בנסיבות שטרם הוב־ הרו החלה לפתע המשאית לנסוע ופגעה באשה ובבעל.

שלוש תאונות באילת

שלוש תאונות דרכים ארעו את־ מול באילת שבה גברה מאד תנו־ עת המטיילים ותנועת כלי הרכב לרגל חופשת חנוכה. ב־ תאונה אחת ליד מלון „לאגונה" פגעה מונית בתמרור, שנפל על־ ראשם של שני צעירים מטיילים ממרכז הארץ. הפצועים פונו לבית החולים ואחד מהם, שנפגע בראי־ שו, הועבר במטוס ל„בילינסון". בתאונה שניה התנגשו שני כלי רכב חזיתית ונפצעו שלושה אנ־ שים, אחד מהם קשה. בתאונה נו־ ספת פגעה מונית בשני צעירים בחוף אלמוג.

סופר „דבר" מציין, כי אתמול אושפזו בבית החולים „יוספטל" 27 חולים ונפגעים שמתוכם כ־17 אחוז תיירים ומטיילים. והדבר הו־ פך את בית החולים, הסובל קשה מחוסר תרופות וכוח אדם, לבית חולים תיירותי [illegible] קרובה מאד.

מרצה לעברית באוניברסיטת וארשה מתרגמת לפולנית את תלמוד בבלי

מאת נח זבולוני סופר „דבר"

אוה סבידרסקה, מרצה לעברית באוניברסיטת וארשה, עוסקת בתרגום התלמוד הבבלי לפולנית.

סבידרסקה צעירה לא יהודיה, פנתה אל הסופר שמחה רז בירושלים וביקשה את עצתו בעבודתה המדעית בתרגום תלמוד בבלי לפולנית. רז הציע להשתמש בתרגום התל־ מוד הבבלי שהופיע במספר שפות כמו עברית ואף גרמנית ואנגלית. אולם סבידרסקה נחושה בדעתה לתר־ גמו דווקא מן המקור כלומר מארמית וזאת לפי הוראתו של עורך ההוצאה, פרופ' ויטולד טילוק, העומד בראש הפקולטה לעברית באוניברסיטת וארשה. טילוק ביקר בארץ ומפרסם מעל דפי השבועון „פאלקס שטימע" המופיע בוארשה בעמודים שבשפה הפולנית שיעור לעב־ רית בשביל יהודים ופולנים.

אווה סבידרסקה ובנה מתתיהו

אהה סבידרסקה השולטת בעברית על בוריה, מש־ תתפת בכינוסים של „ברית עברית עולמית" הנערכים מדי פעם בארץ אחרת ואף במדינות שמעבר למסך הבר־ זל. מלומדים לא יהודים גם באים מארצות אלו להשת־ תף בכינוסים. בידרסקה למדה באוניברסיטה העברית ועומדת בקשרים הדוקים עם הפרופסורים חיים רבין, שלמה מורג ומוסקוביץ.

8,000 דורשי עבודה בחיפה

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

כ־8,000 דורשי עבודה, כולל אקדמאים ויומאים, נר־ שמו בתחום שיפוטה של מפ"ח — מסר אתמול מזכיר המרצה, משה ורסמן, בעצרת של ועדי עובדים לכבוד פתיחות האירועים לציון מלאת 65 שנה לייסוד ההס־ תדרות. ורסמן ציין שהמועצה וועדי העובדים נמצאים במאבק מתמיד נגד נסיונות נוספים לסגירת מפעלים ולג־ רימת אבטלה חמורה יותר. בהקשר זה ציין את „מספנות ישראל" ו„סולתם". כן הצביע ורסמן על המצב הקשה ה־ שורר במפעלי הבניה כולל „סולל בונה", מפעלי טקס־ טיל, מערכת הביטחון וצה"ל. ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, מסר כי העיריה מעודדת הקמת מפעלים חדשים בתחום תעשיות עתירות ידע וקרא לחברת העובדים להקים מפעל חדש בענף זה.

הכשרת עולי אתיופיה תיעשה במקומות עבודתם

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

שר הקליטה יעקב צור אמר אתמול באילת כי לא תמומן הכשרה מקצועית לאתיופים לפני כניסתם לעבודה. הוא הוסיף כי ראשי המשפחות יקבלו הכשרה במקום העבודה ובתקופה זו ימומן חלק משכרם. לדבריו כ־1000 אתיופים כבר עובדים ויש לסדר מקומות עבודה ל־3000 נוספים. במקביל עושה משרד הקליטה הכל כדי לסיים איכלוסן של 2300 משפחות בדירות קבע. באילת יועסקו העולים במלונאות וההכשרה תיעשה במלונות בשיתופה של מיכללת אילת.

השר ביקר בעיר במסגרת פרוייקט של מינהל הסטודנ־ טים בו ירדו לאילת כ־1500 סטודנטים יהודים מחו"ל ה־ לומדים בישראל. המבצע אורגן בסיסמה „בעקבות לו־ חמים" והצעירים בנו לאילת בצירי הקסיבות ששחררו את העיר במבצע „עובדה".

400 מיליון שקל מקרן וולף למלגות ולמענקי מחקר

מאת סופרת „דבר" בירושלים

קרן וולף תעניק השנה מלגות ומענקי מחקר לסטו־ דנטים ולחוקרים הלומדים ופועלים במוסדות להשכלה גבוהה בארץ בסכום של כ־400 מיליון שקל (כ־265 אלף דולר). הקרן הגדילה השנה את היקף המגות בהת־ אם לבקשתו של סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתר־ בות, יצחק נבון שהוא, יו"ר מועצת הקרן.

מנכ"ל הקרן, ירון גורדר, מסר כי הקרן הקציבה השנה את מרבית סכום המלגות (כ־310 מיליון שקל — כ־205 אלף דולר) לתלמידי תואר ראשון, שני ושלישי בכל המוסדות להשכלה גבוהה.

גודל המלגה מגיע ל־4.5 מיליון שקל לתואר שלישי, כשני מיליון לתואר שני ו־700 אלף שקל לתואר ראשון, בהצמדה לערכם הדולרי.

מנכ"ל קרן וולף הוסיף, כי כ־90 מיליון השקל הנוספים (כ־60 אלף דולר) הוקצבו כמענקי מחקר לחוקרים מצוינים המבצעים את עבודתם בארץ — מחצית הסכום למדעי ה־ טבע ומחצית למדעי הרוח. החוקרים נבחרים על־ידי הא־ קדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

פיתוח וייצור הלביא נמשכים כסדרם — בשלוש משמרות

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר"

התעשיה האווירית ממשיכה בתכנית העבודה של פיתוח ו־ ייצור מטוס ה„לביא" כרגיל ב־ התאם ללוחות הזמנים שנקבעו בתחילת שנת התקציב הנוכחית — אמר בתשובה לשאלה דורון סוסליק מנהל תקשורת בתעשיה האווירית.

סוסליק הוסיף ואמר, כי החברה עברה לעבוד עתה שלוש משמרות ביממה, במטרה לעמוד בלוחות ה־ זמנים. בפרוייקט זה מועסקים ב־ תע"א בין 3,000 ל־4,000 עובדים.

סוסליק הוסיף ואמר, כי במשרד הבטחון לא נערך כל דיון בהפ־ סקת פיתוחו וייצורו של ה־ „לביא".

כן נמסר כי נוסף לעובדים יש־ רות בתעשיה האווירית בפרוייקט זה מועסקים בו מפעלים רבים, בי־ ניהם: „אלביט", „אליסרא", רפא"ל, „מנועי בית שמש", „ציקלון" וא־ חרים המעסיקים אלפי עובדים.

בארה"ב עובדים 120 מפעלים בקבלנות משנה בשביל פרוייקט זה והיקף החוזים לעבודות שם הוא 800 מיליון דולר קירוב.

בהתאם לתוכניות צריך לטוס אב־טיפוס של ה„לביא" בספטמבר 1986.

מונתה ועדה לבחינת מערכת השכר בשירות הציבורי

מאת צבי זרחיה, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר, יצחק מודעי, ו־ מזכיר ההסתדרות, ישראל קי־ סר חתמו השבוע על כתב מי־ נוי לוועדה משותפת לבחינת מערכת השכר בשירות הציבו־ רי.

הוועדה התבקשה להגיש את המ־ לצותיה תוך שנה מיום הקמתה (21.11.85). כן נתבקשה להגיש דו"חות ביניים על נושאים שלגבי־ הם יגיעו חבריה להסכם.

סוכם כי הממשלה וההסתדרות יגישו לוועדה את העזרה הדרושה לה במהלך עבודתה. כיו"ר ישמש פרופ' צבי זוסמן וחברי־המשנה ל־ נציב שירות המדינה מיקי צולק, חבר הוועדה המרכזת גדעון בן ישראל, חה"כ דן תיכון, מנכ"ל מש־ רד התעשיה יהושע פורר, חה"כ אהרון הראל, הממונה על השכר באוצר הלל דודאי, דוד גולומב, פרופ' יורם וייס ופרופ' אברהם פרידמן מנהל בית הספר למינהל עסקים באוניברסיטה העברית.

הממשלה תעמוד בהתחייבותה

סופר „דבר" ליחסי עבודה מצ־ יין, כי בפגישה זו הבטיח מודעי כי הממשלה תעמוד בהתחייבויו־ תיה לגבי תוספת השכר שהובטחו לעובדים במסגרת ההסכם לייצוב המשק עד סוף שנת התקציב.

מתעכבות מכולות יצוא לארה"ב עקב מחסור באניות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

איגוד המשתמשים בהובלה ימית פנה לחברות „צים" ו־ „רוזנפלד" בבקשה להוסיף הפ־ לגות של אניות בקווי ישראל־ ארה"ב בחודשים הקרובים מפני שבגלל מחסור באניות נותרו בחיפה ואשדוד עשרות מכולות יצוא המיועדות לארה"ב.

באניות שהיו ברשות החברות לא היה מקום לקליטת מכולות אלו. קיים חשש שבחודשים הקרובים יישארו בנמלים מאות מכולות עם מטעני יצוא שלא ניתן יהיה להו־ בילן ליעדיהן בארה"ב ובכך ייגרם נזק רציני ליצואנים הישראליים ופגיעה בהמשך הסדיר והיציב של היצוא.

כפי שנמסר החלו הקשיים עקב תקלה באניה „אקספורט פטריוט" של החברה האמריקאית המיוצגת בארץ על ידי „רוזנפלד". התקלה קרתה כאשר האניה יצאה מנמל גנואה ומטענים של כ־60 יצואנים ישראליים עוכבו כתוצאה מכך עוד בנובמבר ולוח ההפלגות הכללי של הקו השתבש.

סקר במסו"ת: גידול של 5% בפריון בתעשיה ב־1985

מאת צבי זרחיה, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

הפריון בתעשיה יגדל בשנת 1985 בכחמישה אחוזים — מע־ ריכים כלכלני היחידה לתכנון וכלכלה במשרד התעשיה והמס־ חר, במקור על התפתחויות ה־ תעשיה השנה.

מן הסקר שהכינה היחידה בראי־ שות דוד ברודט ותמר בן יוסף, עולה כי בתפוקה לשעת עבודה יהיה השנה גידול ניכר. זה אמנם מצביע רק על תהליך של התייע־ לות, אלא על ניצול זמני של עודפי עובדים במאגר הקיים. דבר זה מאפשר הגדלת התפוקה ללא הגדלת שעות העבודה, או לחי־ לופין שמירה על היקף הייצור הקיים, גם לאחר הפיטורים.

הסקר, שנערך במשרד התעשיה והמסחר, התבסס על 10 החודשים הראשונים של 1985. מן הנתון הזה פותח המודל ההשלכה לסי־ כום של השנה. התעסוקה, ויצירת מקומות עבודה יהוו נושא מרכזי במשק בחודשים הקרובים, קובע־ ים כלכלני היחידה לתכנון ו־ כלכלה. לתעשיה מקום נכבד ב־ תוכנית הכוללת, האמורה להביא לשינוי מבני ותעסוקה מלאה, ו־ תגובותיה יקבעו, במידה רבה, את הצלחת התוכנית. נראה כי ניתן להשיג הרחבת תחולתה של התפוקה התעשייתית, בגלל קיומו של כר־ [illegible] להביא לקליטת עובדים המותנית בתחושות ודאות וביטחון בעתיד, ומחייבת התוויית קווי פעולה ל־ טווח ארוך.

עוד עולה מהסקר כי בתחזית העלייה של השנה היתה האטה בפעילות התעשייתית ההולכת ו־ [illegible] תעשייתי גדל ברבע הראשון של השנה ב־3.6 אחוזים לעומת אש־ תקד. התעסוקה בתעשיה גדלה ברבע הראשון ב־1.3 אחוזים ו־ ברבע השני ירדה ב־0.7 אחוזים.

הגרלת הלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 50/85 עלו בגורל המספרים הבאים: 3 — 8 — 37 — 35 — 19 — 12 — והמספר הנוסף (32).

450 אלף שקל קנס הוטלו את־ מול בבית משפט השלום בחיפה על בעלת מזנון, דליה סיגל, ש־ הפקיעה מחיר שלגון קרח ב־25 שקלים.

לחברינו ריבה וזאב פרי

ברכות מזל טוב להולדת

הבת שיר

בית „דבר"

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
— הועד הפועל
הוועדה לקידום החינוך הטכנולוגי-מקצועי

יום - פתוח לרשתות החינוך ההסתדרותיות

לרגל היום הפתוח ובמלאות 65 שנה להסתדרות, תתכנסנה מחר יום חמישי, כ"ט בכסלו, 12.12.85 בבית הספר לפעילי ההסתדרות, רח' נהרדעא 5 תל־אביב

מועצות התלמידים של רשתות החינוך ההסתדרותיות — „עמל", עמית, המכללה למינהל, משען, משלב, אורט, והנוער העובד.

סדר היום:

10.00—10.30 התכנסות
10.30—11.15 הח' אורי אגמי יו"ר — יחודן של רשתות החינוך
11.15—12.00 ארוחת צהריים
12.00—13.00 ח"כ דב בן־מאיר — אידיאולוגיה ומציאות בהסתדרות
13.00—15.00 סדנאות בהנחית המכון הרעיוני בנושא ההרצאה — מציאות ואידיאולוגיה בהסתדרות
—15.15 התכנסות כל התלמידים בבית הועד הפועל, אולם ההרצאות קומה 7 למפגש עם מזכ"ל ההסתדרות — ח"כ ישראל קיסר

ברכות: הח' אורי אגמי — יו"ר רשת „עמל" החב' פסיה הירשלמי — מנהלת אגף החינוך בנעמ"ת

קבוץ רעים מודיע

מתאריך 6.12.85 הוחלפו מספרי הטלפון. המספרים החדשים:

מרכזיה (בשעות הלילה) 057-940211
מרכזיה 057-940411
חדר האוכל 057-940200, 057-940201
מפעל ישרלייזר 057-940225-234, 057-943841

אנו מודים לחברת בזק באר־שבע ולחברת תדיראן על שיתוף הפעולה המסור והיעיל.

קבוץ רעים

לחברנו שמואל ליזרוביץ
יו"ר הארצי של ארגון גימלאי פועלי הבנין

עם קבלת עיטור יקיר ההסתדרות בחולון
קבל ברכותינו והערכתנו הרבה על פועלו
כה לחי

מזכירות אגודת פועלי הבנין
והנהלת הקרן בחולון
ארגון הגמלאים של פועלי הבנין במקום

לחברנו נירה הראל

עם קבלת „פרס זאב"

על ספרה

כובע חדש

ברכת חבריך בעם עובד

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י — הועד הפועל

כנס חירום

"המשבר ברפואה הציבורית"

עם הח' ישראל קיסר מזכ"ל ההסתדרות

בהשתתפות:

חיים בושי — מזכיר הסתדרות הרוקחים
כרמ־יה פדן — מזכירת הסתדרות האחים והאחיות
חיים ברנס — יו"ר הועד הארצי עובדי קופ"ח
ד"ר מרים צנגן — יו"ר ארגון רופאי קופ"ח
משה ולדמן — מזכיר הסתדרות הביוכימאים והמיקרוביולוגים
רוני שלם — יו"ר ועד עובדי בתי החולים הממשלתיים

יערך מחר יום ה' 12.12.85 בשעה 10.00 בבוקר, באולם בית הסתדרות המורים, רח' בן־סרוק 8, תל־אביב.

מוזמנים:

מזכירי מועצות הפועלים
מזכירי הסתדרויות ואיגודים מקצועיים ארציים
מזכירי ועדי עובדים ארציים
מזכירות נעמ"ת
מנהלי בתי חולים
מזכירי מחוזות קופ"ח
מזכירי איגודים מקצועיים במועצות הפועלים
רכזות נעמ"ת

נחום פסה — יו"ר מטה המאבק
חיים הברפלד — יו"ר האגף לאיגוד מקצועי
גדעון בן־ישראל — יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים

במלאות שלושים לפטירתה של בתנו

דרור קליגר ז"ל

נפקוד את קברה ביום ה' 12.12.85 כ"ט בכסלו תשמ"ו בשעה 15.30.

המשפחה
ובית אלונים

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
עתן זלצר
במות

אמך ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

לחבי אנה אשר
אתך באבלך הכבד במות

האם ז"ל

ההנהלה ועובדי
בית „שלוחות"

השתתפותנו הכנה באבלם הכבד של חברינו
יחזקאל ויהושע הרשקו
במות

האם ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

לחברנו סנדי דרידוביץ
אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף עפולה
ההנהלה והעובדים

דבר היום

דעת הקהל משפיעה

ועדת הכנסת החליטה אתמול לבטל — עד ליישום המלצות ועדת גבבצאל — את הטיפול הרפואי המועדף לח"כים. ועדת הכספים ביטלה — החל מ־1 באפריל ה־קרוב — את ההטבות הרפואיות לשרים ולכמה „בכירים" המצטרפים להם. שתי ההחלטות, גם אם הן באות באיחור רב, גם אם עדיין אינן שלמות, שהרי לשתיהן סייגים — מעידות על רגישות לדעת הקהל. הטיפול הרפואי המועדף ליחסנים הוא שערורייה. חשיפתו ברבים והתגובות הנזעמות השיגו תוצאה נכונה.

הצבעה תמוהה

מאז ההחלטה ההיסטורית של עצרת או"ם ב־29 בנובמבר 1947, השתנה הרכב הארגון, ומאזן ההחלטות בנושאים ישראליים הוא שלילי ביותר. קואליציה של מדינות קומו־ניסטיות, מוסלמיות ורדיקאליות בעולם השלישי מגייסת רוב גם לעמדות ערביות קיצוניות ביותר.

דווקא משום כך תמוהה מאוד הימנעות ישראל מהצבעה במליאת העצרת שהתלכדה בתמיכה בהחלטה המגנה את הטרור, והקוראת לחברות או"ם לשתף פעולה בהסגרת טרוריסטים ובהעמדתם לדין. איזכור זכות ההגנה העצמית (בלי קשר מפורש להקמת מדינה פלשתינאית־אש"פית) הוא תירוץ מפוקפק ובלתי מניח את הדעת להצבעה הי־שראלית. היא היתה הולמת אולי מדיניות ממשלת ימין, מהליכוד ועד „כך", אך לא של ממשלת אחדות כאשר ראש הממשלה הוא יו"ר המערך. מן הראוי כי בלשכת שר החוץ בירושלים, בנציגות ישראל בניו־יורק, ובכמה מקומות אחרים, יקחו את הדברים לתשומת־לב. הצבעה זאת יכולה להדליק אור אדום לגבי התפקיד שמ־מלאים כיום כמה דיפלומטים ישראלים במרכזי הפעילות הבין־לאומית.

טעות בזיהוי

מאת יוסף מיכלסקי

מדוע טועים עדי־ראייה בזיהוי חשודים בביצוע מעשה פשע וגורמים להרשעתם? לפני זמן מה, למשל, זיהתה צעירה באילת בוודאות גבר אשר אנס אותה. האיש היה במעצר כשבוע. למזלו נתפס במקרה האנס האמיתי. גם הוא זוהה בוודאות על־ידי הצעירה.

לאמירה „כל הסינים דומים" יש קבלות במחקר רב־גזעי: בין כושים ללבנים, בין יהודים אשכנזים, בני עדות המזרח וערבים. שיעור הטעות בזיהוי מגיע עד 40 אחוז. מחקר חדש

הנושא הזה נחקר במדינות רבות. ד"ר אריה רטנר מאוניברסיטת חיפה השתתף בשנים 1981־1982 במחקר באוניברסיטת אוהיו על זיהוי בין־גזעי. במחקר הוכח, שכאשר כושים מתבקשים לזהות חשודים לבנים או כאשר לבנים מתבקשים לזהות כושים, יש גידול תלול בשיעור הטעויות.

„כל הסינים נראים דומים בעיני בני גזעים אחרים" מנסה ד"ר אריה רטנר להסביר במשפט אחד מדוע הבעיה היא סבוכה במיוחד בחברות רב־גזעיות. מחקר דומה ערך ד"ר רטנר יחד עם ד"ר גבריאל וימן (שניהם סוציולוגים באוניברסיטת חיפה), ותוצאותיו היו מדהימות – התברר ששיעור הטעויות במסדרי זיהוי עלול לעלות עד 40 אחוזים והוא מושפע ממוצאם של המזוהים והמזהים. במחקר בארה"ב הועמדה למבחן השפעת השוני הבין־גזעי על הטעויות בזיהוי, המחקר בישראל התמקד בהשפעת השייכות האתנית על שיעור הטעויות.

לעריכת המחקר גוייסו 513 סטודנטים של אוניברסיטת חיפה, שהם בשלבי השלמת השכלתם האקדמית, יהודים אשכנזים ובני עדות־המזרח וערבים. החוקרים הרכיבו מהם קבוצות מעורבות, בנות 20 נבדקים. לפני כל קבוצה הוקרנו 15 תצלומי־פנים בצבע, ובשחור־לבן. התצלומים היו של חמישה ערבים ועשרה יהודים, מחציתם אשכנזים ומחציתם בני עדות־המזרח. בשלב השני הוקרנו לפני הנבדקים 60 תצלומים שונים, בהם 15 התצלומים שהוקרנו בשלב הראשון של הבדיקה. הנבדקים התבקשו לזהות תצלומים שראו בשלב הראשון של הנסיון. כלומר, הם הועמדו במצב דומה למצבם של המשתתפים בזיהוי חשודים מתוך אלבומי המשטרה.

החוקרים בדקו שני סוגים של טעויות. הראשונה, אי־זיהוי תצלום שהוצג לנבדק בשלבי הניסוי. השניה, זיהוי מוטעה, כלומר, לנבדק היה נדמה בטעות כאילו הבחין בתצלום הראשון של הבדיקה. ניתוח הממצאים באמצעות מחשב הראה 511 טעויות משני הסוגים. שיעור הטעויות מהסוג הראשון (אי־זיהוי צילומים שהוקרנו בשלב הראשון) הגיע ל־33 אחוז. שיעור הטעויות מהסוג השני – זיהוי מוטעה של התצלום – הגיע ל־35 אחוז.

בשלב שלישי של המחקר נבחנה השפעת המוצא העדתי על תוצאות הזיהוי. התברר שהנבדקים זיהו טוב יותר את בני קבוצת מוצאם ונטו יותר לטעות לגבי בני קבוצות אחרות. אשר לטעות של אי־זיהוי, כל הנבדקים – הסטודנטים היהודים ממוצא מזרחי או אשכנזי והסטודנטים הערבים – התקשו במיוחד לזהות את בני עדות־המזרח. החוקרים סבורים שבמסדרי זיהוי קובעים מאוד תווי פנים יהודיים; היהודים ממוצא מזרחי בישראל נמצאים מבחינה זו ב„אמצע". בין תווים האופייניים ליוצאי המערב לבין תווים של יוצאי המזרח.

אשר לזיהוי מוטעה, כל הנבדקים, יהודים וערבים, הרבו לטעות כאשר הוצגו לפניהם תצלומים של ערבים. כלומר, ברמה היה להם כאילו כבר „ראו" אותם בשלב ראשון. שיעור הטעויות לגבי ערבים הסתכם ב־43 אחוזים.

ד"ר אריה רטנר וד"ר גבריאל וימן מסכמים: המחקר גילה ששני סוגי הטעויות מושפעים במידה רבה מן השייכות האתנית. בהתחשב בכך שלזיהוי יש משקל כבד בהרשעתו של חשוד ובהתחשב שאנחנו חברה רב־גזעית, יש לכך משמעות חמורה. אשר למישור המעשי החוקרים מציינים שהן בפסיקה המשפטית בישראל והן בהוראות הקבע של המשטרה לגבי תהליכי הזיהוי, מביאים בחשבון את סכנת הטעויות. בין השאר אסורה המשטרה להשתמש במסדרי־זיהוי באנשים שאינם שונים בהרבה מהחשוד, כדי להקשות על המזהה. אולם נראה שאין בכך די ורצוי שכל הגורמים, המערכת המשפטית, המשטרה ואנשי־המדע יתחשבו בתוצאות המחקר.

ממצאי המחקר יוצגו בכינוס הקרוב של האגודה הסוציולוגית הישראלית שייערך בטכניון.

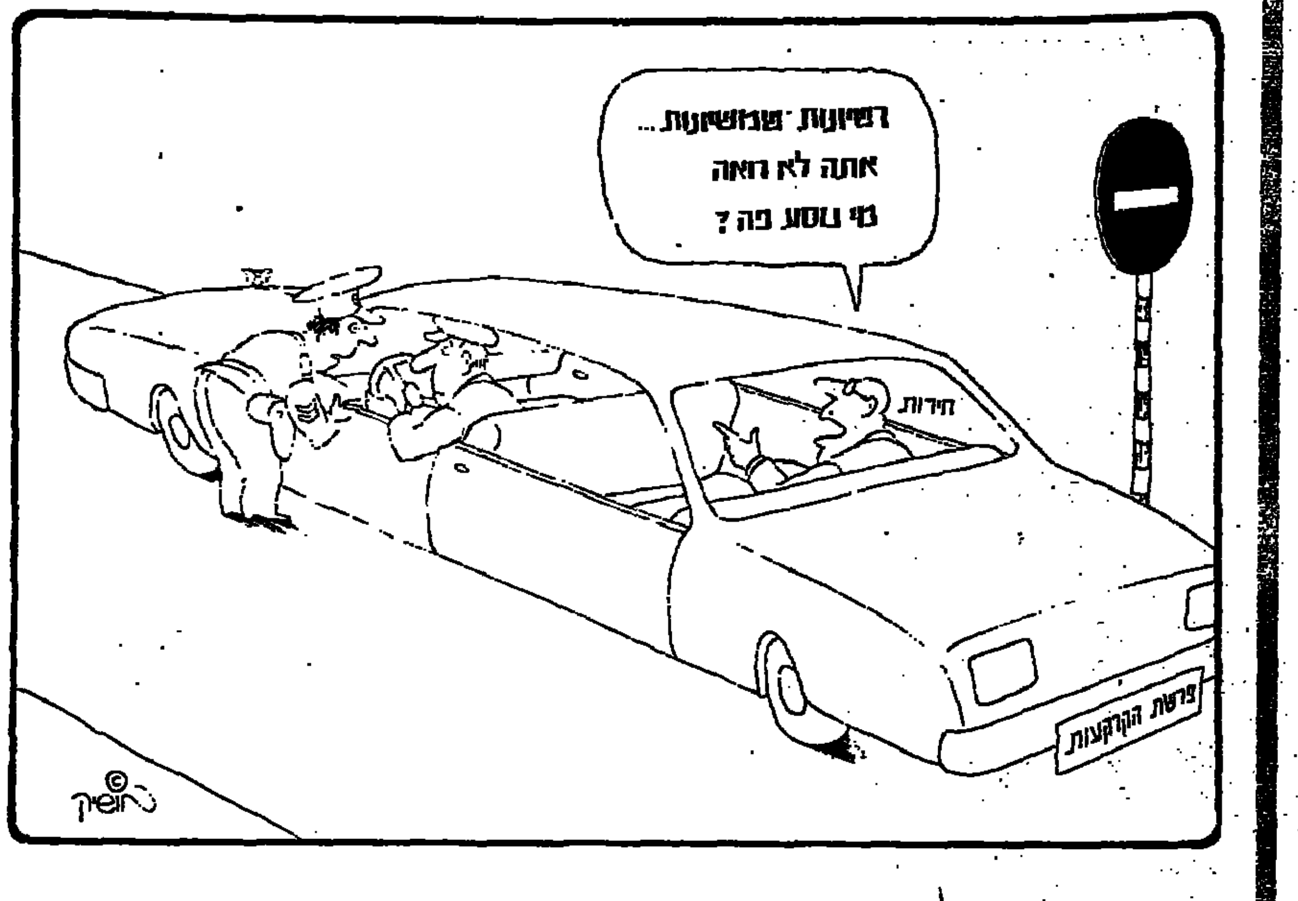

הקביים של המדינה

מאת חגי אשר

החב"דניקים. בחורים טובים. בצה"ל, רכובים על „טנקים של מצוות", הם מדליקים נרות חנוכה. בכנסת יש להם „אמבוש מיהו יהודי". בצה"ל ובפוליטיקה אפשר גם בלי הבחורים הטובים האלה.

החב"דניקים הם, כידוע, הטובים שבהם. באמת. מאירי פנים. אוהבי ישראל, הם אינם שורפים תחנות אוטובוסים, המיועדות לשמש מסתור לנשים וטף, צעירים וזקנים, מפני גשמים ורוח בחורף ושמש קופחת בקיץ. לא ולא. החב"דניקים אינם כרשעים משוקצים אלה שנקראים חרדים, שמחפים אפילו על משליכי האבנים ועל המטנפים את דירות שכניהם, שאינם כמותם בזפת ובצואה ובמה לא.

החב"דניקים אינם כמוהם. החב"דניקים שונים. הם אינם מסתערים עלינו מבחוץ. הם כובשים את המלכה בבית. בדרכי נועם. במאור פנים. בטנקים של מצוות להנחת תפילין ועכשיו להדלקת נרות חנוכה במחנות צה"ל. כאילו בלעדיהם אי־אפשר. כאילו אנשי הרבנות הצבאית מעדיפים לחגוג בבית ולא עם החיילים בשדה. כאילו אין גם להקות צבאיות וצוותי הווי וענף בידור של קצין חינוך ראשי, כאילו אין מסורת של חג החנוכה, לא כחג של חב"ד, עם כיפות שחורות ומגבעות שחורות, אלא כחג של התקומה הלאומית של עם ישראל, השב מגלותו לארצו, לעבוד אותה, להגן עליה ואף לשחררה במלחמת העצמאות ובכל מלחמות ישראל האחרות, בימים ההם ובזמן הזה. כאילו אין צה"ל יכול להלך על רגליו שלו בלי הקביים של חב"ד.

בצה"ל יש להם „טנקים של מצוות" ובכנסת יש להם „אמבוש של מיהו יהודי". הם אורבים לנו במסתרים להפיל את הממשלה, לעורר את הקואליציה, הצולעת על שתי ירכיה בלאו־הכי. כאילו אין למדינת ישראל צרות אחרות בלי מצוות הכפיה של הרבי מברוקלין, שרואה את עצמו גבוה מעל גבוה מופקד על קיום עם ישראל לדורותיו. הוא ולא אנחנו. הוא ולא מדינת ישראל. כפי שהסביר לי במאור פנים אחד מחסידיו, באחד „האמבושים" הקודמים של חוק „מיהו יהודי": כמה זמן תתקיים המדינה? עוד מלחמה ועוד מלחמה וסופה שתיחרב ותצא שוב לגלות. ומי יקיים אז את הגחלת? אנחנו. כלומר חב"ד וכל יתר החרדים והמחרידים, הטוכנים להרוג אותנו על קוצו של יוד בחוק „מיהו יהודי". כל זה במאור פנים. כדי שנקבל באהבה את בשורת כליוננו הבלתי־נמנע. „ואבדה תקוותנו נגזרה לנו". במותנו נצווה את החיים לאלה שישרדו אחרינו בברוקלין, בעזרת חוק „מיהו יהודי". זה מה שנותר לנו לעשות – לחתום על צוואת שכיב מרע בצורת „חוק מיהו יהודי".

יש לנו בעיה חמורה. לנו ולהם. לכולנו. הקואליציה הזאת של „אחדות לאומית" היתה צריכה להיות משוחררת מהתלות בקביים של הדתיים והחרדים מכל הגוונים. הצרה היא שהיא נהפכה לקונדומיניון של שתי ממשלות צרות, ההולכות ומתרחקות זו מזו תחת מטריה רחבה אחת ההולכת ונקרעת. במקום זוג קביים אחד היא נזקקה לשני זוגות קביים. כך יהיה גם בממשלה צרה או רחבה בעתיד, ככל הנראה. הקביים הללו מאיימים בערעור הממשלה הזאת וכל ממשלה בעתיד. הם מאיימים על עצם היכולת לקיים מימשל דמוקראטי תקין, שלא יהיה בגדר מדינת הלכה, שבה לא יהיה מקום לחילוניים כפי שגזר אחד מחכמי ש"ס. או „שיחזרו בתשובה" או שיעזבו, כך הוא בישר.

למפלגת העבודה יש בעיה חמורה. קשה לדתיים ולחרדים, שאינם משלימים עם הגזירה הזאת. אין מנוס מחשבון־נפש מעמיק ודחוף בכל המחנות. אין מנוס מפתיחת „קווים אדומים" של חיים־ביחד במדינה אחת, תחת ממשלה אחת, בקואליציה רחבה או צרה. „חוק מיהו יהודי" הוא אחד הקווים האדומים הללו. הוא לא היחיד. יש צורך בחשבון־נפש גם במפלגת העבודה וגם במחנה הדתי והחרדי כולו, על כל גווניו וזרמיו. מדינה אינה יכולה להלך על קביים.

כסו אותם

מאת טדי פרויס

הניחו לקאופמן, מילוא, מלכה, צור והאחרים. הם לא צדיקים, ועשו מלאכה לא־רעה.

כשהבעל בא הביתה, מצא את אשתו במיטה עם גבר זר וביקש לעשות בו שפטים. זעקה האשה: „הנה לו, מי קנה לנו את המכונית, שילם את הנסיעה לחו"ל וממנן את לימודיו של שלמה'לה באוניברסיטה אם לא הוא?"

„אז מה את מחכה, כסי אותו לבל יתקרר", השיב הבעל.

עוזרי שר החקלאות, סגן־השר לשעבר, אבי צור וקלוד מלכה עשויים לעמוד למשפט בגלל „התרמית" רוכשי קרקעות למען התנועה; אולי גם למען עצמם. שר החקלאות מיכאל דקל מקובל כאדם ישר וכל מכריו יתפלאו אם יימצא בו רבב, אך מההאשמות לכאורה משתמע, כי הוא לא עמד על המשמר כדי למנוע הונאת סוחרים ומתנחלים.

השמועות בדבר אי־סדרים בענייני רכישת קרקעות וניהול לא הוסיפו בריאות לתנופת ישוב המולדת. מאז פרחו לפני כשנה השמועות על הונאות ורמאויות, החלו מתנחלים ורוכשי קרקעות בכוח להזהר בכספם וקצב רכישת האדמות הואט. גם אם נניח שחלק נכבד מהרכישות נועד לצרכי ספקולאציה, אין ספק כי בגלל „עמנואל", „כרמים", „נופים", דני ויינמן ואחרים, התמעט הביקוש לאדמת המולדת. גילוי מה שאפשר לתאר לפחות כאי־סדר מסויים בלשכת סגן שר־החקלאות, לא הוסיף בתים לשממות ארץ־ישראל. מה עוד שפקידי ממשלה ישבו ליד אי־הסדרים. אם יתגלה חלילה כי ידו של סגן־שר במחדל (העדר פיקוח) יתמוטט כוח־המשיכה של אדמות הגדה עוד יותר. כך יואש הניהול יותר מאשר בגלל מחסור תקציבי או כל הפגנות „שלום עכשיו". פרופסור ישעיהו לייבוביץ הוריד את קרנו של הניהול פחות מהפקידים במשרד החקלאות, אף אם לא עברו עבירה פלילית.

אם מתנגדי הסיפוח והניהול יצהלו לאידם של צור, מלכה ודקל, הם יעשו שגיאה. אדרבא, עליהם להעלות על נס את פועלם או מחדלם, כי הם, יותר מכל אחד אחר, תקעו מקלות בגלגלי הניהול, גם אם לא עוללו דבר נגד החוק. עצם הימצאות הניהול בידי שלומיאלים כאלה הבריחה רוכשי אדמות בכוח בחזרה אל צד זה של הקו הירוק. לכן, במקום לשמוח לאידם, מוטב להניח לרוני מילוא ולחיים קאופמן לצעוק את שהם צועקים ובמקום להיאבק נגדם מוטב לומר כמו הבעל: כסו אותם.

תן לבך לגינדי

מאת דני רובינשטיין

בימי החג הללו מתבקשים אזרחי ישראל לתרום למען הזקן, וכן לתרום – כתמיד בחג האורים – למען העיוורים, וזאת נוסף על התרומות הרגילות לקרן לב"י לחיילי צה"ל ולמוסדות ציבור וקרנות, העוסקות בגיוס כספים למטרות לאומיות והומאניטריות.

למה שנתרום לכל אלה? את רוב הצרכים הללו צריכות רשויות המדינה לספק מהמסים שגובים מכולנו, שהם מהגבוהים בעולם. טיפול בזקנים ובעיוורים הוא דוגמא מובהקת לכך. מדינה וחברה מתוקנות צריכות לדאוג לרווחתם. אסור שזקנים ועיוורים יהיו תלויים ברחמי הציבור ובכל מיני אנשים טובים, המגייסים למענם כספי סעד משפילים.

יש למדינה הרבה הוצאות חיוניות, שאינן נופלות בחשיבותן מהוצאות לזקנים ולעיוורים. למה שלא יארגנו מגביות־של־הזדמנות גם לאלה? למערכת החינוך, למשל, למקלטים בישובי הספר, לבתי־חולים. בעצם לכל. המדינה גם מוציאה הרבה כסף לצרכים שהם פחות חשובים ופחות חיוניים מצרכי זקנים ועיוורים. תמיכה במפעלי תרבות, למשל, רכב צמוד לבכירים, הטבות אין־ספור למתנחלים בגדה המערבית.

לכן אני מציע (כדוגמא) שאת הכספים שמשלמת הממשלה (מהכספים שלנו) להוצאות רפואיות של הבכירים, יעבירו לטיפול בזקנים. ובכן, במקום „טלתרום" לזקנים, יעשו „טלתרום לבכירים", במקום זקנים סובלים בבתי־מחסה יראו לנו, בטלוויזיה, פקידים בכירים וחברי כנסת עם כאבי בטן וכדומה.

את הכסף שמוציאה חברת החשמל במתן חשמל חינם לעובדיה, יעבירו לתרומות למען „אור לעיוורים" ואנחנו נתגייס לתרום „אור לעובדי חברת החשמל". את כספי ההטבות והשוחד לקניית ארמונות ולהתנחלויות בשטחים יעבירו לקרן לב"י, ובמקום הסיסמא „תן לבך ללב"י" נאסוף כסף ל„תן לבך לגינדי".

אפשר למצוא עוד התחכמויות דומות בשפע, אבל כוונת הדברים היא, שתרומות צריך לגייס לארגונים וולונטאריים, העוסקים בפעילות שמעבר לחובות הממשלה. חינוך חיילים, סיפוק צרכיהם של זקנים ועיוורים ושל ילדים פגועים, הם עניינים של מוסדות ממשלתיים. אין לגייס לשם כך את מצוקתם ואין להציג לראווה את אומללותם, כדי לעורר את רחמינו.

אסיר שחור נלסון מנדלה

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

מעמדו הפוליטי של האסיר נלסון מנדלה מתחזק. מעמדו של בותה מתערער. מנדלה חולה, בותה במילכוד. יתכן הסכם בין השניים ל„צינון האלימות".

יותר משנלסון מנדלה מוחזק אסיר בידי ממשלת דרום־אפריקה, אסורה ממשלת דרום אפריקה בידי מנדלה, היושב בבית־הסוהר שלה כבר 23 שנים. על נשיא דרום־אפריקה, בותה, מופעלים לחצים מצד מפגינים שחורים נזעמים ומצד שמאלנים לבנים שאצה להם הדרך, מצד שמרנים ימניים קיצוניים ומצד בנקאים ואנשי עסקים עצבניים, משני צידי המתרס הלבן. ככל שהולך בותה ונלחץ, הולך ומשתפר מעמדו של מנדלה. אם להתעלם ממצבו הבריאותי הירוד, הרי שמנדלה נראה היום בטוח מאי־פעם במעמדו כמנהיג השחור המוביל; לעומת זאת, מעמדו של בותה כמנהיג הציבור הלבן הולך ומתערער.

לאורכה ולרוחבה של דרום־אפריקה, ואף הרחק מעבר לגבולותיה, מהדהדת הקריאה הברורה: „שחרר מנדלה" לפני בותה ניצבת ברירה קשה – לנסות לשוב ולפקוק את השד בבקבוק, כלומר להתמודד בין כתלי בית־הסוהר עם מנדלה, שהשפעתו חורגת הרחק מעבר לכתלי הכלא, או לשחררו ולשאת במלוא כובדן של התוצאות הפוליטיות המתחייבות מזה.

בותה אינו יכול להרשות לעצמו שמנדלה ימות בכלא. זה לא כבר עבר המנהיג השחור ניתוח בבלוטת העדמונית. אם יחמיר מצבו במידה ניכרת, ינסה בותה בוודאי להיפטר ממנו בדרך כלשהי מחוץ לכתלי הכלא, ובלבד שלא ימות בבית־הסוהר. אבל מנדלה אינו מגלה סימני מחלה רציניים, על־אף שהותו הארוכה בכלא וגילו המתקדם (הוא בן 67, צעיר בשנתיים מבותה).

המילכוד, מבחינתו של בותה, הוא בכך שמשייצא מנדלה לחפשי, הוא ישוב וירתום את מלוא כוחותיו לחידוש המאבק. אילו קיבל את דרישתה של ממשלת דרום־אפריקה וגינה, בתמורה על שחרורו, את המאבק האלים, שלו ושל מפלגתו, „הקונגרס הלאומי האפריקאי", היה הדבר מעורר תדהמה וזעזוע בקהל מאמיני העצמה. מנדלה ואשתו ויני תקיפים בהתנגדותם להכרזות שלום חד־צדדי. לדבריהם רוחשת כבר, מתחת לפני השטח, מלחמת אזרחים בדרום־אפריקה, והממשלה תוקפת באלימות חסרת מעצורים גם אפריקאים שוחרי שלום, הנאבקים על זכויותיהם הבסיסיות.

אין גם להניח שמנדלה יסכים לקבל את חירותו תמורת ויתור על המשך פעילותו הפוליטית. ברגע שישוחרר הוא ישוב ויכנס אסיפות גדולות, אולי גדולות עד כדי כך שאי־אפשר יהיה להשתלט עליהן. בתוך זמן קצר תסתבך הממשלה בהתנגשות חמורה, אם ישאר מנדלה חפשי, ואם לא ייעשה דבר לקידום ההידברות אתו או להשתקת המפגינים. האלטרנטיבה, החזרתו לכלא, תהיה גרועה באותה מידה, שכן היא תשים ללעג את הכרזות הממשלה על נכונותה לבוא בדברים עם מנהיגיהם האוטנטיים של השחורים בדבר חלוקת השלטון במדינה. ביאושה עלולה הממשלה להחליט לגרשו, אבל קיימות מדינות מעטות שיהיו מוכנות לקבלו לתחומן בניגוד לרצונו.

כדי ששחרורו של מנדלה יקדם קידום ממשי את הפתרון בדרום־אפריקה, צריך שהוא יהיה פרי הסכם בינו לבין ממשלה לבנה, שתהיה מודעת למלוא משמעותן של תוצאות מדיניותה. שכן, שחרור מנדלה יניע תהליך שלא יהיה אפשר עוד לבלמו. תחילה יכיר החוק ב„קונגרס הלאומי" ובארגונים לא־חוקיים אחרים; אחר־כך ישוחררו אסירים פוליטיים נוספים. אחר־כך ייקבע לוח זמנים לפירוק מרכיביו החברתיים השונים של משטר האפרטהייד, ובטרם יחלוף זמן רב יחלו שיחות בדבר חלוקה אמיתית של השלטון במדינה. בקיצור, שחרור מנדלה יאלץ את ממשלת דרום־אפריקה לנהל משא־ומתן רציני בנושא הויתור על נתח נכבד מהשלטון.

אפשר להבין את רתיעתו של בותה כשלפניו תחזית זו. בממשלתו, לעומת זאת, יש באחרונה קבוצה יותר ויותר גדולה של שרים, הסבורים שאין למנוע עוד את שחרורו של מנדלה. לא ברור עדיין באיזו מידה מודעים חברי קבוצה זו למלוא המשמעות של שחרור מנדלה, ולהשפעה שתהיה לו על הנעת תהליך ההידברות על חלוקת השלטון. בותה, לעומתם, כנראה מודע לכך היטב. יש לשער שעל־כן הוא יוותר לכך שמנדלה ישאר חי וכלוא. „אקונומיסט" סבור כי בותה צריך לשחררו ללא דיחוי ולהשתדל להוציא מאסירו התחייבות להתדיין אתו, בתום־לב, במשך פרק זמן מוסכם כלשהו, שבמהלכו יתחייבו הצדדים להמנע מאלימות. הסתייגותו של בותה מדרך זו מובנת, אלא שנראה כי גישתו עתידה להתגלות, בפרספקטיבה היסטורית, כשגיאה טראגית.

קנדה: הקץ לבדלנות?

מאת שלמה שפיר

המפלגה הבדלנית, „מפלגת קיבק", נחלה כישלון חרוץ בבחירות. הפסדה הסיר את סכנת פילוגה של קנדה

קנדה, המדינה השניה בגודלה בעולם מבחינת השטח וחברה ב„מועדון" המכובד של שבע המדינות התעשייתיות והחשובות ביותר של המערב, אינה זוכה בדרך כלל לסיקור רחב באמצעי־התקשורת בעולם ובוודאי לא אצלנו בארץ. לא משנה גם העובדה, שהמדובר באחת המדינות הידידותיות ביותר לישראל השומרות לה אמונים בהצבעות קריטיות באו"ם, למרות מסורת פרו־ארבית של המימסד וחלק ניכר מהציבור הקנדי. נוסף על כך מדובר במדינה, שקהילתה היהודית בת 300,000 הנפשות – מקרב אוכלוסיה של 24 מיליונים – היא אחת הפעילות ביותר למען ישראל.

אין תימה, שגם אירוע כמו בחירות לפרלמנט של חבל קוובק – החבל הגדול המרכז בתוכו את הרוב המכריע מבין האוכלוסיה הפרנקופונית של קנדה – אין לו כל הד אצלנו. אולם בחירות אלה, שהנחילו כשלון חרוץ לממשלה הבדלנית של „מפלגת קוובק" אשר החזיקה בשלטון שם במשך תשע שנים היו בגדר הכרעה רבת משמעות, שהסירה את סכנת פילוגה של קנדה לדור זה ואולי גם לדורות הקרובים.

המגמות הבדלניות של הקנדים ממוצא צרפתי, שבאו לביטוי גם במאה שעברה ובתקופות שונות של המאה שלנו, קיבלו באמצע שנות השישים חיזוק מהכרזות הנשיא דה גול „תחי קוובק החופשית" ותורגמו – לאחר דיכוי פעולות טרוריסטיות של קיצונים – למישור הפוליטי על־ידי „מפלגת קוובק" הלאומית הבדלנית. כאשר עלתה מפלגה זו לשלטון בחבל נראה היה, כי תבקש לפרק את הפדרציה הקנדית (הנקראת באורח רשמי „קונפדרציה") ולכונן לכל היותר איחוד כלכלי רופף בין קוובק ריבונית לשאר הפרובינציות של קנדה.

למרות ה„צירפות" המואץ של כל תחומי החיים לרבות הכלכלה בחבל לא סברו הבדלנים, כי המבנה החוקתי של קנדה, גם לאחר שראש־הממשלה הקודם פייאר אליוט טרודו הצליח לסיים את התלות הארכאית בפרלמנט הבריטי, הוא ערובה מספקת למימוש המאוויים הלאומיים והתרבותיים של דוברי הצרפתית, ואף סירבו לאשר את החוקה הפדראלית החדשה. אולם במשאל־עם שנערך בקוובק ב־1980 היתה יד מחייבי הפרישה על התחתונה, ומאז החלה הנסיגה ההדרגתית של הבדלנים, במידה רבה מתוך מניעים כלכליים. במפלגה הבדלנית עצמה נתגלו חילוקי־דעות בין כוחות פרגמטיים ודוגמאטיים: רנה לוואק, שייסד את המפלגה ועמד בראש ממשלת הפרובינציה, התעייף ופינה לפני חודשים מספר את מקומו לפוליטיקאי צעיר ביותר מעשרים שנה – לפייאר מרק ג'ונסון בן ה־39. כפי שהתברר עתה, גם חילופי גברי אלה לא הצילו את „מפלגת קוובק" מתבוסה בקלפיות. הליברלים הקוובקים הדוגלים בהמשך שיתוף־הפעולה במסגרת הפדרציה הקנדית זכו לרוב של 56 לעומת 38 אחוז מקולות המצביעים ולרוב מוחץ בפרלמנט.

אין ספק, הרפורמות, שבהן החלו הליברלים ושנמשכו בתקופת שלטונם של הבדלנים, שינו את פני קוובק מיסודה. דוברי הצרפתית שרשמו ב־1960 על דגלם להיות „אדונים בביתם" אכן שולטים כיום בכל תחומי החיים בחבל; ב־10 – 15 השנים האחרונות הם תפסו עמדות־מפתח גם בבנקים ובחברות הכלכליות שנשלטו בעבר על־ידי דוברי האנגלית; ואף־על־פי שבתי־המשפט עירערו על חוקיות התקנות שהפכו את הצרפתית לשפה הבלעדית בחבל – עד כדי מחיקת שמות הרחובות שבעבר היו דו־לשוניים – לא ניתן יהיה עוד להחזיר את גלגל ההיסטוריה אחורנית. יתרה מזו, איום הבדלנות הצרפתית החיש את תהליך חיזוק מעמדה של השפה הצרפתית כלשון שוות־זכויות בכל שלוחות הממשלה הפדראלית ברחבי קנדה, זאת חרף התנגדות לא־מבוטלת בעיקר בחבלים המערביים של המדינה. מה שעשה במשך יותר מ־15 שנה באוטאווה ראש־הממשלה הליברלי טרודו, ממשיך כיום ראש־הממשלה השמרני מאלרוני, גם הוא דו־לשוני כקודמו.

נוכח החיכוכים בין הקנדים האנגלופונים והפראנקופונים, שחזרו ונישנו בתולדותיה של קנדה מאז הוכרעו הצרפתים על־ידי הבריטים לפני 225 שנה, מוקדם להסיק, שלאנטגוניזם זה הושם קץ אחת ולתמיד. אולם התחזית הדטרמיניסטית, שאין מנוס ממימוש ריבונותה של קוובק בשל השאיפות הלאומיות והתרבותיות של חמישה משש מליון תושביה (מיעוט של כמיליון דוברי אנגלית), לא התגשמה. במקרה זה היו, כנראה, האילוצים הכלכליים והגיאוגרפיים חזקים יותר, וזכות ההגדרה העצמית של הקוובקים מוצאת למעשה סיפוק גם במסגרת הסמכויות הנרחבות, שיש לשלטונות החבל בתוך הפדראציה הקנדית.

מבחינה יהודית וישראלית אפשר לציין בסיפוק התפתחות זו, תוך שמירה על אחדותה של קנדה. למעלה משליש מיהודי קנדה מרוכזים במונטריאול, ולמרות עזיבה של אלפים, בעיקר מקרב הצעירים והמשכילים יותר, לקנדה הדוברת אנגלית ממילא לא היתה לרבבות היהודים המתגוררים במונטריאול והמקיימים שם מוסדות קהילתיים ותרבותיים מסועפים ברירה אלא להישאר במקום. בשבילם ובשביל יהדות קנדה כולה יש ברכה רבה בבלימת המגמות הבדלניות, אף אם בתחום החינוך והתרבות יצטרכו גם בעתיד להתאים את עצמם להגמוניה הצרפתית בקוובק. במישור הפוליטי חלה אומנם בשנים האחרונות – פרט למשבר לבנון – רגיעה ביחסה של ממשלת קוובק אל ישראל. עם כל האהדה לאש"ף כחלק מתנועת השחרור של העולם השלישי לא כפרה ה„מפלגה הקוובקית" בזכות קיומה של ישראל, וישראל טרחה לגשור גשרים עם אינטלקטואלים ופוליטיקאים פרנקופונים קוובקים. אולם יש מקום לחשש, שפילוג ועימות עם קנדה וארה"ב עלולים היו לחזק בקוובק הריבונית מגמות בלתי־רצויות הן לבעלות־הברית המערביות והן לישראל. למזלה של קנדה נמנע הדבר.

מכתבים למערכת דבר

אין לתת עדיפות רפואית לשליטים

אין לתת עדיפות לראשי השלטון על פשוטי העם בכל הנוגע לרפואה אך ורק משום היותם שליטים. יחד עם זאת, מאחר שראשים בעלי משרות בכירות לטעון שרק על סמך זאת הם חתמו את חוזה העבודה שלהם, אין אפשרות למנוע מאלה שכבר נהנים משירות רפואי ממלכתי חינם את הזכות הזאת ויש לראות בזה חלק משכרם הנקוב. מאידך, מן הראוי להבא לדאוג שהכל יהנו בשווה מהמשאבים, שהמדינה מסוגלת להשקיע, למען בריאות הציבור.

אמרה תורה כ„קטון כגדול תשמעון" (דברים א' י"ז) אמר ריש לקיש: שיהא חביב עליך דין של פרוטה כדין של מאה מנה. למאי הלכתא: אליבא לעיוני ביה ומיפסקיה? פשיטא, אלא לאקדומיה (סנהדרין ח' א).

אין הבדל בין עוול השווה פרוטה לבין עוול השווה מאה פרוטות. תמיד מצווה הדיין לדון דין אמת ולהשיב ממון לבעליו. יסוד זה הוא פשוט ומובן מאליו ואין בו כל חידוש. לכן, ריש לקיש לומר מן הפסוק „כקטן כגדול תשמעון" שאין להקדים בדין את תורו של מי שתביעתו שווה מאה פרוטות, קודם זה שבא לפניו ותביעתו היא על פרוטה אחת.

הוא אשר פסק השולחן ערוך (חו"מ ט"ו א): צריך הדיין שיקדים לדון הדין שבא לפניו תחילה. מכאן למד הרב י. זילברשטיין (רפואה הלכה ח"ג עמ' צ"א) בדין סדר עדיפות בביתות, שאסור לרופא לקפח את העומדים ראשונה בתור ולהעמידם באחרונה. אין ספק שהעדפת האח"מים פוגעת בסובלים מבין המון העם. הוא גם מביא את המאירי (סנהדרין ל"ב ב) שכתב „כל שאנו רואים שיכול לסבול העכוב יודחה מפני חבירו". לדעת הרדב"ז (סנהדרין פרק כ' י"ח) מותר לטפל תחילה באותו חולה שהטיפול בו קצר ביותר אף שעומד בסוף התור.

הרב אפרים ולמנוביץ
מכון העם המדינה
מזכרת בתיה

על שחיקת השכר לשכירים וגימלאים

הסטטיסטיקה מראה על שחיקה בשכר של 23% לפועלי ייצור וכלל הציבור ו־31% בסקטור העסקי ועוד ידו של שר האוצר נטויה. הוא הודיע שהחל מדצמבר 85 יורידו בקצבת הביטוח הלאומי 10%, כלומר, לעשות הכול כדי להוריד את רמת־החיים. מצד שני הננו רואים שלא נוגעים כל כך בבעלי־הון. ועוד רוצים נציגי הליכוד לחסל את קופת־חולים ולהעבירה לבריאות ממלכתית, לחסל קרנות ביטוח ולהעבירן לפנסיה ממלכתית והכול בשם הממלכתיות. מציבור הפועלים הורידו במשך עשרות שנים משכר־העבודה שלהם עבור מס־אחיד ועבור הקרנות ומהכספים האלה בנו בתי־חולים ומרפאות לתפארת. כולנו רואים איך שר האוצר עושה הכל כדי למנוע את העברת הסכומים שמגיעים לקופת־חולים, בהתאם לסיכום ועדת יעקובי. ציבור הפועלים והגימלאים חייבים להתעורר כדי להדוף את ההסתערות של הליכוד. על מזכיר ההסתדרות ואנשי האיגוד המקצועי לצאת בהסברה גדולה לציבור ולארגן הפגנות ליד הכנסת ולא לתת לשר האוצר לחסל את המוסדות שהקים ציבור הפועלים במשך שנים לתפארת ברוח מייסדי ההסתדרות ומנהיגיה.

מנחם לורין
נתניה

לא להיות קבלנים למשפטי נאצים

במאמרה של חנה זמר „זכרון סלקטיבי" (דבר, 23.11) דן בשני אספקטים של זכרון השואה: א. היהודים תמיד לוקים בזכרון לג־מול טובה לאלה שעזרו להם במצוקותיהם. תמיד זוכרים מה עשה להם „עמלק". לא מכבר קראתי באחד העיתונים מכתב מאת פול־ני שאשתו הצילה יהודים בתקופת השואה. הוא קיבל הזמנה מ„יד ושם" לבוא לארץ כדי להיות נוכח במקס נטיעת עצים על שמה של רעיתו. המוזמן כתב באותו מכתב: איך אבוא ולי אין כסף לכרטיסים ואיפה אגור כי אין לי כסף לשהות במלון. מעניין, את שתי הנקודות הללו לא הביא בחשבון מוסד „יד ושם" בהזמנה אריבה זו.

האספקט השני: כידוע מצאו מקלט בארצות־הברית הרבה נאצים, ביניהם גם הפושע דמיאניוק הנקרא „איוון האיום". הוא קיבל אזרחות אמריקאית כפי שקיבל גם הפושע הנאצי הארכיבישוף ולריאן טריפה. דומני, שמן ההגיון הוא שאותו פושע נאצי שרוצים להסגירו לישראל יישפט בארצות־הברית. האם האמריקאים לא לחמו נגד גרמניה הנאצית ולא בעם אמריקאים נפלו קרבנות במלחמה אכזרית זו? האם אין זכות לעם האמריקאי לשפוט פושע מלחמה כזה? היו הרבה משתפי־פעולה עם גרמניה הנאצית בשנות המלחמה: רומנים, אוקראינים, ליטאים ועוד. מדוע לא צריך במקרה של הפושע האכזרי הזה דמיאניוק להחזירו לארץ מוצאו – אוקראינה והיא תשפוט אותו. יתירה מזו, גם בארצות־הברית חיים אלפים שרידי־השואה יהודים, למה הם לא יזכו במשפט צודק זה שם?

שפיטת פושעי־מלחמה נאצים אינה צריכה להיות רק מונופול של מדינת ישראל. כל העולם הנאור לחם אז נגד מפלצת זו. כל פושע מלחמה שנלכד בכל מקום שהוא עליו להישפט בארץ מוצאו, או בארץ שקיבל במרמה את האזרחות, כפי שזה קרה בארצות־הברית ודרום אמריקה.

חיים חצורי
אילת השחר

דן מלר בשיטת ד"ר פוקס

דן מלר מנסה לשכנע את קוראי „דבר" (במאמרו 3.12), כי התמורה שבסכנות האורבות לפתחנו בשעה זו היא „החזרה בתשובה". לא נתקררה דעתו של ה„מוכיח בשער" עד שהגדיר תמורתה הרבה של „סכנה" זו כדלהלן: „התרחשות מרה מתחוללת בתוכנו, ואם לא נקום כולנו, היום תעשה לביעור הנגע כבער מחלה ממארת, סופנו שנגע זה יכלה אותנו עד תום".

„לשון זהב", לא כן? – כפתור ופרח!

אכן, כדי לראות את הפנאטיות העיוורת, צריכים לכוון את הזמן הדרוש ולקרוא כל אותם „פנינים" במקור.

דרכם של עמי הארצות שהם אוהבים להעמיד פני „תלמיד חכם" ולתבל מליצותיו במטבעות לשון הלקוחים מן המקורות העתיקים של חכמת ישראל, אבל שיבושי הציטוטים שלו (כולם!) מגלים מיד את הריקנות של טוריצלי הפרוסה מעליהם.

הגדיל לעשות בגילוי ריקנותו, תוך כדי נסיון להתפלפל עם מרצה המצוטט על ידו. וזה לשונו של דן מלר: „...והרב משיב כאיג סטיגקט הנקוט בפיו בכל דרשותיו: הרי נאמר „ואהבת לרעך כמוך" וכן גם „ישראל ערבים זה לזה". שפר ההרצאה נישא הלאה ורק למעטים היה סיפק לחשוב בשקט „מה ענין שמיטה להר סיני?" ראשית אף אחד משני פתגמים אלו אינו מצוי בתורה, ושנית – מה לפתגם ואהבת לרעך כמוך ולחזרה בתשובה? סוף ציטוט.

ובכן עם־הארץ קלאסי, שאפילו מקרא מפורש, השגור על פיהם של תינוקות של בית רבן אין הוא יודע, (מקור הפסוק „ואהבת לרעך כמוך" ויקרא י"ט, י"ח; „כל ישראל ערבים זה בזה" – שבועות ל"ט ע"א). מעז להתווכח עם רב ולמכור את הבליו מעל עמודי עתון מכובד. אכן מצה נדושה.

גרשום הרפנס
הוועד הפועל של ההסתדרות

עכברים מוניציפליים

בידיעה („דבר" 28.11) תחת הכותרת „מכת עכברים בתל־אביב" מציין כתבכם כי מעיריית תל־אביב נמסר לו, שמכת העכברים ממנה סובלים תושבים בתל־אביב מקורה בין היתר ברמת־גן. לדברים אלה אני מבקש להעיר:

א. באגף התברואה בעיריית רמת־גן לא ידוע ולא מורגשת כל עליה בנושא העכברים, שממדיו אינם נרחבים. העירייה פועלת רבות בנושא – הן בהדרכת תושבים והן בפעילות הדברה שוטפת, בחלקה על פי פניות תושבים. כל תושב יכול להתקשר לאגף התברואה ופנייתו תיענה תוך זמן קצר.

ב. אני מתפעל מטביעת עינם החדה של מי בעיריית תל־אביב המצליח, או מצליחים, לשייך עכברים למסגרות מוניציפליות שונות. מאגף התברואה בעיריית ר"ג הוסבר לי, כי העכבר אינו נודד באופיו ולכן אני תמה על יצר הנדודים שמייחסים בעיריית ת"א לעכברי ר"ג. עכברים, כידוע, מצויים בכל רחבי הארץ ובעיניי, שאינני מומחה לעניין, הם נראים כולם זהים. לכן נראה לי, כי היכולת להבחין בעיר־מוצאו של עכבר ראויה להערכה...

אני סבור, כי במקום לגולל את האחריות למכרסמים אלה על שכנתה, תיטיב עיריית ת"א לעשות אם תטפל בעכבריה שלה, כפי שעיריית ר"ג עושה בתחומה, וביעילות.

אשר קינ'נר
דובר עיריית רמת־גן

שכחה

ב„דבר" (14.11.85) נתפרסמה רשימה מאת אסתר מינצנמכר: „כל מה שרצית לדעת על ספרות ילדים אל תתבייש לשאול". ברשימה מסופר על חגיגה שהתקיימה בבית קפה בתל־אביב לרגל הופעת הספר: „לקסיקון לספרות ילדים" שנכתב על ידי אוריאל אופק בהוצאת זמורה־ביתן. ספר זה הוא הראשון מסוגו ובהיקפו בארץ.

למחרת, (15.11.85) נתפרסמה במדור אנשים רשימה מאת מירי פז באותו נושא.

כל דברי השבח למחבר לרגל הופעת הספר הם נכונים וחשוב מאד שספר זה יימצא בכל ספריה ציבורית או בכל בית ספר בידי הספרן.

נשאלת השאלה: בשתי הרשימות שנתפרסמו ב„דבר" יום אחר יום לא הוזכר משום מה שספר זה הופיע במהדורתו הראשונה בהוצאת „מסדה" והפצתו היתה בידי „דבר". אמנם, הספר במהדורת „דבר" היה בכרך אחר, בפורמט גדול כ־400 עמודים כפולי טורים ושמו היה: „עולם צעיר, אנציקלופדיה לספרות ילדים".

הופעת הספר במהדורה חדשה ומורחבת מראה עד כמה דרוש הספר ויבורך המחבר הנכבד אוריאל אופק על מעשהו זה.

לוי הורביץ
נתיב הל"ה

הסתדרות המורים בישראל

ביום ראשון ח' דחנוכה תשמ"ו, 15.12.85

ייערך המושב הראשון של המועצה הפדגוגית המרכזית

על סדר היום:

דברי פתיחה: **יצחק ולבר**, המזכיר הכללי של הסתדרות המורים.

„להיות מורה בעידן אלימות" — **ד"ר שלום לוין**, נשיא הסתדרות המורים

„האלימות בבית הספר" — **ד"ר תמר הורוביץ**, מכון סאלד.

המועצה הפדגוגית תקדיש דיוניה במליאה ובסדנאות, בחודשים הקרובים, לבעיות האלימות במדינה

מרכז הסתדרות המורים

מודיעין

טלויזיה

5.30 נר חנוכה — עם מקהלת הילדים שליד האקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רובין בירושלים.
5.33 „הדבורה מאיה".
6.00 „מפצח האגוזים" — תיאטרון המריונטות בולצבורג מבצע את האגדה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 תמונת מצב (ערבית).
6.45 חידושים והמצאות — מצלמת חום; מסורים יעילים; פיסיקה בספורט (תרגום לעברית).
7.00 חקלאות היום. פרופסור יעקב ארקין על בקטריות קושרות חנקן; פרופסור יגאל הנים: שימוש בבקטריות קושרות חנקן; פינת החדשות לחקלאי. (תרגום לעברית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 הדלקת נרות חנוכה — דודו פישר ומקהלה.
8.07 בין הכסאות — מנחה עמוס ארבל.
8.30 תצפית — על כוכב שביט הלי המתארח בימים האלה בשמי כדור הארץ; על מקור החיים בכדור הארץ; על הקשר בין מוסיקה לאמארי ד תנוכיות מתורות.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 מוקד.
10.05 „נערה בת שבע־עשרה" — סרט קולנוע ישראלי. סיפורו של משבר העובר על נערה על רקע התלבטויות במפלגת העבודה בתחילת שנות ה־50.
11.35 פסוקו של מקום; חדשות;

טלויזיה לימודית

09.00 מרפר בחמד — חנוכה.
09.30 קיוי — פרק 3: האם תשאר שם?
10.00 מייק אולדפילד.
11.10 שעת משפחה — ריצה להצילה.
2.00 עולם הולך ונצלם — בני המאקודאי.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: מעולם הכימיה מבנה גבישי; שנות חיינו הראשונות. עולמם של בני השנה; גילאי הגן — צעירים קנויות.
4.00 בלי סודות — ב–ד.
4.25 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית

רדיו

קול המוסיקה

07.30 שחרית מוסיקלית — באך: סונטה מס' 3, ברה מג'ור (תזמורת של ז'אן פרנסואה פייאר / ז'/ פ' פייאר); מוצרט: „סינפוניה קונצרטאנטה", במי במול־מג'ור, ק' 364 (א' אויסטראך, כנור / ד' אויסטראך, ויולה / התז' הפיל' מברלין / ד' אויסטראך); ליסט: קונצ' לפסנתר ותז' מס' 1, במי במול מג'ור (ד' ינהל / תז' חיפה / ש' ר' ריקליס); צ'ייקובסקי: קטעים מבחרים מתוך „מפצח האגוזים" (התז' הסימפ' הלונדונית / הזמרים האמברוזיים / א' פרבין).
09.30 קונצ' בוקר.
12.05 אצבעים בשלום — חמישית כלי הנשיפה של התז' הסימפ' רים רשת"ש (ר' של / א' אביחיל / ד' בייזלי / ד' שולצה / ר' פלאי): מסגל: חמישייה; וד' יעקבי: חמישייה (1946); א' פיין: פרטיטה (1948); איבר: 3 קטעים קצרים.
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מוסיקה כאן ועכשיו — בן ציון אורגד: רשויות (אריה ורדי, פסנתר); מרק קופיטמן: שמש אוקטובר (מירה זכאי, אלט / הסימפונייטה הישראלית, באר שבע / מנדי רודן); יאן ורדיינסקי: מזמור למגנן (חבורי חד אוניברסיטת ת"א / המלחין); יאניס קסנאקיס: קיטום (רוהאן דה סאראם, צ'לו).
16.05 קונצרט מנחה.
18.30 מאולמי הקונצרטים בירושלים — מקהלת האקדמיה על שם רובין בירם / סטנלי ספרבר. קונצרט בהקלטה 14.5.85: בלוך: יהיו לרצון אמרי פי (מתוך עבודת הקודש); בן חיים: אלהי בדקי; הסלר: יובילטה דאו; שיין: שומם; פורה: מגמום ארנו; גולדשטיין: לכה דודי; הרליפ: עקדת יצחק.
20.05 הדלקת נר של חנוכה.
20.10 צלילי הזמן — „אופרה בגרוש ואחרות הקבצן" — בהשתתפות הפרופ' שמעון זנדבנק ויהושע אריאלי (ש. ת.).
21.00 אוזניה של ירח רביעי — מסקאני: האויר פריץ.
23.00 צלילי ליל — ויואלדי: קונצ' לבסון ותז' במי מינור (רייהי נאקאנשא / להקת קמרטה אקדמיקה של טוקיו); בטהובן: ששה שירים אופ' 48 (דיטריך פישר־דיסקאו, בריטון / הארטמוט הל, פסנתר); ליסט: 2 אטיודות מתוך „פאוסט" של לנאו 1. המסע הלילי / 2. ואלס מפיסטו (קאטיה ומריאל לאבק, 2 פסנתרים).

רשת א'

11.10 שירים עבריים.
11.30 השכלה חובה לכל — „התמחות אינטליגנציה". „שנות חיינו הראשונות".
12.05 מהורי דמורה.
14.06 „מי ישן"; „שמונה בתפסות אחרי מאת ימימה משה־טביב־אביגר „אור ד' אלכסנדרה" מאת יצחק נוי פרק עשרים ושישה; פינות שונות.
15.00 התהלוסה.
16.05 מחורזן שעון הזהב.
17.12 קריאה בספר המקבים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה: „היוהרגאצ'כימיה" — מים יוצרים מתצבים.
18.06 הדלקת נר חמישי של חנוכה.
18.11 למתעדכנים בעם.
19.05 סיכום ההלכה היומית.
22.05 זמר מאותו כוכב.

רשת ב'

08.05 תהלי בסנדלים.
10.05 עניני עיצוב ואיכות הסביבה.
14.06 לקס לחנוכה מהתכניות „שבי יוצא המזמר".
16.05 עניני חוק ומשפט.
18.06 הדלקת נר חמישי של חנוכה.
18.11 למתעדכנים בעם.
18.16 שירי חנוכה.
18.30 „מי ימלל" — „בית־צור".
18.35 שירי חנוכה.
18.45 היום בספורט.
19.35 מוסף לעניני צבא ובטחון.
20.05 נר חמישי עם יוצאי צפון אפריקה.
21.05 „משאבי שדה" — סיפורו של הקבוץ במלאות לו 36 שנים.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 הדלקת נר חנוכה.
18.11 פיה היו.
20.05 עם כל הכשבה.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת — זכויות אדם במסורת ישראל — מעמד האישה. מרצה: השופט חיים כהן.
6.55 פיכה חמה לליידי.
12.50 „סיפורי גבורה לחנוכה" — עם יוסי לפר בעל עיטור הגבורה ממלחמת ששת הימים.
15.45 „אלף הימים" — פרק תשיעי: „הצל"ש" (ש.ש.).
16.55 נר חמישי של חנוכה עם חיילי יחידת שריון
18.05 שלוש ארבע לעבודה.
20.05 מצעד הפז' הלועזיים.
23.05 שלושה משוררים קוראים משיריהם לחנוכה (ש. ח.).

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר שוטר עם כבוד 9.30, 7.15, 4.30
אורלי חזרה לעתיד 9.30, 7.15 4.30
אלנבי תלמידה ומחשמלת 9.30, 7.30, 5
בן־יהודה הבז איש השלג 9.30, 7, 4.30
גורדון אגרה 9.30, 7.15 4.30
גת אגם הברבורים 9.30, 7.15, 4.30
דקל האיש בעל הנעל האדומה 9.30, 7.15
דיזינגוף 5.30 עליסה בארץ הפלאות
9.30, 7.15 הבזבוז הגדול
חצות – ארמון התאווה
הוד המסורה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין אולימפיאדה עם הזוך 11.30 בלילה
חן 1 „הגוניס" 7.20, 5
9.45 רומן על בכות
חן 2 חברי הדרקון אליוס 7.15, 5 הג'ונים 9.45
חן 3 קאל 9.40, 7.30
חברי הדרקון אליוס 5.00, 2
חן 4 הנוקם 9.45, 7.30
פנטסיה 5, 2.00, 11.00
חן 5 ב"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.25
בחזרה לארץ עוץ 5, 2, 11
לימור כבודו של פריצי 9.30, 7
לב 1 אמדיאוס 9.30, 6.30, 3.30
לב 2 גשר צר מאד 9.30, 7.30, 2.00
מוזיאון תל־אביב לרקוד עם זר 9.30, 7.15
מוגרבי מושלם 9.30, 7.15
מקסים הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15
סינמה 1 תהילה 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2 קולונל רדל 9, 6
סטודיו חברים 9.30, 7.15
פאר רכבת תחתית 9.30, 7.15
פריז ברדי 9.30, 7.15
חסא על סף ביתך 11.45
צוותא נגוע + כמו חלום 8.00
צפון רומן שהחל במלחמה 9.30, 7.15
תמוז - רמת־אביב – 7 שיער 9.30 דמעות של שתיקה
שחף שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15, 4.30
תכלת אהבתו של סואן 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביב מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

יפו

הזירה הישראלית רציחות פשוטות 10.30

ירושלים

אדיסון מכרות המלך שלמה 9, 7, 4.30
אורדין סגור לרגל שיפוצים
אורנע „הגוניס" 9, 6.45, 4.30
בית אגרון 10.00 אצבעוני
12.00 שובו של הגרי
2.30 הדרדסים באים
4.00 אינדיאנה ג'ונס והמקדש האבוד
6.00 בריאן כוכב עליון
8.00 להתאהב
10.00 מופע הקולנוע של רוקי
חצות אינדיאנה ג'ונס והמקדש האבוד
הבירה המסורה אמריקה 9, 7, 4.30
גיל אור רומן בסוח 9, 7
תינוק מזור במשפחה 5, 3
סינמה 1 הנינג'ה 9, 7, 4.30
ספיר הכבוד של פריצי 9.15, 6.45, 4.15
סמדר דון ג'ובאני 9.15, 6.45
עדן מושלם 9, 7, 4.30
רון גשר צר מאד 9, 7, 4.30
מיטשל שושנת קהיר הסגולה 9.15, 7.15

חיפה

אורה הכבוד של פריצי 9.15, 6.45
אורלי ה„גוניס" 9.15, 6.45, 4.30
אמפיתיאטרון הנינג'ה האמריקאי 9.15, 7
ארמון שוטר עם כבוד 9, 6.45, 4.30
בית אבא חיישי ראסטי ג'יימס 11.00 האיכפריה מכה שנית 9.15 7.15
עצמון מכרות המלך שלמה 9.15, 7
חן רמבו 9, 6.45, 4.30
מאר המסולם 9.15, 6.45, 4.30
רבנת 1 בידדי 9.15 6.45
רבנת 2 גשר רדמאר 9.15, 7
קרי־אור רכבת תחתית 9.15, 7.15
רון המסורה אמריקה 9, 6.45, 4
שביט הר הכרמל, שושנת קהיר הסגולה 9, 7
עממי אפוקליפסה עכשיו 9, 6.15

קרית־ביאליק

ספיר אמדיאוס 9.30, 6.30
סבהן בלייד ראנר 9.15, 7.15

קרית־חיים

בית העם הבזבוז הגדול 9.15, 7.15
היכל קוד השתיקה 9.30, 7.15

קרית־ים

ניצן אמריקאית בפאריז 9.15, 7.15

קרית־מוצקין

אוהדת המסורה אמריקה 9.15, 7.15

אשדוד

אסתר הנינג'ה אמריקאי 9.30, 7.15
אשדוד הנוקם 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר המסורה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
מאור העד 9.30, 7
רחל מרדף מתוכנת 9.30, 7.15

באר־שבע

חן הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15

בת־ים

אורדים יער האיזמרגד 9.15, 7
עצמאות מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

הרצליה

היכל המסורה אמריקה 9.30, 7.15 4.30
מלון דניאל הצגה הנבוכה שלא צחקה
4.00 11.00
יער האיזמרגד 9.30 7.15

חולון

ארמון מושלם 9.30, 7.15, 5
2.00 שובו של הנידי
מגדל פנטסיה 9.30, 7, 4.30
סבוי מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30
רינה המסורה אמריקה 9.30, 7.15

טבריה

אביב העד 9.30, 7

טבעון

יהל אור קוד השתיקה 9.15, 7.15

כפר־סבא

עמל הנוקם 7.00 אמדיאוס 9.15
הסיפור שלא נגמר 11.00
חן הבן והאיש השלג 9.15, 7

לוד

אורלי תרגיל למרגל מתחיל 9.15, 7
נוה זית קוד השתיקה 9.30, 7

נהריה

הוד הנוקם 9.30, 7

נתניה

סבהייר גשר צר מאד 9.15, 7
אסתר המסורה אמריקה 9.15, 7
שרון שוטר עם כבוד 9.15, 7
5.00 בחזרה לארץ עוץ

פתח־תקוה

שלום הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15

קרית־שמונה

שניר איזה מין נוער 9.15, 7

קרית־מלאכי

צמרת הנוקם 9.15, 7.15

ראשון־לציון

נעמן הבזבוז הגדול 9.30, 7.15
ראשון הנינג'ה 9.30, 7.15

רחובות

בית העם גשר צר מאד 9.15, 7.15
הדר הבזבוז הגדול 9.30, 7.15
חן חזרה לעתיד 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון ה„גוניס" 9.30, 7, 4.30
אורכן המושלם 9.30, 7.15, 5
לילי כבודו של פריצי 9.30, 7
4.30 בעקבות האוצר הרומנטי
הדר המסורה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
רמבן 1 שוטר עם כבוד 9.45, 7.25
חברי הדרקון אליוס 5.00
רמבן 2 בידדי 9.50, 7.20
ליידן בץ 5.00
רמבן 3 יער האיזמרגד 9.40, 7.30
5.00 שלגיה
רמבן 4 אהבתו של סואן 9.45, 7.25
בחזרה מארץ עוץ 5.00
שביט העד 9.30, 7.15
4.30 גוסטבסמרט

רמת־השרון

כוכב 7, הבלש האמיץ פלטש
11.00, 4.00 לאסי שובי הביתה
9.30 אלגרו נון טרופו

רעננה

אורות חף מפשע 8.00

רמלה

אורן קוד השתיקה 9.15, 7.15

גדרות

בית העם 6.00 נינג'ה

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בתי־מרקחות

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69 — 613862.
קופת חולים כללית — אמסטרדם 7 — 225142.

ירושלים
העמדים — יפו 50 — 253081.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7 — 672288.

פתח־תקוה
קופת חולים כללית — חיים עוזר 904471.

בת־ים—חולון
קופת חולים — עין יהב 2 חולון — 884854.
אהרון — הופיין 52 חולון — 889163.

בני־ברק — רמת־גן
רמת־יצחק — שד' ירושלים 96 רמת־גן — 777506.

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ — טלפונים: 03־433300, 03־433500.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב — 03־284649 בימים א'—ה' בין 21.00 עד 23.00. בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים — בין 15.00 עד 21.00.

אזור חיפה
רחוב הנגב 26 קומה ג' — 04־523566 יום יום. כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלקמקס לכל המשפחה!

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	14־—7־	שלג
אמסטרדם	1—8	בהיר
באונוס איירס	20—26	בהיר
הלסינקי	12־—4־	בהיר
הונג קונג	17—22	בהיר
וינה	5־—5	מעונן
ז'נבה	3—11	בהיר
טוקיו	4—15	בהיר
טורונטו	2—4	מעונן
יוהנסבורג	10—19	גשום
לונדון	11—15	מעונן
ליסבון	11—17	גשום
מאדריד	1־—11	בהיר
מונטריאול	1־—4־	מעונן
ניו יורק	4—6	גשום
סאן פאולו	15—24	מעונן
פאריס	8—11	בהיר
פרנקפורט	2—3	גשום
ציריך	3—10	בהיר
ריו דה ז'נרו	17—25	בהיר
שטוקהולם	5־—0	שלג
שיקאגו	5—6	שלג

swissair

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי עזיר לויצקו — לאשר תכנית ל־2 בנינים ברחוב אידר ירוחב 2548 מגרש 220 שכונת הבולג.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטות למרווחים.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3 חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 8.00 — 13.00.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעוביץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965

גוש 6161 חלקה 145 רחוב גולומב 62 פ. ברושית גבעתיים.
תיק בניה מס' 1538

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת לצד רחוב גולומב, ו־4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת לצד רחוב ברושית, עם הקלה של 6% באחוזי בניה + 5% מעלית + 1¼% עבור תוספת קומה והקלה. סה"כ 102¼%.

בהתאם לתכנית המתאר מותר להקים באזור זה 3 קומות עם 90%.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
תאריך דצמבר 1985

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי — בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת ים בקשה למתן הקלות בניה על החלקה מס' 253, גוש 7155 הנמצאת ברח' יוספטל 73.

לפי תכנית מפורטת נמצאת זו חלקה הנ"ל באזור מגורים ב'. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם לכלול חלק מחדר המדרגות בקומה ד' בשטח הדירה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהרן קינמון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים
26.11.85

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב—יפו

בהתאם לסעיף 149 הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור להקלה לאחוד וחלוקה של חלקות 3, 8, 9, 16 ו־17 בגוש 6968, שבתוכנית בנין ערים 1991 (תסריט מס' 205). למי שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בשדרות בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה,
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבנית העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר קובי שלזינגר לאשר תוספת בניה ברחוב הנקין מס' 45 חלקה 129 בגוש 11200 רמת־רמז. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:

1. עודף שטח בניה של 9 מ"ר מעל למותר.

2. חריגה למרווח צדדי של כ־30 ס"מ לכיוון מערב.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעוביץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר לוי יוסף לאישור בדיעבד של צריף שמש בבית לדירה, ברחוב ויצ"ו 18, חלקה 25 בגוש 10762, כרמליה. הבקשה כרוכה בעודף שטח מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעוביץ
מהנדס העיר

"דבר" של היום הוא דבר חדש. המלץ עליו בפני ידידך.

ספר מספרית דבר- כמו שיחה עם אדם חכם.

פועלי כל העולם – אנחנו ממשיכים. מה איתכם?

דבר אחר

— מודיעין, שלום.
— שלום. אפשר לדעת מתי תהיה מלחמה עם סוריה?

א: תגיד, מה רוני מילוא יעשה כשהוא יהיה גדול? ● ב: כשהוא יהיה גדול, הוא יהיה חיים קופמן ● גליון מס׳ 118 ● כ״ח כסלו, תשמ״ו ● המחיר: 1 לגר

קונצנזוס
מארח

בין לב״י לוקנתרום 45 שנה מיותרות

(דברים שנשא הנוער ארם נגנש, יו״ר האגודה להגנת אנוש, בכנס הרוחה שהתקיים לבעיית הפנאי במדינת ישראל).

אורחים נכבדים:

בעיית הפנאי הפכה להיות אחת הבעיות המרכזיות בהן מתלבטת מדינת־סער באורח כל־דינת ישראל. וכדי למקד את הדיון בנקודה העיקרית, הייתי אומר כך: ״על המדינה לנסות ולמתור את בעיית הזמן החולף, בין התקופה שהאורח הוא חייל ועורכים לכבודו ״טלתרום״ למען לב״י — ועד התקופה המאוחרת הבאה, שבה הוא נהנה גם ה״אלטרנום״ או ״הטלתרום״ לזקן. שנים אלו הן היום כ״ה״ כלי״ה של הבעייה ועד לפני זמן־מה הרי התרונות שנמצאו לה״...

יש כמובן עוד כמה קבוצות עתירות זכרונות, שמבחינתן שנים אלו שבין לב״י וה״אלטרנום״ אינן ״שנים מתות״ ...

איש בשורה אני היום הזה. לאחרונה עלו כמה הצעות לבעיה כאובה זו והנה רשימת כמה מן הפתרונות:

א. משרד האכבלה בדרום הארץ.
ב. משרד האכבלה במרכז הארץ.
ג. משרד האכבלה בצפון הארץ.

זאת בשער ליוזמה הממלכתית. אבל בכך אין די.

דברי זקני צפת לא זוכרים ״טלתרום״ מוצלח כזה

חזר מהבוקר: 1000 זקנים ישנים – זקן חדש אחד

הצלחה גדולה למפעל ההתיישבות של דקל

ימין לשמאל: במשרד הבט־חון מרימים כוסות להצל־חתו של סגן שר הבטחון ל־ענייני התיישבות: כבר מ־יום מינויו של מיכאל דקל כאחראי לענייני התיישבות רואים בשטח פירות: שלו־שה (ויגדי, מלכה וצור) כבר יושבים ובקרוב צפויות הת־יישבויות נוספות.

חוק כלים שלובים לקריאה שניה בכנסת

— מאת קלוד מסקל, סופר ״דבר אחר״ לענייני חוקי הכנסת והמשפט

סיעת הליכוד בממשלת הרוטציה מאיימת בפרוק הקואליציה, אם לא יתקבל בכנסת לאלתר חוק הכלים השלובים 1985, לשמירת האיזון הממשלתי.

על־פי הצעת החוק שהעלה חבר הכנסת של הליכוד ...

בר לב: ״קופמן טיפס על עץ גבוה מדי״. עוזריו של קופמן: ״דקל הוא לא העץ הכי גבוה שקופמן מסוגל לטפס עליו״.

הקוף מצפון תל־אביב, שבנוי מ־800,000 אבני לגו, טיפס השבוע על עץ גבוה מדי. רק בהתערבותם של שוטרי מחוז תל אביב הוחזר הקוף על כנו. במסיבת־עתונאים ש־נערכה לרגל הקוף חזר שר המשט־רה והדגיש, כי חילוץ הקוף לא נבע משום שיקולים פוליטיים.

ילד השתגע והוריו פשטו את הרגל

— מאת יהודה נשוי, כתבנו לענייני הנפשה והנשמה —

ילד ישראלי ממוצע (השם שמור במשרדי הכרטיסים המזכרתיים) ...

בגלל הוזלת השמן יוארך נס חנוכה ל־16 ימים

בכל יום מהימים לנר שהשמן יוזל, או אני רוצה לשאול: כששמן סוף־סוף יוזל כבר — זה יהיה גם או זה יהיה גם?

בתגובה לשאלה זו אמר מי שאמר במשרד התעשיה, כי ירידת מחירי השמן בתאפשרה הודות לעלייה מחירי הסוכריות.

פסוקו של חנוכה

יצחק המודעי היה אומר: ״כל העולם כולו שקל צר מאד והעיקר גלא לפחת כלל״.

דבר אחר

עורכים: שלמה גינר, יצחק ברנע, תרזה איזנברג, זכי קרסן, אהרן שמי.
אורחים (מן המניין): פרופ׳ יצחק קוגמן, פרופ׳־חבר אבנר כץ, דצמ׳ ערבה קפלן, דיר יוד עולמי, P.H.D מאסטר מ־B.B.C. מיניסטר יוני גרשטין, דוקט׳ אבר אל־באבה.

המעצב: שמשון צ.

המערכת אחראית, אבל לא על מעשיה.

ראיתי זקנים מאושרים
(הפרוטוקול של זקני ציון)

פעם ראיתי איש מחייך והלכתי אחריו.

ראיתי איך הוא מחייך, כשהוא משלם שליש ממשכורתו הצנועה לביטוח הלאומי.

הלכתי אחריו עוד כמה שנים וראיתי אותו מחייך גם כאשר פוטר מעבודתו, בגיל 65.

הבטתי בו כשעמד שעות בדואר כדי לקבל את קצבת הזקנים, וראיתי אותו מחייך בשעה שקיבל את הצ׳ק שהספיק לו כמעט לקנייית סיגריות.

מאוחר יותר, באותו ערב, ראיתי איך בדרך הביתה שודדים אותו ואיך הוא מחייך.

ראיתי אותו רץ אחרי האוטובוס בקו 5 ומחייך כשהכרטיסן מזרז אותו בגערות, בליווי קולות ה״טששש.... טששששש...״ של הדלתות האוטומטיות. הדלתות מחצו את זיקנתו והוא חייך.

הוא חייך — ואני הלכתי אחריו.

והוא חייך גם כאשר ילדיו ירדו מהארץ, כדי שלא יצטרכו לטפל בו.

ואז, כשראיתי אותו בחדר השכור, מתחמם מול מכשיר הטל־וויזיה ומחייך, אמרתי לו:

״סבא, הלכתי אחריך כמה שנים מבלי שהרגשת בי — וכל הזמן ראיתי שאתה מחייך. למה חייכת אז, כשפיטרו אותך?״

״משמחה חייכתי״, אמר לי הזקן. ״לא יכולתי לעלות לקומה השישית, שם היה מקום עבודתי — ומכיוון שלא היתה שם מעלית, שמחתי שפיטרו אותי״.

״ולמה חייכת למראה הצ׳ק העלוב מן הביטוח הלאומי — וזה אחרי ששילמת להם כל חייך שליש מהכנסתך?״

״חייכתי, כי חשבתי על הבית היפה והלאומי שהביטוח בנה לעצמו ושמחתי כשנזכרתי כמה פקידים הוא מפרנס״.

״ולמה, סבא, חייכת כששדדו אותך?״

״זה היה חיוך של אושר. חשבתי לעצמי: אם הייתי תיירת, הרי גם אנסים אותי״.

״ולמה המשכת לחייך כשהכרטיסן מזרז אותך בגלל זה?״ שאלתי.

״כי שמחתי שיש לו עבודה...״

״ולמה חייכת כשילדיך עזבו אותך וגסעו לארץ זרה?״

״שמחתי שטוב להם ...״

״לא״, אמרתי, ״זאת לא סיבה. אולי בכל זאת תנסה להסביר למה אתה מחייך?״

״זה נכון״, אמר הזקן, ״שלוקחים את מיטב כספנו, דוחפים אותנו, שודדים אותנו — אבל אני בכל זאת שמח שאני גר כאן. איפה יש בכל העולם מדינה שמטפלת ככה בזקניה? ראית את הקריינים בשידורי הטלוויזיה ...

עם נפלא יש לנו. איך אפשר שלא לחייך?״

האמרגן מושה גימיק
גאה להציג
את

הפסטילוקש

נותרו עוד 10—15 כרטיסים (ממש כרגע מודיעים לי שנשארו רק שמונה)
ל־

פסטיתרום

פסטיבל הילדים היחיד, חזק יותר מהפסטיגוצלי ומהעוצליגל עם:

יעקב ג׳יקי אבו״שרייבר

האנס חובב הילדות וחביב הילדים בשיר, שנכתב על־ידי אחותו חזונה מ.ל.
״בובלה בואי ל...״

★ ★ ★

אבי ג׳ינקמן (ג׳ינקי)

אחרי 15 שנה קוקאין ועוד 15 שנה של קוקאאוס, הגיע אלינו בסערה עם שירו:
״קוקו השוקו״

★ ★ ★

אביבה סוזט־קרפ

הייתה מכורה לדבש ולנגרים בהופעה מחודשת בשירה חידוש:
״השפשפן הקטן״

★ ★ ★

זכריה ג׳חנון

יליד כרם התימנים בליטא, P.H.D בחירואין, L.S.D בדם, חוזר לארץ אחרי תיעדרות של שבועיים בשירו:
״סבתא שבטה״

אל תתן לילד שלך להגיע לנר שמיני בלי הפסטילוקש

הידעתם כי במחלקת הסרטנים כלולים למעלה מ־30,000 מינים? / אבנר כץ

כבר שלושה ימים ושלושה לילות רצופים יורד הגשם ורית כבד של ריקבון עומד באוויר, אולם אותי הגשם הזה כלל לא מעניין, גם לא הריקבון.

עניינים חשובים וגדולים לאין־ערוך מזה מעסיקים אותי ברגע זה.

שוכב אני על מיטתי ולידי, על הכסא, מונח הסלקון ולצילצולו אני ממתין — יודע אני כעליל כי הוא בוא יבוא. אני בטוח בכך הבטחון הזה נטוע בי כה חזק עד כי הדבר גורם לי לכאבים של ממש בכל חלקי גופי ובמיוחד כואבות לי שתי רגלי.

השעה היא שעת ערב. ארבע, ליתר דיוק. ולא סתם מציין אני את השעה המדויקת, שכן באותה שעה עצמה לפני שנה חסר שבוע, צילצל הטלפון בביתו של אורח מג׳רזי ...

״ערב טוב״, הכריז קול גברי עמוק מעברו השני של המכשיר. ״אני שמח לבשר לאדוני כי החברה אותה אני מייצג החליטה להעניק לו מליון דולר ...

והנה, אלו הן השאלות שלו היה צריך סינקלר הנרגש לענות. שאלה ראשונה: באיזו עיר ...

מתקן, אמר לי האורח, ההחלטה של הטלפון.

...

קודמה, בירת שבט הפולוצ׳אנים הנוצע ומי הוא הפולוצ׳אני אשר יעז ולא יידע כי בשנת 1971 היו בעיר זו 65,000 תושבים.

ובאשר לג׳ון ארבתנוט אומר רק זאת — היה הוא הסטיריקאן הנערץ עלי מכל ורבות צחקתי למקרא ״זכרונותיו של מרטינס סקריבלרוס״, שעיקרם היו פרי המצאותיו המבריקות והמשעשעות ושאותן שאב מעולם הרפואה, שהיא ורק היא היתה עיסוקו משני והיטיבה זאת לדעת המלכה אן שבה טיפל ארבתנוט במסירות כה רבה.

אבל לא אני נשאלתי על כך. לא אלי צילצלו פעמוני מיליון הדולר. קולם של אלף אלפי פעמוני התקווה לא בחלל חדרי העלוב הדהד, כי אם בחדרו של אמיגראנט, בור ועם הארץ.

נכון, מתוסכל הייתי עד אין קץ אך לא מיואש. נסער הייתי אך לא חסר אונים. לא לא, בשום צורה ואופן לא חסר אונים. ידעתי, כאמור, כי יבוא יום וגם אלי ידבר הקול העמוק. גם למשמע אוזני ינפנף איש הקושיות באין־ספור שטרותיו הירוקים ר־כאשר יבוא הרגע בו ינחית הוא עלי את שלוש שאלותיו, לא יהיה רגע זה בבחינת ״כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא״. אוהו אבוא! אבוא גם אבוא. כגיבור חיל אעמוד מנגד ללא חת והחרב חדה בידי ובה אתיז בזה אחר זה את שלושת ראשיו של צרברוס, הכלב המגעיל אשר על שערי שאול.

שלוש מאות חמישים ושלושה ימים תמימים פקדתי את כל ספריות הארץ. לא פסחתי על אחת. יום אחר יום עבור תחת ידי אנציקלופדיות ולכסיקונים ומילונים ואטלסים וספרי היסטוריה ומדע וטבע. עשיתי לילות כימים ודחסתי לתוך תא מוחי אין־ספור עובדות ורסיסי עובדות ורסיסי־רסיסי עובדות. מספרים, שמות, נוסחאות. דבר לא נעלם ממני. תידעתם, דרך משל, כי מחוז אואסקה שבצפון ספרד ומחוז סראגוסה שבמרכזה ומחוז טרואל שבדרומה שווים הם בגודל שטחם? ושמא יעניין אותך לדעת כי את תהליך הצביעה הסינטטי אשר בו אנו צובעים את אריגינו המציא לא אחר מאשר ויליאם פרקין? ולא פחות מורות העובדה שאת הסטנוגרפית המציא העבד המשוחרר מרקוס טוליוס כבר בשנת 63 לפני הספירה! עובדה מאלפת זו ואחרות נשארות היו עלומות לגבי דידי אלמלא עיינתי בשקידה כה רבה בספרי האנציקלופדיות.

ובאמת עתה אינני דואג יותר. הגשם יכול לדפוק לו על חלוני ככל שיחפוץ. אני שוכב על מיטתי וממתין לצילצול העושר והאושר, ויכול אני לומר בבטחון מלא: ״שלושה מי יודע — שלושה אני יודע״ ומיליון אדע גם אדע לאחר מכן. שלום.

נ.ב. ורק עתה כאשר חוזר אני ומשנן שוב ושוב את אלפי הפרטים גדולים כקטנים. חוזר ושנן, חוזר ושנן, נוכח אני לפתע לדעת, ולחרדתי הרבה, כי אינני בטוח כלל וכלל האם טחבית־הים נמנית עם מחלקת הסרטנים העילאיים או שמא נמנית היא חס וחלילה עם מחלקת הסרטנים התחתיים.

אוי ואבוי לי. אנא אני בא. איך קרה לי דבר שכזה. הו אלוהים היושב במרומים, עשה נא עימדי חסד ושתחידונאי עתיר המיליונים הזה רק לא ישאל אותי על טחבית־הים הארורה, שכן זקוק אני לכסף הזה באופן הדחוף ביותר ולמה אשקר.

הערת המערכת: תוענק למר כץ באופן אישי, במסיבה שיערכו מר כץ ורעייתו לרגל זכיית מר כץ בפרס ע״ש נחום גוטמן.

לגעת ברוח
מדורו של א. הבל

המשך מעמ' 1

ח"כ קופמן: לו ב־1973 היו מקשיבים למה שאני אומר היום – קו בר־לב היה עדיין בידינו

— מאת אסתר בלגינא (קיש) —

50 ילדים מעיירות פיתוח בני מ־250.000 אבני לגו ומ־60 קופמנים עשויים פי.וי.סי. גועקצה, קר־ביצורים חדש (המשך בתגוות הצעצועים המוב־חרות בכל הערים הגדולות ועיירי הפיתוח).

מודעי: אין כל כוונה לפחת השקל

— מאת כתבינו אברהם ויינפרוטה, משה פיזותהה, אלברט פיסקאלי, מוני מרי, מרטין שקל־גרופר, יעקב בן־אלף ותקווה בת־אלפיים —

כתבנו המיוחד במשרד האוצר מוסר לכ־תבנו שמחוץ למשרד, שזה נכון מה שמודעי אמר שאין כוונה לפחת את השקל, כי מזמן כבר יש החלטה לפחת אותו.

פרשת השבוע

כִּי תִיקַּח

פרשת השבוע, פרשת „כי תקח", פרשה מענ־יינת המספרת על 11 בכירים באוצר שמקבלים שירותים רפואיים בחו"ל ובחינם.

במרכז הפרשה (ממש באמצע) ניצב הפסוק „לא תחסום שור בדישו". פירושים רבים ומ־אלפים נתנו לפסוק יהודי נאה זה. יותר מכל הפירושים מקובלינו פירושו של רבי שכורק וכך היה גורס: „לא תחסום שור בדישו מאי קאי משמע לן? הווה אומר, כיוון שאדם עובד במקום שעובד, לא ימנע עצמו מכל טוב המ־קום. ולראיה: חיילי חיל האויר מקבלים אויר בחינם, חיילי חיל הים יכולים לרחוץ בים מתי שהם רוצים ובחינם, עובדי חברת החשמל מקב־לים חשמל בחינם — וכך גם מצינו, כי עובדי האוצר הבכירים מקבלים כסף כמה שהם רוצים ובחינם".

זקני חב"ד הביאו לבגין סופגניה שמורה

— מאת כתבנו יהודה (יוש) בן־שטח —

עם פרוס חג הסופגניות ובמסגרת ה„טלתרום" ביקרו חמישה מזקני חב"ד ברח' צמח 1 והביאו למר מנחם אב בגין שלוש סופגניות שמורות, עבודת־יד, כנגד שמונה נרות חנוכה. מר בגין הודה נרגשות לאורחיו, באמצעות מתורגמנו מר דן קדישאי (מרידור) ובתמורה קיבל שמי־כה לרבנות.

כתבנו, ששאל לשלומו של בגין, נענה כי מר בגין חש בטוב, מתפקד, מגיב לנעשה סביבו ושגם הוא סבור, כי מחיר הסופגניות הוא דבר חמור מאוד והוא מתעניין לדעת למה לא קרבו את הכלים.

אַלֶף בֵּית

א: תגיד, מתי כבר יהיה הפיחות הזה?

ב: איזה פיחות? איך אתה יודע בכלל ש־יהיה פיחות?

א: מה זאת אומרת? הרי מודעי אמר שאין כל כוונה לפחת את השקל.

ב: או אם אין כוונה — מה פתאום שיהיה פיחות?

א: נו, זהו. זה הרי כמו כל דבר שהממשלה עושה. יעשו את זה בלי כוונה.

דעת יחיד

ונכנס שילנסקי - יצאה שמות

שוב סופקה לנו השבוע, מן הגו־רן ומן היקב, הוכחה כי אין כמו יין לשמח לבב אנוש.

בקונגרס היינניס שנערך השבוע בחסות ח"כ דב־בער שילנסקי, אמר מר שילנסקי את הדברים הבאים: „המתהרת היהודית היא יין משו־בח, שצריך לשחרר אותו מן הבק־בוק, כדי שכל ארץ־ישראל תטעם ממנו".

והנה, אף כי אין חולק על עצם החכמה המסתתרת היטב מאחורי מלותיו של הקונגרסיר הנכבד, דר־מה שלעתים מרוב דב אין ראים את השילנסקי, והבל.

ובמה דברים אמורים? זה לא כבר, לפני שנתיים בערך, בשנת ה־בציר הטובה, עלה כבר היין הטוב הזה על שולחננו — ועד עצם היום הזה יש כמה משותיו שאינם מפוכ־חים ללכת כמה מאז טעמו ממנו, ולאח־רים עלה היין המשובח הזה לראש.

זאת אף זאת: שוק היין דחוים משופע בסוג זה של יין, אם מיק־ביהם של אברנידאל ואבריאל־עבאס, אם ממרתפי של אשף ה־יינות יאסר ערפאת.

צודק איפוא דב שילנסקי: היין משובח וראוי שיעלה על שולחן רוזנים — אלא שהעם עדיין לא חשבוה דיו. ועל כן יש לעשות אחת מן השתיים: או להשאיר את היין במרתפים שבהם הוא משומר ול־חכות לימים טובים יותר, או לשח־רר את היין ולהכניס את העם לת־היו, עד אשר אפשר יהיה לטעום ממנו בלא לירוק.

ד. יחיד

פוזיטיב

(לחג האורים)

אהרון שמי

כותרות ראשיות

● **עסקת חילופי מרגלים בין ישראל וארה"ב:** [illegible]

● **הסופגניות הוזלו השבוע** ב־12% בגלל הורדת מחיר ה־שמן והתייקרו ב־25% בגלל העלאת מחירי הסוכר וה־ריבה.

● **ועידת רק"ח קיבלה במחי־אות־כפיים** את הודעת נשיא המדינה על מתן החנינה ל־שניים מנאשמי המחתרת.

אמנות פלוס

אני, אשתי והמכונית

יום אחד אמרה לי אשתי: „הגיע הזמן שנקנה לנו מכונית". היא יודעת, אשתי, להגיד דברים בפעם הראשונה כאילו כבר אמרה אותם מאה פעמים לפחות, וכאילו אני סרבתי להסכים לכך במספר הזה פעמים. „את רוצה מכונית?" שאלתי. „כן", ענתה אשתי. „ומי לדעתך ינהג במכונית הזו? הרי לשנינו אין רשיון נהיגה ונדמה לי שגם כשרון לעיסוק המתיש הזה אין לנו". „תפסיק עם השטויות שלך ותמצא לנו מורה טוב ותסדר שלא נלמד ביחד כדי שלא תעצבן אותי בזמן השעורים, ותתחיל להתעניין ברכישת מכונית והגיע הזמן שתהיה גבר."

מצאתי מורה, חבר לשעבר, הצלחתי לגרום לו שיראה בהצלחתנו לעבור את הטסט אתגר ל־מקצועיותו. התגריתי בו. אמרתי לו: „לא כדאי לך ללמד אותנו. שנינו ניכשל בטסט גם אם ננסה עשרים פעם", והוא בביטחון רב ענה לי, „אל תצחיק אותי, כבר היו לי מקרים הרבה יותר קשים מכם".

בסופו של דבר לא היינו מקרים מעניינים או קשים במיוחד. כמו רוב האנשים שלא יודעים לנהוג עברנו את הטסט בהצלחה. אשתי עברה בפעם השניה, כי בראשונה היא התרגשה מדי ואני עברתי בפעם הראשונה כי הבוחן התרגש מדי. הוא כל כך שמח לחזור למשרד הרישוי בשלום עד שהחליט לא לסכן את עמיתיו ה־בוחנים. מה גם, שבמשך כל הנסיעה דיברתי ללא הפסק, נתתי הוראות לעצמי, פניתי שמאלה או ימינה לפי פקודות שלי עצמי, ובסופו של דבר גם סיכמתי את רמת נהיגתי בהגדרה ה־צנועה: „לא רע". הבוחן הרגיש, כאמור, כאילו הוא עצמו עבר מבחן קשה.

קנינו מכונית שהתאימה בדיוק לרמת הנהיגה שלנו, מה שקוראים, מכונית אוטומטית. היא עצרה לבד ברמזורים אדומים ושם גם נכבתה לבד וגם סרבה להידלק באופן אוטומטי. ה־בגאז' נפתח מתי שהוא רצה — לא שהרגשנו בזה, אם כי קצת התפלאנו שהראי נראה תמיד ירוק למרות שנהגנו בתוך העיר. דוושת הדלק היתה נלחצת ברצון אבל לא חוזרת למקומה אלא במשיכה ידנית, החלונות נפתחו רק בפעם הראשונה ומאז חיו הידיות בתא הכפפות; ה־וישרים פעלו ללא דופי, בדרך כלל. המשכנו לנסוע במוניות או באוטובוסים אבל היתה לנו מכונית משלנו. לפעמים נסענו לבקר אותה במוסך, לפעמים רק טלפנו כדי לשאול מה שלומה, לפעמים שום דבר לא קרה במשך יומיים רצופים ואז היינו מחליטים לצאת לטיול, שהרי המכונית מצויינת כמו חדשה.

אשתי היתה מתיישבת ליד ההגה ומיד היתה אומרת: „תעשה לי טובה". ניכר היה שטרם החליטה איזה טובה אני מתבקש לעשות למענה. במומחיות של מי שהצטיינה בלימודי הנהיגה שלה היתה חוגרת את חגורת הבטיחות, מתקינה את המושב, בודקת את הוישרים, מפעילה וסוגרת את הרדיו ושוב אומרת: „אני מבקשת ממך, תעשה לי טובה!" אחר כך היתה בודקת אם ידית ההילוכים באמת בניוטרל ומחליפה את כל המהלכים לנסיון. „אני מבקשת ממך אל תדבר. אני לא יכולה לנהוג ככה. הכי טוב שתשב מאחור. כשאתה לידי אני בכלל לא זוכרת מה עושים". בסופו של דבר הצליחה אשתי להתניע את המכונית. ההתנעה היתה עולה לנו כחצי מיכל דלק ואז יצאנו לדרך.

ודאת עליכם לדעת, גבירותי ורבותי: קשה נכבד, שלמרות שאשתי לא היתה נהגת טובה במיוחד היא היתה אלופת הארץ באיתות. במשך שנתיים ימים מיום שרכשנו את הגרוטאה [illegible]

[illegible]

יוד מולני

רב פרס מצטבר
הכרטיס שמכניס מיליונים לכיס
360 מיליון
מכניס השבוע לכיסו של זוכה יחיד, ללא שותפים
בריך פיס בחיים.
ההגרלה ביום ה'

ארץ חרדה

רשמי ביקור בספארי

הונדערט גייטס פארק

[illegible]

[illegible]

בכניסה לספארי קידמו את פנינו שלטים רבים:

זכור: אתה נכנס לאיזור זה על אחריותך בלבד!

אסור בשום אופן להאכיל את החיות. רק לתת להן כסף!

אין כניסה בשבתות. רק בימי הביניים!

במקרה של התקפת חיות, ברח דרך אחד ממאה־השערים שנועדו לכך.

[illegible]

[illegible]

על המפה

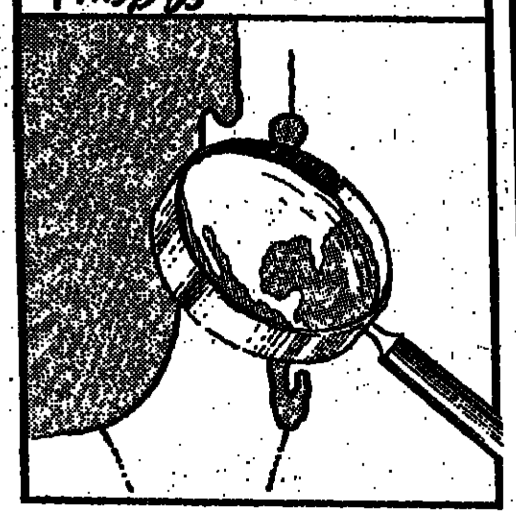

אבו אל־בנאת הירושלמי

גאולת קרקע

הַקַּרְקַע מוֹעֶרֶת,
הַקַּרְקַע לוֹחֶשֶׁת,
מִתַּחַת לָרֶגֶל
הַקַּרְקַע נִשְׁמֶטֶת.
בְּרֹאשׁ הַגִּבְעָה,
עוֹד שֶׁלֶט וְדֶגֶל —
וְרוֹאִים אֶת הַנּוֹף
עַד הַחוֹף בָּעֶרֶב.

בְּרֹאשׁ הַגִּבְעָה
לֹא יָקוּם אֲתַר־נֶפֶשׁ.
רָאִינוּ מִכָּאן
אֵיךְ מַמְרִיא אֶל הַחֹפֶשׁ
מָטוֹס הַקַּבְּלָן,
אִישׁ חָזוֹן וּבוּרְסָה,
עִם הַכֶּסֶף הַטּוֹב,
הַכָּבֵד שֶׁעָשָׂה.

הַקַּרְקַע נִסְחֶפֶת,
הַקַּרְקַע טוֹרֶפֶת,
בּוֹלַעַת דוֹלָרִים
כְּמוֹ מְטֹרֶפֶת.
חֲלוֹם בַּנְקָאִי
בְּהוֹרָאַת־קֶבַע
בְּכָחוֹל וְלָבָן —
זֶה נִקְרָא אֲסוֹן־טֶבַע.

וְנִרְאֶה שֶׁכְּאִלּוּ
בַּקַּרְקַע שֶׁקָּנִיתִי
יָקוּם בְּקָרוֹב
בֵּית־קְבָרוֹת פּוֹלִיטִי.

אַלֶף בֵּית

א: תגיד, למה קופמן מגן כל כך על דקל?

ב: כי דקל הזמין מקופמן אלפי בתים מאבני „לגו" להקמת התנחלויות.

א: „לגו"? למה דווקא מ„לגו"?

ב: שיהיה קל לפרק.

ב: בסדר, אבל למה לא מ„אבני פלא"? זה הרי יותר בזול.

ב: נכון. „אבני פלא" באמת יותר זולות — אבל מה לעשות שמ„אבני פלא" קופמן לא מרוויח, כי הוא סוכן של „לגו"?

התנצלות המערכת

מערכת „דבר אחר" מתנצלת לפני קוראיה על הטעות שנפלה בגליוננו ה־קודם (וממנו הועתקה לשאר העתונים המובחרים בארץ ובעולם).

בידיעה „התקן־תוך־רחמי הותקן ברחמה של בתו של איש־ציבור ידוע" נפלו שלוש טעויות:

א. המדובר הוא לא באיש־ציבור, אלא באשת ציבור.

ב. הוא, (צ"ל היא), לא ידוע בציבור, אלא ידועה בציבור.

ג. התקן לא הותקן ברחמה של בתו (צ"ל בתה) אלא ברחמו של בנו (צ"ל בנה).

הפועל ת"א ינסה להכניע הערב בקוראץ' את שאלאן

המשחק ב־8.30 באולם הכדורסל באוסישקין

מאת יעקב פתאל

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א תקיים הערב ב־8.30 את משחקה השני בבית רבע הגמר בגביע קוראץ' כאשר תארח באולם הפועל באוסישקין את קבוצת שאלאן מצרפת.

שתי הקבוצות זכו בשבוע שעבר בהתמודדויות ביתיים והן צועדות בראש הטבלה. הפועל ת"א עשתה זאת במשחקה עם אלופת אירופה בעבר האיטלקית קבוצת באנקו רומא. הצרפתים ניצחו בשבוע שעבר את בוסנה סרייבו מיוגוסלאביה רק אחרי הארכה. במעניין הוא שהצרפתים קלעו ב־5 דקות ההארכה 20 נקודות על כך מסר המאמן הצרפתי. גדי — 9 ציצרו — 10.12.

לקבוצת שאלאן זו הופעה ראשונה בגביע קוראץ'. היא לא נמנית בין קבוצות הצמרת בארצה. המקום הטוב ביותר שלה הוא המקום השישי.

"כל נצחון שנשיג בשלב רבע הגמר הוא הישג בשבילנו" אמר אתמול מאמנה הצעיר של הקבוצה (34) מישל קומו שהיה בעבר שחקן בקבוצת קאן. קומו מאמן את הקבוצה ארבע שנים והיא מיצגת עיר בת 300 תושבים. הערב נגד הפועל ת"א אנו מקווה לנצח ואם לא אז להפסיד בהפרש קטן. ככל האפשר. אבל לשלב רבע הגמר הגיעה הקבוצה אחרי שניצחה במפגשים הכפולים את ליגאר מבלגיה והאוקיא אתונה. אין ספק שהישג זה מצביע על יכולתה של הקבוצה במשחקי חוץ. הלשענת על שלושה שחקנים אמריקאים. לשאלאן יש כח־קן אמריקאי מתאזרח בשם ארני סיגרס, שני שחקני החיזוק האמריקאים הם לאנס ברייליד שגובהו 2.08 מ' וקוין פיגרד שהקלבן שגובהו 1.96 מ'. בקבוצה משחק רק שחקן בין־לאומי אחד זה ללואב לוסלה הוא הרכז ולארי דמודיק. יתר שחקני הקבוצה הם צעירים וחולקם נמנה על סגל הנבחרת.

מאמן הפועל ת"א פנחס גרשון סבור כי קבוצתו תוכל להשיג הערב נצחון שני, דבר שיגביר את סיכוייה להאבק על כרטיס העליה לחצי הגמר. גרשון לא מתרשם מהיכולת הגלה שהפגינה קבוצתו במשחק הליגה האחרון נגד מכבי ר"ג שבסיומו ניצחה בהפרש של שמונה נקודות בלבד. גרשון מאמין, כי חניכיו ינצלו הערב כמו שהם עשו במשחק בשבוע שעבר נגד באנקו רומא. באשר להרכב הפותח לא יבצע גרשון שינויים וימשיך להשען על החמישיה הקבועה הכוללת את ויליאמס, פרסר, לאנגבי, ביטרמן ופרישמן.

את המשחק ינהלו השופטים ירמן משוודיה וקפולי מתורכיה. הפיקוח יהיה קיס מאנגליה.

המאמנים החליפו כרטיס

מאמני הפועל ת"א פנחס גרשון ושאלאן מצרפת מישל קומו ניצלו אמש את מסיבת העיתונאים שנערכה, ערב המשחק באולם הפועל באוסישקין כדי להחליף כרטיס על יתר היריבות בבית רבע הגמר.

המאמן הצרפתי הגיש לגרשון קלטת וידיאו ממשחק קבוצתו שהיה בשבוע שעבר נגד היריבה הבאה של הפועל הקבוצה היוגוסלאבית בוסנה סרייבו. גרשון השיב, כי הוא יכול לתת לעמיתו הצרפתי קלטת וידיאו המכילה 15 דקות ממשחק הקבוצה נגד באנקו רומא. המאמן הצרפתי הסתפק גם בכך וקבה במהירות את ההצעה של גרשון. כיוון שהחלפת המידע תעשה רק אחרי המשחק בין שתי הקבוצות.

חוסר וודאות בין שחקני מכבי יבנה

מאת ניסן פרידמן

חוסר הוודאות ממשיך להיות בשחקני מכבי יבנה. אתמול אחרי האימון היומי, הם היו אמורים להיפגש עם היו"ר המתפטר, ישראל גרייקר, בתקוה כי כל ההנהלה המתפטרת תחזור בה מההתפטרות ותשוב לתפקד.

סגל המירים, חיים הגרי, הודיע להתאחד אתמול מכח היריגותיו על שוב ההנהלה. הקורסה. אולם עד שעות הערב נותרו השחקנים קרועים מלגלג ומבוכה. איש לא בא לדבר איתם. באימון השתתפו כל השחקנים. היה זה אימון רגיל בלי חיוכים. ולפניו ראה כי השוער הצעיר, פרדי לנגר ישוב להרכב הפותח במקום יצחק לוי הודיע שפסף ריבליגה ביפנקיא.

ח"כ בן־מאיר טוען שהפועל ת"א שילם מס־הכנסה

מאת סופר "דבר"

בעקבות ביקורת על מוסצה־צד־על ת"א—יפו, כאילו לא העבירה עליית ניכויים למס־הכנסה במשך חמש השנים האחרונות — טוען מבקר המרכזה לשעבר ח"כ דב בן־מאיר, כי הדברים אינם נכונים.

במכתב אל אריה נחמן, מ"מ יו"ר ארגון עובדי עת"א, אומר ח"כ בן־מאיר: "אני מבקש אותך לרפא מבקר ההסתדרות של הפועל ת"א, שפורסם ביולי 1984 מהודיה מתברר, כי סניף הפועל ת"א היה הסניף הראשון שהסדיר הסדר למס־הכנסה. יתרה מזאת: לכל עזבה, לכל שחקן ולכל מאמן — נפתח כרטיס אישי בנוכר של מס־הכנסה והוא יכול היה למשוך משם 106 מהנגבוריות בכל שנה".

ח"כ דב בן־מאיר מציין, כי סך תרומותיו של הפועל ת"א למס הכנסה לסוף יולי 1983 הסתכמו ב־6 מיליון שקל — תהינו 70,000 דולר.

הגרמנים מתכוננים לדיונים נגד שוודיה בלי בקר

נבחרת הטניס המערב־גרמנית לגביע דייויס נכנסה אתמול לתכונה אימונים במינכן לקראת משחק הגמר נגד שוודיה שיתקיים בשבוע הבא, בהעדרו של אלוף ווימבלדון, בוריס בקר.

בקר נופש כרגע בשוויץ ולקראת סוף השבוע הוא עומד להשתתף בסדרה של אירועים במסגרתם יוענקו לו תארי כבוד רבים.

בינתיים קבעו השוודים (שיגיעו למינכן בשבת) את הרכב נבחרתם למשחקים. ההרכב כולל את אלוף אוסטרליה הטרי, סטפן אדברג, המפסיד בגמר הטורניר במלבורן מטס וילנדר וכן אנדרס יארייד ויואקים ניסטרום.

הנבחרת המערב־גרמנית כוללת בנוסף לבקר את מיכאל וסטפאל, אנדראס מאור והנס־יורג שוואייר.

חוסר טעם

הסנטיה, מתוג לאמר, צבורת את בוא הסוף. נראה, כי קבוצת הכדורגל של הפועל ר"ג תהיה מן סנוניות המבשרת כבר עתה עידן חדש בכדורגל הישראלי.

העובדה שהתאחדות אישרה בשעתו, ברגע של חולשה, שלא לשחק רק בשבת התירה גם את ימי שישי ומוצאי־שבת — גורמת לכך, שהגנים דתיים, ובמקרה זה במצעות עיריית ר"ג — נותנים מענקים נספים כדי שקבוצת הפועל ר"ג לא תשחק באיצטדיון הלאומי בשבת אחה"צ.

לא לכך התכוונו בהתאחדות לכדורגל, כאשר התירה משחקים ביום ששי אחה"צ. כוונה היתה לעזור לקבוצות להקהיל אוהדים, ביניהם גם חובבי כדורגל דתיים ומסורתיים, ובכך לשפר את מצב קופותיהם.

הסתבר, כי הקהל לא קנה את הפתיון הזה והוא ממשיך להדיר רגליו מהמגרשים. אולם מי שקפצו על המציאה היו חוגים דתיים, אשר תמורת שלושה מיליון שקל לשבת (במקרה של הפועל ר"ג) הצליחו ל"הדיר" את מנהלי הקבוצה לשחק ביום ששי.

זהו מצב מסוכן, שכן קבוצות כדורגל ישחקו מול יציעים ריקים, כדי לקבל תמיכה כספית. איזה טעם יש לכדורגל כזה — לאלוהים פתרונים.

אהרן להב

ריאל מדריד תיפרד כנראה הערב מכתרה כמחזיקת גביע אופ"א

מאת נ. שרון

מחזיקת גביע אופ"א, ריאל־מדריד הספרדית, תיאלץ להיפרד הערב ככל הנראה מכתרה. הספרדים יארחו במשחק הגומלין באיצטדיון "ברנבאו" את בורוסיה מינשנגלדבאך וקשה להניח שיצליחו למחוק פיגור בן ארבעה שערים מהמשחק הראשון.

אבל בתחנה הספרדי לא איבדו עדיין תקוה. הם זוכרים את אירועי השנה שעברה באותה מסגרת כאשר פיגרו (3:0) מול אנדרלכט הבלגית אך מחצו אותה בגומלין 6:1. אין ספק שגם היום ישילו הספרדים לחץ רצוני על היריבים המערב־גרמנים ותשאלת השאלה כיצד יצליחו הגיבו: של יופ היינקס לעמוד בלחץ זה.

מכל מקום שתי הקבוצות יופיעו בהרכבים חסרים. בריאל יחסרו רפאל גורדילו (מורחק) הוגו סאנצ'ז ומיכאל ציגנר. בבורוסיה לא ישחק הנס גינטר ברונס בגלל צבירת שני כרטיסים צהובים. נציגה מערב־גרמנית אחרת תשחק הערב ת"א פ.צ. קלן. קבוצתו של דוד פיזנטי שתנסה הערב גם תצליח למחוק את הפסדה מהסיבוב הראשון (2:1) לאסטבי ושוודיה.

לעיר מילאנו יהיו הערב שתי נציגות בסיבוב השלישי של הגביע. אינטרנציונלה תשחק בהארשה נגד לגיה ממנה ניצחה לפני שבועיים בתיקו חסר שערים. חסרונם של הבין־לאומיים קולובטי ואלטובלי הפצועים יורגש אצל האינטרים.

אצל מילאן יהיה חסרונו קל יותר, אחרי שכמו תיקו חוץ של ווארגס הבלגית יארחו אותה מגרב ב"סן־סירו" ויוציאו אליה את זעמם.

בליסבון ישרך דרדר לעיני מרתק בין ספורטינג המקומית ד אתלטיקו בילבאו הספרדית. במשחק הראשון ניצחו הספרדים 2:1.

בשוויץ: נויששאטל אמאקס — דנדי יונייטד (2:1 בראשון).

באנט (צרפת) — ספרטק מוסקבה (0:1); היידוק ספליט (יוגוסלאביה) — דנימרק פטרובסק (0:1).

מרתוניסטית מהירה מארה"ב למרתון הכנרת

האשה המהירה ביותר למרוץ "מרתון הכנרת" שיהיה ביום שלישי הקרוב נרשמה אתמול. זו הי שרלוט דילברט בת ה־34 מריצ'מונד, ארה"ב שהישגה הטוב ביותר הוא 2:42.35 ד'.

צימר דורש לדון בהמלצות ועדת הבדיקה לאוקייאניה

מאת אשר גולדשלגר

חיים צימר, מרכז הוועדה לבדיקת כשלון נבחרת הכדורגל בקדם גביע העולם הבהיר אתמול, כי יתבע בסיעת הפועל בהנהלת ההתאחדות לכדורגל לקיים את הדיון בנושא המלצות הוועדה בישיבה הבאה של מזכירות הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

צימר, שהוא גם חבר הנהלת ההתאחדות, ציין אתמול, כי דחיית הדיון בהמלצות עלולה "להמית" את ההמלצות. בעוד כחודש חודשים יישכח למעשה הכל. צימר סוע, כי כבר עתה, מבלי להכנס לוויכוחים עם יתר מרכזי הספורט בהתאחדות לכדורגל, אפשר ליישם חלק מהמלצות הועדה.

עתה ברור, כי היוזמה העיקרי בהתאחדות הוא — האם למנות ועדת בקרה ליד ההתאחדות שבראשה יעמוד איש מקצוע שיפקח על עבודת הנבחרת הלאומית. נודע, כי בהקשר לכך מתנהל מו"מ בין מרכזי וייזבכן, כי תהיה הסמכה ועדת הבקרה שתנוהל על ידי מרכו ולא על ידי ויזר. בהפועל מוכנים להסתפק גם בתאור של מרכז.

עוד נודע כי ביומים הקרובים יופעל לחץ על היו"ר שאול סורדי למנות לעצמו יועצים. בתחומים השונים שיהיו לפי שעה תחליף לוועדת הבקרה. מדובר במאמן בעל שעור קומה שיעבוד ליד סורדי וייעץ לו בתחומים השונים.

מכל מקום המאבק על יישום ההמלצות ייכנס השבוע להילוך גבוה שכן התחושה היא שההמלצות עלולות לאבד מערכן אם ירוחו יישומן.

ראשי ההתאחדות לכדורגל סוירי ומילצ'ן הבהירו לא אחת, כי אין מה למהר ביישום ההמלצות בעיקר אלו שלגביהן קיימים חילוקי דעות כי לנבחרת הלאומית אין משימה קרובה.

3 מאמנים הערב לוועדת המשמעת

מאת אשר גולדשלגר

שלושה מאמני כדורגל: יצחק שום ממכבי שערים, זאב זלצר ממכבי יבנה ויהושע פייגנבוים מבית"ר נתניה, יעמדו הערב בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל.

פייגנבוים, מאמן המוליכה בארצית, יועמד לדין בשל התנהגות בלתי ספורטיבית במשחק קבוצת הנוער של המועדון באיצטדיון בלומפילד מול הפועל תל־אביב. פייגנבוים הגיע למשחק כדי לחזות בנערי העתיד של מועדונו בית"ר נתניה ואז הסתבך עם שופט המשחק.

זאב זלצר, מאמן מכבי יבנה, יועמד לדין בשל העלבת השופט במשחק החוץ של קבוצתו מול הפועל חיפה שבו נוצחה יבנה 1:0 משער בבעיטת 11 מטר בדקה ה־89.

יצחק שום, מאמן מכבי שערים, יועמד לדין בשל התנהגות בלתי ספורטיבית במשחק קבוצתו עם הפועל באר־שבע (1:1).

שחקן שיעמוד הערב לדין הוא שלמה שירזי מבית"ר ירושלים בשל עבירת שלושה כרטיסים צהובים.

מרימוביץ לא זומן לקורס ראשון מסוגו למאמני "יצוג בוינגייט"

מאת ניסן פרידמן

המאמן הלאומי בכדורגל, יוסף מרימוביץ, לא הוזמן לקורס ראשון מסוגו בישראל למאמני הייצוג של כל ענפי הספורט.

ההתאחדות לכדורגל תשגר לקורס, שיחל היום במכון וינגייט, את פנחס קינסטליך שנתמנה למאמן נבחרת הקט רגל ואת המאמנים שמעון שגר וזאב זלצר, המשמשים כמדריכים בבי"ס למאמנים בוינגייט.

הקורס יכלול 150 שעות לימוד בסדרות של ימים מרוכזים אחת לכמה שבועות, ובהם יהיו הרצאות תיאוריה וכן ימים בודדים של שיעורים מעשיים ליישום התיאוריה. מרצים בכירים מבי"ס למאמנים בקלן, גרמניה, ומאמנים ממדינות נוספות ידריכו בקורס.

מנהל בי"ס למאמנים בוינגייט אורי שפר ציין, כי הקורס מהווה חלק ממסכת מאמצי המכון ומוסדות הספורט בישראל להעשיר את הידע ויכולת היישום של מאמני ענפי הספורט השונים.

מנסדורף לסיבוב השלישי בסידני

עמוס מנסדורף ממשיך לנצח באליפות ניו־סאות וולס. לאחר שגבר בסיבוב הראשון על האמריקאי לויד בורן — הוא הודיח אתמול בסיבוב השני אמריקאי אחר — לייף שאיירס 3:6, 4:6.

יחד עם מנסדורף העפילו לסיבוב השלישי גם הצרפתי הנרי לקונט שגבר על מארק פלור (ארה"ב) 2:6, 3:6; דני ויסר (דרא"פ) — ביל לורד (בריטניה) 3:6, 4:6; חליס מאסור (אוסטרליה) — מייקל פוטי (הולנד) 2:6, 4:6; מאט אנגר (ארה"ב) — מייק באואר (ארה"ב) 1:6, 5:7; טים מאיוט (ארה"ב) — ריקי בראון (ארה"ב) 3:6, 2:6; סקוט דייויס (ארה"ב) — צמיר קרטין (מערב גרמניה) 2:6, 4:6; כריסטו סטיין (דרא"פ) — וולפגנג פופ (מערב גרמניה) 4:6, 4:6.

● בטורניר הטניס לנשים בטוקיו: קרלינג באסט (קנדה) — כריסטין גולוסיינס (שוויץ) 2:6, 3:6; אליזבט סמיילי (אוסטרליה) — קתרין מליבה (בולגריה) 3:6, 6:7; רפאלה רג'י (איטליה) 3:6, 6:4; ברבריה פוטר (ארה"ב) 4:6, 5:7.

נצחון לטניסאי ישראל מול הונגריה בארה"ב

טניסאי הנוער של ישראל ניצחו בסיבוב הראשון בטורניר המסורתי של ה"אורנג'ביי" בפלורידה את הונגריה 2:1.

תוצאות נוספות: איטליה (מדורגת חמישית) — פרו 3:0, ברה"מ (6) — באמייקה 3:0, אוסטריה — אל־סלוודור 3:0, בריטניה — דומניקה 3:0, פינלנד — יפאן 3:0, הולנד — פורטו ריקו 2:0.

הארצית לנוער באליפות הטניס

באליפות הארצית בטניס לנוער — 18: גיא צבילנגר שגבר על מיל צירנוב 5:7, 3:6; אורן מוטל — שמואל סקבין 6:2, 2:6, 2:6. נבנות גיל 18: יעל ויסלה העפילה לגמר לאחר נצחון על יעה ואורן 4:6, 2:6. בחצי־הגמר השני יתמודדו היום יעל שביט ושירלי במטל. בנילאי 16: יובל קרוצ'י — שאול רביאן 2:6, 3:6, אהוד ויינברג — אודי נגריד 1:6, 2:6. בנות 16: אסנת רגואן — קארין מאייר 1:6, 6:1, דנה כרמי — מיכל בכר 0:6, 1:6.

הפועל חדרה גבר על הנוער 1:2

מאת ניסן פרידמן

הפועל חדרה מוליכה בארצית גברה אתמול על נבחרת הנוער 1:2. המשחק נערך במסגרת מחנה האימונים של הנבחרת במכון וינגייט, לקראת טורניר החורף הבין־לאומי שיחל בסוף החודש. השער לנוער: טל בראל.

"הנבחרת שלנו עדיין חסרת נסיון, ויקח זמן עד שנתמקד כקבוצה מגובשת. אבל אני אופטימי". יהיו לנו השגים; כך אמר בסיום מאמן הנוער, גיגי כהן. "מחנה האימונים קצר אך תורם רבות. אנו עובדים לשיפור מערכת ההגנה, בה כולם חסרי נסיון, להוציא את השוער לביא קוניצקי. כמו כן נעבוד על שיטות התקפה מתאימות לטורניר", הוסיף כהן.

בית־שאן סחטה תיקו מהפועל ת"א

מאת ניסן פרידמן

הפועל בית־שאן, מוליכת טבלת ליגה א' צפון, סחטה אתמול תיקו 1—1 מהפועל ת"א במשחק חגיגי שנערך בעירה במסגרת אירועי חגיגות ההסתדרות. הקהל הרב שנדחס ליציעי האיצטדיון המקומי הכניס הון רב לקופת האגודה.

הפועל ת"א פתחה היטב והוליכה 0:1 בדקה ה־24, אולם שחקני בית שאן התאוששו בעידוד קהל אוהדיהם. אלי בן סימון השווה בדקה ה־60. קבוצת בית שאן ויתרה בסיום על זכותה להחזיק בגביע למשך חצי שנה. ולכן הוענק הגביע לקפטן הזמני של ת"א, אלי כהן. מהרכב ת"א נעדרו יעקב כהן ומשה סיני הפצועים. "התן השמוהר", הצחקו יליד בית שאן יהודה עמר, שלה כיוה להפועל ת"א (דרך מכבי יפו), נצל במהלך המשחק המחולף.

6 משחקים בארצית יהיו ביום ו'

שישה מתוך 8 משחקי גביע הטוטו בליגה הארצית יתקיימו ביום שישי. לעומת רק 2 משחקים בסגר זה בין הפועל חולון לבית"ר נתניה לבין הפועל טבריה להפועל לוד יתקיימו בשבת.

לנדל הושעה ל־42 יום

הטניסאי מספר 1 בעולם, הצ'כי איוואן לנדל בן ה־25, הושעה ל־42 יום על־ידי מועצת הטניס המקצוענית הבין־לאומית. הוא הודיע כי לא יערער על כך.

אבל לפי תקנון המועצה, עשוי לנדל להיות מושעה רק 21 יום, אם בתקופת שלושת השבועות הראשונים, לא יופיע בשום טורניר מקצועני או במשחקי ראווה, כך שיוכל להופיע בטורניר ה"גראנד מסטרס", בו נוטלים חלק 16 הטניסאים הראשונים בניקוד השנתי. הטורניר יחל ב־16 בינואר ב"מדיסון סקוור גארדן" בניו יורק.

בת 8 זכתה במדליה בהתעמלות

המתעמלת רוזלין יונסון בת ה־8 מהפיליפינים, זכתה במדליית ארד במשחקי דרום־מזרח אסיה ה־13 בבנקוק.

הילדה הפיליפינית, שלפני שנתיים החלה לעסוק בהתעמלות, רכשה את לב קהל הצופים.

לעומת זאת לא הצליחה הצעירה מבין 2000 המשתתפים, איילין צ'או בת 7 מסינגפור, במדליה כלשהי.

נבחרת אנגליה תשחק בסעודיה

נבחרת הכדורגל של אנגליה תקיים ב־29 בינואר משחק בסעודיה, כהכנה להופעה במקסיקו. אחר כך תופיע ב־26 בפברואר נגד ישראל, ב־26 במארס נגד ברה"מ וב־23 באפריל נגד סקוטלנד.

בובי רובסון, מנהל נבחרת אנגליה בכדורגל:

מחצית מהנבחרות במקסיקו מועמדות לזכיה בגביע

מאת נ. שרון

לפחות מחצית מבין 24 הנבחרות שיטלו חלק בטורניר גמר הגביע העולמי במקסיקו מסוגלות לזכות בגביע — כך סבור בובי רובסון מנהלה של הנבחרת האנגלית, ימים ספורים לפני הגרלת המשחקים.

רובסון סבור כי לנבחרות הדרום אמריקאיות יתרון קל בשל התנאים המיוחדים ומזג האויר ששורר במקסיקו במהלך המשחקים. הוא גם הזכיר כי אף לא נבחרת אירופית אחת הצליחה לזכות בגביע בטורנירים שנערכו מחוץ ליבשת אירופה.

אבל רובסון מוכן להמר ולומר כי אם יש נבחרת אירופית המסוגלת להתגבר על הדרום אמריקאים זוהי נבחרת צרפת. "ביום טוב שלהם — צוטט רובסון — הם יכולים לנצח כל נבחרת בעולם. יש להם כוכב עליון בדמותו של מישל פלאטיני והוא רק חלק מחוליית מרכז שדה נהדרת".

על מועמדות אירופיות אחרות לזכיה בתואר אמר רובסון: "אנשים אומרים שיש לי בעיות עם שחקני. אבל אני סבור שאין לי הרבה יותר בעיות מאשר לאנצו בירזוט האיטלקי או פרנץ בקנבאואר המערב גרמני".

גם בלגיה ודנמרק מוזכרות ע"י רובסון כנבחרות המסוגלות לחולל הפתעות. את הבלגים כינה "נבחרת חזקה המפתיעה". ועל הדנים אמר: "יש להם שחקנים מצויינים. אך הם חסרי נסיון בטורניר מסוג זה וצריך יהיה לראות כיצד יתגברו על דחיפות של משחקים בשלושה־ארבעה שבועות".

מבין הנבחרות הדרום־אמריקאיות רואה רובסון את ארגנטינה כ"סוס השחור" של המשחקים. ארגנטינה היא לדעתו נבחרת של שחקן אחד — דייגו מאראדונה — אשר עם כל הצטיינותו לא יוכל לנצח לבדו משחקים.

אבל הבולטת מבין נבחרות דרום־אמריקה לדעת רובסון תהיה נבחרת ברזיל שתחל בהכנות האחרונות לטורניר כבר בחודש פברואר הקרוב. לעובדה זו תהיה משמעות רבה בעיקר כאשר באנגליה ובמדינות אירופיות אחרות יסתיימו משחקי הליגה שבועות ספורים לפני תחילת משחקי מקסיקו במאי 1986.

יועצת רוה"מ למעמד האשה

לרשום נבחרת הנשים לאליפות אירופה

מאת סופר "דבר"

תביעה חד־משמעית לרשום את נבחרת הנשים בכדורסל לאליפות אירופה לנשים — תובעת יועצת ראש הממשלה למעמד האשה ד"ר ניצה שפירא־ליבאי ליו"ר איגוד הכדורסל יוסף עגבר.

כותבת היועצת: הובא לידיעתי, כי בהנהלת איגוד הכדורסל מסתמנת מגמה למנוע את השתתפות של נבחרת הנשים הלאומית בהתחרויות לקדם אליפות אירופה לנשים, בניגוד להמלצתה של הועדה המקצועית לרשום את הנבחרת לתחרויות. לא זאת בלבד, אלא שבישיבת ההנהלה האחרונה הומלץ לבטל לחלוטין את נבחרת הנשים לאחר שנבחרות הקדטיות והנערות חוסלו כבר קודם לכן.

"בהתחשב בעובדה שקיימות בישראל חמש נבחרות לאומיות של גברים. נראית לי ההמלצה לחסל את נבחרת הנשים היחידה שנותרה פגיעה בזכות הנשים לייצג בענף הכדור של המדינה משמע מין בחלוקת המשאבים לעידוד הספורט בישראל.

המגמה מלרשום את נבחרת הנשים הלאומית לקדם אליפות אירופה — שלא מטעמים מקצועיים — תהווה תמריץ שלילי לספורטאיות הכדורסל ותפגע לרעה בדרכון השווה לעידוד ספטם מוסדות הספורט בישראל.

מאחר וההרשמה לאליפות אירופה לנשים תסתיים ביום 14.12.85 אודה לכם אם תשובו ותשקלו בדחיפות את עמדתכם ביחס לנבחרת הנשים הלאומית לאור השיקולים המפורטים לעיל.

ספרינט — השיאן גרוס —

שיאן העולם והשיאן האולימפי בשחיה, המערב־גרמני מיכאל גרוס, הכחיש אתמול בבון שמועות על פרישתו הקרובה. גרוס הבהיר כי ימשיך לשחות לפחות עד למשחקים האולימפיים בסיאול 1988.

השמועות נפוצו לאחר שהתברר שגרוס לא נכלל בנבחרת ארצו להתחרויות גביע אירופה שיהיו בסוף השבוע בדרבנג, הר־לבו. אולם גרוס מסר כי לא זהו מתגלנד מאחר שאינו מצוי במצב טוב לאחר מחלה.

עוד אמר גרוס בן ה־21: "אני אוהב לשחות ובעוד שנתיים וחצי לא אהיה מבוגר מדי כדי להוכיח את יכולתי".

כדורעף

מאת אשר גולדשלגר

24 שעות לפני נסיעתה למשחק הגומלין במערב גרמניה מול קבוצה לבריקון, במסגרת גביע אירופה למחזיקות גביע בכדורעף נוצחה אמש הפועל חניתה/מטה אשר על ידי הפועל כפר־סבא 3:0 (5:15, 11:15, 11:15).

המוליכה קבוצת הפועל בת־ים גברה אמש במשחק אימון על נבחרת הנוער 3:0 (15:9, 15:5, 15:10).

משחק העונה בין הפועל בת־ים לבין הפועל המעפיל נדחה ליום שלישי הבא 17 בדצמבר.

כדוריד

מאת יצחק פרי

המשחק בין הפועל ראשל"צ למכבי פ"ת יעמוד במוקד המחזור ה־10 בליגה הלאומית בכדוריד. ברחובות תארח הפועל המקומית את אליצור הרצליה.

מכבי קרית מוצקין — הפועל ר"ג, מכבי ארזים — הפועל בת ים, מכבי נתניה — מכבי רחובות.

מכבי ראשל"צ ניצחה בתחילת השבוע את הפועל פ"ת 19—12. דבר שהביא למוליכה לשמור על הפער בן שתי הנקודות בצמרת.

דבר של היום
חידוש
דבר

מנוי נכבד

"דבר" פותח במבצע חידוש המנוי לשנת 1986.
בשנה החולפת השתדלנו להגיש לך עיתון פתוח ומגוון שבו משתקפת קשת רחבה של דעות, השקפות ונושאים.
שנת 1986 תעמוד אף היא בסימן של שיפורים בתוכן העיתון ובצורתו, תוך הישענות גם על חידושים טכנולוגיים בתחום הדפוס.
דווקא עכשיו בעת תהפוכות בכלכלה וחוסר וודאות בדבר יציבות המחירים, כדאי לך לנצל היום את ההזדמנות ולשלם את דמי המנוי במחיר קבוע וסופי לכל שנת 1986. כל שעליך לעשות הוא: לכתוב, לטלפן או לגשת לסניף הקרוב למקום מגוריך ולקבל פרטים עדכניים על התשלום לשנת 1986.

כתובות סניפי דבר

תל־אביב, שינקין 45 ______ טלפון 03־286141
באר־שבע, הרצל 42 ______ טלפון 057־77043
חדרה, הרברט סמואל 66 ______ טלפון 063־32296
חיפה, הנביאים 27 ______ טלפון 04־642111
ירושלים, הלל 16 ______ טלפון 02־231251
כפר־סבא, ויצמן 95 ______ טלפון 052־23301
נתניה, הרצל 31 ______ טלפון 053־23148
פתח תקוה, ההסתדרות 19 ______ טלפון 03־914728
רחובות, הרצל 168 ______ טלפון 08־453798
רמת־גן, ביאליק 49 ______ טלפון 03־721322
טבריה, בנין רסקו ______ טלפון 067־20966
עפולה, ארלוזורוב 11 ______ טלפון 065־93531

תמיד בן 19

ארבע שנים לאחר בכורתו בבתי הקולנוע יוקרן הערב בטלוויזיה סרטו של צפל ישורון „נועה בת 17". לפני כעשרה ימים נערכה אזכרה לעדי נאמן, עוזי בסרט, שנפטר לפני שלוש שנים.

בכורתו של „נועה בת 17", סרטו של יצחק צפל ישורון, נחתה לתוך עיתונות נלהבת. אורי קליין, מי שהיה מבקר הקולנוע של עיתון זה, לא התאפק וכבר לאחר שראה הקרנה פרטית בלתי רישמית כתב: „אולי לא די לשבח סרט ישראלי כאשר הוא מוקרן. אולי ראוי להתחיל יותר מוקדם את המאבק למען הסרטים שאנו מאמינים בהם. אני כותב עכשיו על ‚נועה בת 17', מפני שזה הזמן להתחיל את התגיגה".

קרוב לארבע שנים לאחר הקרנת הבכורה (ולאחר ש־180 אלף צופים חזו בו), תינתן לנו הערב הזדמנות לבחון את הסרט שוב בטלוויזיה, ללא החינגה התקשורתית.

לחבורה לא קטנה של אנשים, תהיה הצפיה בסרט חויה שונה מאוד. יש בסרט תיעוד, שלא לומר הנצחה, של עדי נאמן ז"ל. עדי, נפטר בגיל 19, כתוצאה מהתקף קצרת, עשרה חודשים לאחר הצגתו הראשונה של הסרט. בסרט הוא מגלם את עוזי, מחזר הססני של נועה, המנוגד לאופיה הנוקנקונפורמיסטי. על הופעתו בסרט, זכה גם עדי בצרור סופרלטיבים. אירוניה מרירה, זו הדרך היחידה לקרוא את ההכרזות על עתודה לשחקנה הישראלית, על ציפיות לעוד עשור שנים כדי לבדוק לאן הגיעו כוכביו הצעירים של סרט זה.

„נועה בת 17" נותר סרטו היחיד של עדי כשחקן. אלא שאין הוא התוצר האמנותי היחיד שהותיר אחריו, שכן כבר בגיל 14 החל עדי, בנם של חנה והמוסיקאי־עורך מוסיקלי, אביתי נאמן, את קריירת המשחק שלו. „תיבת הצלילים" של מייקל קריסטופר, הוא מחזה הכולל בתוכו את דמותו של סטיב, בן־עשרה שאביו חולה במחלה חשוכת מרפא. עדי, שכבר למד אז בבית הספר „תלמה ילין", נבחר לתפקיד. מפגשו הראשון עם הבמה המקצועית היה בפסטיבל הילדים, שם זימר לצידו של אבי טולדנו את „חג יובל". בין פעילויות אלה ולאחריהן יצר עדי סרטונים קצרים, מוסיקה מקורית מוקלטת ומאוחר יותר הופיע במסגרת של להקה צבאית (שאף היה למפקדה). הקולנוע היה העתיד שייעד לעצמו. בביוגרפיה שברה, התנבאה: „ב־1985 נסע לארה"ב ולמד קולנוע באוניברסיטת ניו־יורק; סיים את לימודיו בהצלחה, ובשובו לארץ ביים 37 סרטים באורך מלא ועוד 16 סרטים קצרים לטלויזיה. אחר כך הסתקעט ברעיון קיוזכה בפרס על פועלו הרב למען הקולנוע, בגיל 52".

את הפרס על פועלו קיבל הרבה יותר מוקדם. ארבעה חודשים לאחר מותו הפתאומי זכה בפרס „כינור דוד" מיוחד. הפרס ניתן מתוך ידיעה ברורה שהפוטנציאל האדיר הזה היה מנווט במסלול בלתי נמנע אל ההצלחה. זו החמצה של כולנו שלא זכינו להכיר אותו יותר.

א.ר.

שמונה בעקבות אחד

מאת אמיר רותם

Baggariddim „ U.B. 40"; אסטרה, ג'ים בריאון, עלי קמבל, רובין קמבל, ארל פלקונר, נורמן חסן, בריאן טרביס, מייקל וירצ'ו ואמנים אורחים. 10 *DEP*, *LP*, תוצרת סי.בי.אס.

זר לא יבין זאת. אלבום זה הוא שיבה של השמיניה מבירמינגהאם לגירסאות 'דאב' של שירים שלהם, נוסחה שנוסתה, בהצלחה לא קטנה, בשירי אלבומם „הצג שיק". יש כאן שיבה לצליל רגאיי נקי יותר המהווה רקע לריתופי 'דאב' של שירים מהאלבומים „ג'פרי מורגן" ו„עבודה מאהבה". רשעים מהעיתונות הבריטית טוענים שהמגיע לכך היה המודעות כי קולו של הסולן עלי קמבל פשוט נמאס. העובדה היא, שהגוון הקולי גרול, כיוון שהתקליט רצוף אורחים, רובם אלמונים, הנותנים את שלהם. פירסומי יחסי הציבור של הלהקה מספרים בגאווה שאלבום הדאב הקודם היה הראשון בהיסטוריה שהגיע ל„וולוורת" – חנות כל־בו בורגנית. מבחינת הגוון (היחסי) והקצב, יכול גם תקליט זה לעשות את אותו המסלול. כאן בארץ יש לתקליט גם פוטנציאל של משחק חברתי. כל אחד אוסף את מספר המילים שהוא מבין בכל שיר. הראשון המגיע לשלוש מילים, או זה שצבר את מספר המילים הגבוה ביותר עד סוף השיר (מה שבא קודם) הוא הזוכה. מדוע לא יבין הזר? תשאלו. כיוון שמדובר בתקליט המיועד לראסטאז המקומיים – קרי חובבי הרגאיי השרופים, השאר, נדמה, יתקשו להקשיב ליותר מצד אחד של התקליט. מה שיכול לעזור בבליעה – כפי שוודאי חשבו גם אנשי סי.בי.אס. – הוא „עגקליטון" (תקליט „12 ועליו שלושה שירים) המצורף חינם לאלבום הגדול בו הלהיט "I Got You Babe", שיחזור של להיט בן 20 שנה של סוני ושר בביצוע כריסי היינד, סולנית ה„פרטנדרס" ועלי קמבל, לבד מהשיר התביב הזה (שהציפיות ממנו גדולות מהתוצאה) יש גם שני שירים חדשים, חביבים אף הם. כריסי היינד, אגב, היא דמות חשובה בהיסטוריה של הלהקה, שכן פירסומה הגדול בא לאחר סיבוב הופעות משותף ל„U.B 40" ול„פרטנדרס" ב־1980. חביב, אמרנו כבר?

חוזר לאספסת

ניל יאנג, „דרכים ישנות". בהשתתפות: ניל יאנג (שירה, גיטרות, מפוחית, בנג'ו), ויילון ג'נינגס, ווילי נלסון, דניס דרייפר (שירה), קארל הימל (תופים), טים דרמונד (בס), רופוס תיבודו (כינור), הרגוס „פיג" רובינס, ספונר אולדהאם (פסנתר) ועוד. סי.בי.אס. 26377.

הוא הלך שוב בדרך הכורכר, אותו מסלול מוכר. יאנג אולי לא ילד, אבל הוא בסך הכל בן ארבעים, ובשנים האלה הוא עשה הרבה מאוד. מה שתמיד אהבתי אצל ניל יאנג, היתה העובדה שלא שכח את הקאנטרי כנקודת מוצא, וממנה יצא לתור ארצות אחרות. מה שלא צפוי היה (ובלתי צפוי הוא שמו השני של יאנג) – שיבתו הנלהבת למקור. הוא לא חייב. יאנג לא נולד אי שם במרכז ארה"ב (הוא נולד בטורונטו, קנדה), בכל זאת הוא מוציא תקליט שהוא קאנטרי טהור, מוקלט בנשוויל ובנותיה, בצירוף כמה מטובי הכוחות המקומיים. יאנג מרגיש שהוא במגרש הביתי. מבחינתי, הוא הסתגר בבועת פלסטיק בלתי נבקעת. הזאנר המוסיקלי הזה לא נפתח בפני מעולם. לא המוסיקה, לא מבצעיה. זו הסיבה היחידה שבגללה לא אוכל לעולם להכניס את „בשוויל", סרטו הנהדר של רוברט אלטמן לרשימת עשרת הגדולים – הוא רצוף במוסיקת קאנטרי.

פרינסס דיאנה

דיאנה רוס, „להאכל בחיים". 29600, תוצרת סי.בי.אס.

שמו של התקליט הוא בדיחה תפלה: את רוב שירי האלבום כתבו האחים גיבס, הלא הם ה„בי ג'יז" והלהיט שהחזיר אותם לעולם החיים נקרא, כזכור (77) „להשאר בחיים". בארי גיב, הוא גם אחד ממפיקי המוצר הזה. רוס מתכננת זה זמן רב לצלם סרט בכיכובה, שיתבסס על חייה של ג'וסלין בייקר. בעבר היתה הגירסה הקולנועית של בילי הולידיי. יהיה קשה מאוד למצוא מישהי שתסכים להיות דיאנה רוס הקולנועית. בעוד ארבעים, חמישים שנה. רוס, אחת מהמצליחות הגדולות, אימפריה כלכלית, היא כלי ביטוי רב עוצמה כשהיא בידיים הנכונות. הידיים שטיפלו בה הפעם כל כך מיומנות, משומנות, אוטומטיות, כמעט כמו הרעיון של צילום העטיפה (רוס, בתנוחה חייתית, מבט חתולי – כנראה – רובצת על פחלוץ נמר). התוצאה כל כך משמימה עד שהיא מרגיזה. יש לציין שבצידו השני, יצאו הקונים עם כמה מילים חמות וחתימה של מייקל ג'קסון. ואה!

ראש קטנה

ג'ניפר ראש, „ג'ניפר ראש, גירסה בינלאומית". סי.בי.אס. 26488.

ראש, אמריקאית המצליחה בעיקר בגרמניה. יהודיה, כנראה, מנוהלת היטב. נראית כמו אחותה הפחות יפה של ירדנה ארזי. היא עשתה כמה קיצורי דרך כדי להגיע לאיכויות הנ"ל של דיאנה רוס. זאת מבלי להביא לעולם שירי נשמה וריתם־אנד־בלוז נפלאים בהרכבים שונים, מבלי להוכיח גוכחות בימתית ממגנטת לעיתים, כמו הנ"ל. היא פשוט הוציאה תקליט משעמם, דל ומוכר, המבוזבז קול חזק וצלול, היכול ודאי לבצע שירים טובים מאלה. פופ גרמני טוב הוא צירוף מילים הנשמע עדיין מנוגד כמו קומדיה גרמנית טובה.

תווים לר' נחמן מברצלב

מאת יהודה כהן

ויואלדי: מגניפיקאט בסול מינור; יוסף טל: „חלום העיגולים" לבריטון, למקהלה ולארבעה נגנים (ביצוע בכורה); בטהובן: מיסה בדו מג'ור, אופ' 86; זמרי קאמרן עם התזמורת הקאמרית הישראלית בהשתתפות מקהלת „האיחוד". הסולנים: גילה ירון, פנינה ענבר ומרים מלצר, סופרנות; שרה בש, אלט; דייויד פילדסנד, טנור; ירון ויגרמילר, בריטון; המנצח: אבנר איתי.

זמרי קאמרן פתחו את עונת העשור שלהם בקונצרט חגיגי בהיכל התרבות בתל־אביב. לכבוד המאורע חיבר יוסף טל את הקנטטה „חלום העיגולים" למלים על פי רבי נחמן מברצלב, בעריכת מיכל גוברין, תאור חלום סוראליסטי על מאבקו של אדם אשר מעז לחדש דבר, ובכל מקום מעזים פנים נגדו ומעגלים עיגולים נגדו. „מעבר לתוכן הריאלי של הסיפור", כותב המלחין, „מנסה המוסיקה לתת ביטוי למאבק של אדם פנוי מוסכמות הזוכה בסוף דרכו לקטוף את פרי עמלו". את ביצוע הסיפור מייצג זמר בריטון בדיאלוג עם המקהלה „העוינת". רק ארבעה כלים משתתפים, והם אינם „מלווים", אלא משתלבים כשווי־זכויות בהתרחשות המוסיקלית באופן קונצרטי. שרון בן־דוד אודר בקלרינית־בס, זיו בן בסקסופון־טנור, חיים סגר בקרן, ואהרן ירון בויולה הפגינו בצד מפעלם המוסיקלי גם אמנות וירטואוזית, והסולן ידוןויגרמילר עמד בדרישות הזמרה התובענית. בפי המקהלה היו אפקטים מצלוליים שהזכירו נגינת כלים, והיא הצטיינה בזמרה זכה גם ברצ'יטטיבים מהירים באוניסון, לרבות קפיצות במרווחים בלתי־נוחים.

בטהובן כתב רק שתי מיסות, ושתיהן למעשה קונצרטנטיות ואינן מתאימות לפולחן, מה גם שאותו פסוק ב„קרדו" (אני מאמין) המבטא את האמונה בכנסיה האחת, הקתולית, והכבילה, שכלחינר־המיסות מפתחים מאוד, רחוק אצל בטהובן אל תוך תיבות מעטות. ב„מיסה סולמניס" אפילו מכסות המלים וכמעט אינן נשמעות. המיסות המסורתיות הן תפילות, המיסות של בטהובן הן שירי תהילה. הוא גם אינו מחלק את המיסות לאריות ולפרקי מקהלה. המקהלה שרה את הרוב תוך משחק של החלפה עם הסולנים ובשילובם. במיסה סולמניס מיוחסת זמרת רביעיית־הסולנים תמיד לרמותו של ישו, ליסוריו, לרחמים. ואילו במיסה בדו מג'ור – לשימוש מניעים מוסיקליים גרידא. זה מעמיד את המיסה בדו בנקודת מפנה: היא מהפכנית לגבי המיסות המסורתיות של היידן, למשל, והיא מבשרת מה שיעשה בטהובן עצמו כתריסר שנים לאחר־מכן במיסה סולמניס. אבנר איתי הטיב למקם את רביעיית הסולנים – בהתאם ליעודה ביצירה – מאחורי התזמורת, לפני המקהלה: גילה ירון, שרה בש, דייויד פילדסנד וירון ויגרמילר היו גוף מאוזן יפה, וכך גם חמשת הסולנים ב„מגניפיקאט" בסול מינור מאת ויואלדי. כאן שתי זמרות הסופרן באו מתוך המקהלה: פנינה ענבר ומרים מלצר, בעוד שבתפקידי האלט, הטנור והבס (בריטון) היו הזמרים והים עם אלה שבמיסה.

במיסה השתתפה גם מקהלת „האיחוד", וכן אוחדו בה שתי המקהלות הזוכות, בהדרכתו המופתית המעולה של אבנר איתי. הוא שלט ביד חזקה בכל הגוף הצלילי – המקהלות, הסולנים והתזמורת הקאמרית הישראלית – **ושיווה ליצירות עיצוב מעמיק ומרשים.**

טלוויזיה לאוזן

מאת יגאל משיח

אמי צלצלה אלי מחיפה. עשרה ימים, סיפרה לי, לא רצתה להטריד אותי, אבל בסופו של עניין נמאס לה „לראות טלוויזיה רק עם הקול". לא הבנתי. „הקול התקלקל?", שאלתי. לא, אמרה אמי, הקול עובד, התמונה התקלקלה. אז את לא רואה? כן, כן אתה צודק, אני לא רואה, אני רק שומעת.

אחר כך התברר העניין יותר. מנורת האקרן נשרפה ואמי, החסה על זמני, האזינה לטלוויזיה מבלי לראות. את החדשות, הסבירה לי, יותר טוב שאני לא רואה. בתוכניות העבריות זו לא בעיה. היא מכירה את המנחים בעל־פה עם כל הקונצים שלהם. אז גם את זה אין מה לראות. חסרים לי רק הסרטים והסדרות האמריקאיות. בגלל, החליטה בסופו של עניין להחזיר את התמונה לאקרן.

את נכונותה המשלית של תקלה זו יכול כל המפקפק לבדוק בניסוי פשוט: להדליק את הטלוויזיה בעת אחת התוכניות העבריות, לעבור מייד לאמבטיה או לחדר הסמוך ולראות אם נסתמה הבנתו או אם הפסיד משהו מחסרון התמונה. הטלוויזיה משותקת ממון וכדי להמשיך ולסתום שעות שידור בלי עשייה, מבוזבזות היוממה כולה על המצאת עילות לפטפטת. מישהו ממציא שם טוב לתוכנית ומייד מפנים לו שעת שידור ומקצים לו מנחה מובטל. על מה לא מפטפטים אצלנו? „סוף ציטוט". „דברים בגו", „שניים אוחזין", „בין הכסאות", „מה השאלה", „פסוקו", „מוקד", „הקבינט הכלכלי" וכו'.

הנה גם תרומתי הצנ'עה למאמץ מלחמתי למילוי האקרן: „אירועי ספורט": תוכנית ראיונות שבועית; "פרטי השבוע": הכנ"ת. שיחה שבועית עם המבקרים; „סקס למשפחה": שיחה שבועית עם סקסולוג; „משוט בעולם": ערב שקופיות עם טייל החודש; „זוחלי ארצנו", תוכנית טבע. שיחה בליווי שקופיות עם פרופ' חלוני; „רגעי ספורט גדולים": שיחה עם כמה שוברי שיאים באתלטיקה קלה. הרשימה די גדולה. לא נרשה לשתק את הטלוויזיה.

„מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול־ישראל 10.12.85

1. שפוי מלחמה – טנגו
2. הבטחה – יהודה כהן
3. עם אחד שיר אחד – אבטי ישראל
4. את עיניך שא מזרחה – פקוד המרכז
5. חלק בעולם – אילנית
6. רכבת לילה – משינה
7. כבלות הקול והתמונה – דני בסן
8. הכל שמור במקום – גלי עטרי
9. שבעת המינים – עפרה חזה
10. הי גלית – אריק סיני
11. הייתי בגן עדן – מני בגר
12. בסוד – אילון קרני
13. אל תגעו באהבה – יגאל בשן
14. אהלן וסהלן – איתן מסורי
15. דופק אל תוך הלילה – ג'קי מייקה
16. שהשמש תעבור עלי – ירדנה ארזי
17. מה אני שומעת – שלמה ברטי
18. משו משו – גבי שושן
19. קולנוע – שרון ליפשיץ
20. רדיו מנגן – ארבע לבן־אדום
21. כשתשוב – צילה דגן
22. מחפש כיוון – אורגזם
23. בגידה – ריטה
24. לילה ועד יום – יהודה אליאס
25. דואט – יוני רכטר ומזי כהן
26. לא את גם לא אני – שירן לוז
27. האבר ממשיך לחרוש – מירי אלוני
28. באתי אליך – ירדנה ארזי
29. ארבה חפשית – אריק איינשטיין
30. יפה הלילה – הורן מור

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש

31. על הירדן – לאה לופטין
32. ציפור קטנה – רוני תורלמן
33. הנערים הספנים – עפרה חזה
34. אושר אקסואלי – שוקי לוי
35. קרן שמש באוזרת – שלום חנוך

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010

שם:
כתובת:
תאריך

יודאיקה כלהיט

חנוכיית כסף וינאית מ־1853 (מימין) וחנוכיית פאוטר גרמנית מהמאה ה־18.

הדסים לבשמים מן המאה ה־19 מאנגליה ורוסיה.

מאת אורה הייקין

פעמיים בשנה נערכת בבית המכירות הפומביות „כריסטיס" באמסטרדם מכירה של פריטי יודאיקה. אחת מהן תיערך מחר. יוצגו בה למכירה ספרי תורה וספרי קודש מן הראשונים שהודפסו, הגדות של פסח החל מן המאה ה־16, תשמישי קודש, עבודות של ציירים יהודים וחפצי יום־יום בעלי ערך מיוחד, ובכללם תכשיטי כלה תימניים.

פריטי יודאיקה הינם להיט בשוק האספנות כיום, אומר אודי רוזנוין מגלריה „כריסטי בישראל" (נציגי בית המכירות בארץ). אחת הסיבות לכך היא הידלדלות המקורות. אפשר למצוא אותם כיום רק אם אספן מוכר פריט מן האוסף שבידו או כאשר דור היורשים של אספנים מחליט להעמיד פריטים או את האוסף כולו למכירה. רוזנווין מציין כי העולים מגרוזיה הביאו עמם לישראל תשמישי קדושה בעלי ערך אבל אלה טרם מצאו דרכם לשוק המכירות.

ובינתיים, מחר יוצגו למכירה, בין השאר, האינקונאבולה (מראשוני הספרים שהודפסו לפני 1500), „משנה תורה" לרמב"ם, שהדפסתו נעשתה במארס 1490 בידי גרשום בן־משה שונצינו, ממשפחות המדפיסים היהודים הראשונים והידועים. מחירו המוערך לא מפורסם בקטלוג המכירה. ספר המכילתא, שזהות מחברו לא ידועה, ואשר הודפס בקונסטנטינופול (קושטא, כפי שמצויין בספר) ב־1515 מוערך בין 5500 ל־6600 דולאר. ערכו של הספר, „תולדות יצחק" ליצחק בין יוסף קארו, המעוטר במסגרות של חיתוך עץ, נאמד בין 3300 ל־5000 דולאר. בין ההגדות לפסח מוצגות למכירה אלו של יצחק אברבנאל, עם פירושים ועיטורי תחריט נחושת שהודפסו בונציה במאה ה־16 ובאמסטרדם במאה ה־18. מחירם נע בין 1300 ל־2400 דולאר.

בין תשמישי הקדושה, יוצאת דופן מנורה בעבודת בצלאל. עשויה במדליון מפליז צבוע ועליה תיאור המרגלים הנושאים אשכול ענבים, מוקפים בכתובת עברית ומעליהם, בחצי עיגול, שמונה כנים כשבתחתית המדליון השמש. לכרות זאת מוכתרת המנורה בכתובת „שבת קודש". ערכה: 2000–2700 דולאר. צלחת פסח מהולנד וצלחת משלוח מנות פרסית מן המאה ה־19 הם מן הפריטים בעלי הערך בתחום זה. בין החנוכיות בולטת חנוכיה מגרמניה, עשויה פאוטר מן המאה ה־18. זו מעוטרת בשני מלאכים מכונפים, תאור יוצא דופן באמנות יהודית. ערכה: 1300–2000 דולאר.

קהל הקונים הוא ברובו יהודי, ורבים בו נציגי היהדות החרדית. הם בעצם המעורבים והפעילים ביותר בשוק היודאיקה הם גם הבקיאים במה שנוגע לערכם של הפריטים ומחיריהם. רבים מהם מן הקהילה החרדית הירושלמית, והם משתתפים גם במכירות המתקיימות באמסטרדם, אליהן מגיעים בדרך כלל אספנים מכל העולם.